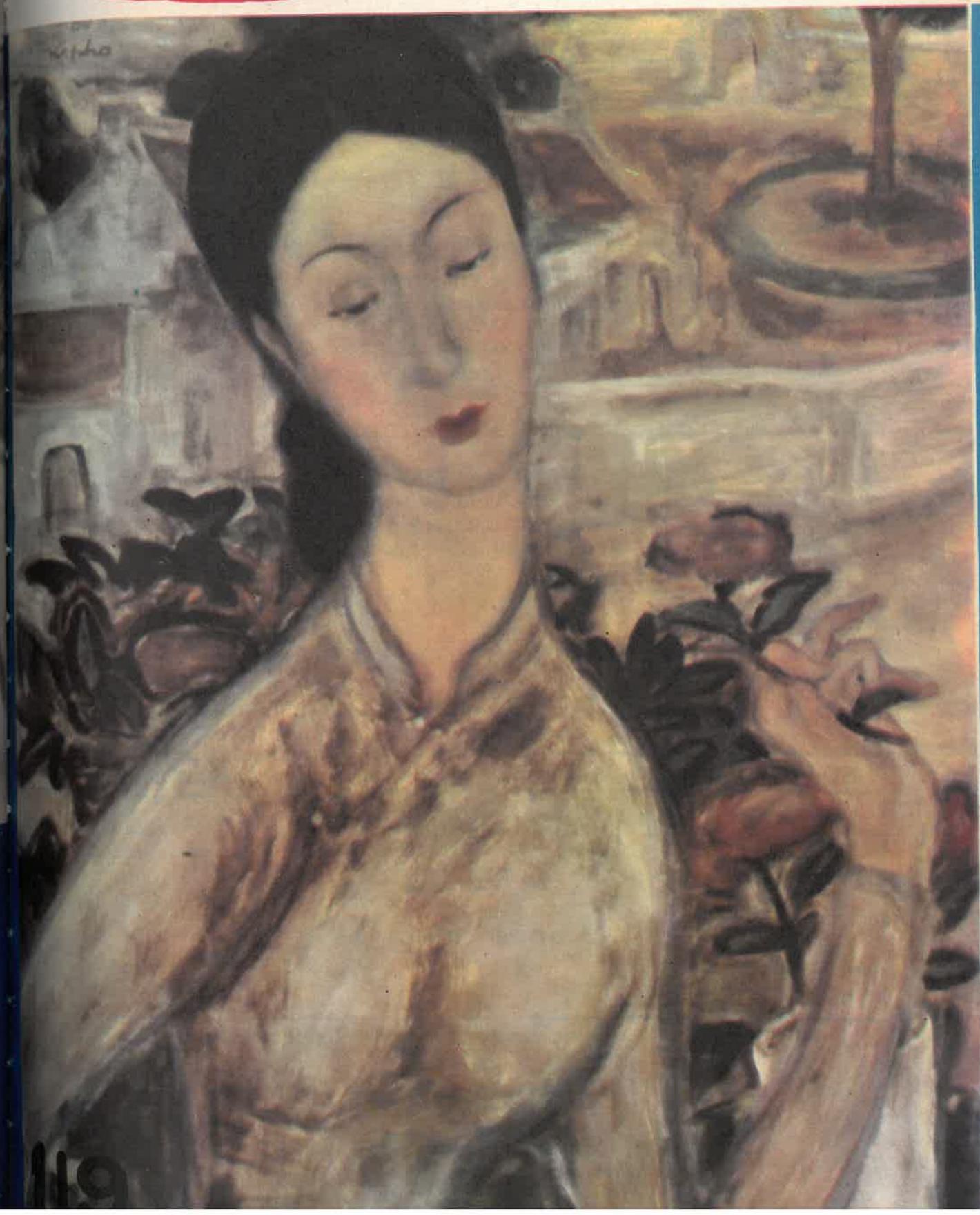

ĐÓI

DS 551
D642+

chạy tết

ĐỜI

119

ĐẶC BIỆT : « CHẠY TẾT »

- CHỢ LỚN CHẠY TẾT : phóng sự của tiêu quốc
- NHỚ MÙA XUÂN ĐỜI : saigang

2

CHÁNH TRỊ

- MỘT CUỘC CHẠY DUA RÁO RIẾT TẠI ĐÔNG NAM Á : lợn giang nguyên
- 35 KIỂU TƯỚNG QUÂN : vi huong chub
- NGÀY CHIẾN TRANH VIỆT PHÁP BÙNG NỔ : Hồ Chí Minh với kế hoạch Navarre

3

VĂN NGHỆ

- KÉ BÁN MÁU : nguyễn thuy long
- THẦN THOẠI BẮC ÂU : doanh quoc si
- CỨU VẤN MỘT MỐI TÌNH : tède
- XÂY CHÒ : hoàng hải thủy

4

CÁC MỤC THƯƠNG XUYÊN

- NÓI VỚI ĐẦU GỐI • THƠ ĐỜI • SINH TỬ PHÙ • TRANG THƠ
- ĐỜI MƯỜN MẬT • ĐỒ BUỒN TINH HOA • THỜI SỰ THẾ GIỚI • THỜI SỰ TRONG NƯỚC • ĐIỆN ẢNH • NHIỄP ẢNH • SINH HOẠT NGHỆ THUẬT

ĐỜI	NĂM THỨ BA	SỐ 119	TUẦN LỄ TỪ 3-2-1972 ĐẾN 10-2-1972
Tòa soạn 143-145 Công Quỳnh Saigon Đ.T. 22.323 ▼ Chủ nhiệm Bà Trần Thị Anh Minh	Chủ trương biên tập CHU TỦ và nhóm Sống	GIÁ 70đ	Giao dịch Quảng cáo Hội ông Linh 143-145 Công Quỳnh SAIGON

Bán gửi báo dài miền gửi cho báo khác và ngược lại. Nhà báo không trả lại báo thuê

dầu tranh cho đổi

HY VỌNG CUỐI NĂM

Tám điểm đề nghị Hòa Bình mới của T.Th Nguyễn văn Thiệu và Tổng Thống Nixon được đưa vào lúc năm cũ đang dần hết. Những đề nghị hòa bình mới bao giờ cũng được người dân đón tiếp như một tin mừng...

Nhưng người dân Việt vốn đã phải đón tiếp quá nhiều tin mừng hụt. Vì vậy lần này, đón một tin mừng nữa, người dân không khỏi cảm thấy vẫn còn e dè lo ngại.

Xét tám điểm đề nghị mới của hai chánh phủ Việt, Mỹ, những điểm sau đây phải được coi là cụ thể hơn trước :

— Thứ nhất, một thời hạn triệt thoái của quân đội Mỹ được đưa ra. Thời hạn đó là sáu tháng sau khi hai bên ký một thỏa hiệp đình chiến.

— Thứ hai, một cuộc bầu cử Tổng Thống mới được ấn định, sáu tháng sau khi ký thỏa hiệp.

— Một cơ quan độc lập (có nghĩa là nằm ngoài các phe phái, tuy chưa biết sẽ có hình thù như thế nào) tổ chức cuộc bầu cử kè trên.

— Tổng Thống Nguyễn văn Thiệu sẽ từ chức một tháng trước ngày bầu cử, để cơ quan Độc lập nói trên tổ chức bầu cử, trong khi chủ tịch Thượng Viện xử lý việc hành chánh của quốc gia.

— Mỹ công nhận kết quả của cuộc bầu cử dù ai thắng cũng được.

— Trở lại hiệp định Genève, giữ nguyên trạng Đông Dương. Những đề nghị trên đây sẽ còn phải được bàn cãi với phe Cộng g, mà chánh phủ Mỹ cho biết họ sẵn sàng «linh động mềm dẻo».

Những điểm có thể coi là phù hợp trên nguyên tắc với các đòi hỏi cũ của phe Cộng là :

— Tổng Thống Nguyễn văn Thiệu rút lui.

— Một «Chánh phủ hòa hợp» (mà VNCH gọi là Cơ Quan Độc Lập) đứng ra tổ chức cuộc bầu cử.

— Mỹ đứng ngoài cuộc bầu cử bằng cách rút hết quân.

Ngoài ra còn những điểm đối nghịch khó thỏa thuận :

— VNCH sẽ đòi quân đội Cộng Sản miền Nam giải giới và quân Bắc Việt rút về Bắc.

— Cộng Sản sẽ đòi hỏi xóa bỏ cả hiến pháp 1967, mà tinh thần bản 8 điểm đề nghị mới vẫn muốn giữ lại.

— Thời hạn 6 tháng rút quân, một tháng từ chức sẽ được hai bên co kéo lâu lắc mới thỏa hiệp được.

Ngoài những điểm trên, một thỏa hiệp chỉ được ký kết khi nào có Nga ủng hộ, và nội bộ chánh trị Bắc Việt được ấn định, hai phe thân Nga và thân Tàu tranh chấp ngã ngũ.

Chúng ta không ao ước chi hơn là đất nước hòa bình.

Trong đêm giao thừa, cầu nguyện vong linh tiên tổ phù hộ cho cuộc hòa đàm tiền triền và sang năm chúng ta sẽ được ăn một cái tết hoa bình.

Phi cua

Mỗi năm tới ngày phát giải thưởng văn chương của Tổng Thống, người ta lại hồi hộp theo dõi coi văn nghệ sĩ nào được hưởng ơn mưa móc. Năm nay, theo tin sau cũng tiết lộ thi giải văn, kịch đã không có ai xứng đáng nhận giải nhất, nhì, ba cho nên ban tuyên trạch (hình như còn kêu tên long trọng là ban giám khảo) chỉ trao tặng giải khuyến khích. Không biết ban tuyên trạch đã «cứu xét» các tác phẩm ra sao mà lại chỉ trao giải thưởng khuyến khích?

Nếu không biết rõ các tác giả dự giải thưởng thì người ta dễ ngộ nhận rằng giới văn nghệ Việt Nam càng ngày càng lụt lịt. Giải thưởng về tiểu thuyết, năm ngoái ba nữ sĩ trực lãnh, theo thứ tự: Túy Hồng, Thụy Vũ và Nhã Ca. Năm nay, không có ai xứng đáng lãnh giải như ba nữ sĩ nữa!

Văn nghệ thụt lùi, chỉ còn đang khuyến khích thôi!

Nếu coi giải thưởng văn chương của Tổng Thống là thước đo giá trị văn nghệ miền Nam V.N, thì việc thụt lùi trên đây chứng tỏ rằng văn nghệ miền Nam mỗi ngày mai kén cỏi. Tiếc thay, tình trạng văn nghệ càng ngày càng kén cỏi, sau khi Tổng Thống và phủ Quốc vụ Khanh đã gắng công tổ chức giải thưởng để khuyến khích và nâng đỡ văn nghệ sĩ! Không ai ngờ rằng công tác khuyến khích đó lại khiến nền văn chương cứ lùi dần như vậy!

Nếu coi giải thưởng văn chương Tổng Thống không phải thước đo nền văn nghệ miền Nam, mà chỉ đo riêng những người tham dự và chiếm giải thôi, thì việc thụt lùi như trên lại chứng tỏ tài năng người tham dự giải thưởng cũng thụt lùi. Người dự giải thụt lùi là người có và tài không chịu dự giải sao? Họ không dự giải vì bị chèn tiền, treo giải ít quá vì tiền bạc mất giá mà giải thưởng không tăng?

Chỉ biết rằng khi các ban tuyên trạch chỉ phát giải an ủi thi phần lớn số tiền được treo làm giải thưởng sẽ trả lại cho ngân sách quốc gia, hoặc được sử dụng để sửa chữa các cơ sở thuộc Phủ Văn hóa như đã có lần xay ra!

Phi cua

KHA TRẦN CÁ

các nghị viên cảm ơn việc hưởng ứng cuộc bầu cử 3-10 !

Ngày 3 tháng 10 ai ơi, vốn là một ngày trọng đại, toàn dân ghi nhớ và sẽ nhớ lâu lắm: Không ngờ lại có ông

Huynh trung N và Phạm văn R

não đó còn tìm cách nhắc nhớ

bà con như vậy.

Thiết tưởng nay chủ Tổng thống muốn điều tra ra ông nghị viên nào đã cung cấp mảnh giấy và chữ ký cho ông N. không khó khăn chi. Số nghị viên đã được T.T cảm ơn cũng chỉ khoảng gần 400 người. Ta có thể tinh cầu mỗi nghị viên xuất trình lại cho coi lá thư cảm ơn của T.T có còn hay mất. Nghị viên nào còn giữ được lá thư đó cất trong tủ sắt, hoặc lồng kính đem treo trong nhà, thì vò tội.

Ngày 3 tháng 10 ai ơi

Đó là tiếng hát còn vang vẳng bên tai chúng ta từ gần bốn tháng nay, khiến chúng ta luôn luôn nhớ tới ngày bầu cử vinh quang của chế độ.

Chúng ta lại mời nhớ tới ngày 3 tháng 10 ai ơi là nhờ ông Phạm văn R, 42 tuổi, nhà ở đường Nguyễn thiện Thuật.

Ông R. vừa đạt được thành tích mới về mạo hóa và ráp nối chữ ký.

Ông đưa cho người ta coi bức phòng ảnh một văn thư có tiêu đề của phủ Tổng thống và chữ ký. Trên son của tổng thống, văn thư đó ủy nhiệm cho nhân vật Huynh trung N. thành lập lực lượng lao động Kháng, Hải cảng V.N.

Với bức phòng ảnh văn thư đó ông R đã di khoe với nhiều người rằng áp phe này có thể lời trảm triệu mỗi tháng. Vì vậy ai muốn già nhập phải ký quỹ năm triệu.

Khi bị tố giác, người ta khám phá ra bức phòng ảnh ông R là đồ mạo hóa. Tiêu đề phủ T.Th và chữ ký T.Th đều có thật, nhưng cắt ra từ một văn thư khác.

Văn thư nguyên bốn bị cắt, tiếc thay, lại là văn thư Tổng thống gửi

Bài học của vụ mạo hóa này là:

1 — Văn thư của Tổng thống rất qui.

2 — Ngày 3-10 ai ơi rất đáng nhớ.

Trách nhiệm

Trong 25 năm chiến tranh vừa qua có hàng triệu người đã chết, nếu thêm một em bé ba tuổi vì tai nạn nữa, thì số oan hồn cũng không tăng lên là bao nhiêu.

Em bé tên ba tuổi, vô danh đã bị xe lửa cán chết ngày 27-1-72 khi em chạy chơi trên đường ray xe lửa ngang hẻm 327 đường Phan thanh Giản. Trên thế giới có lẽ chẳng còn nước nào đe xe lửa chạy ngay ngay trên đường, ngang mặt lò trù các nước Công gô. Tại các nước tiến bộ, người ta đã làm cầu cho xe lửa chạy trên cao. Vừa đỡ cầu lưu thông lại đỡ gây ra tai nạn. Tại nước ta, giữa thủ đô Sài gòn, xe lửa không những chạy ngay qua đường, lại còn xuyên qua những khu dân cư đông đúc, và toàn là đồng bào lao động, tức là những người vừa doğ con nhỏ lại vừa không có ai chăm nom con nhỏ giúp mình.

Oan hồn của một em bé ba tuổi không biết có làm cho các ông Công Chánh vận tải, Kiến Thiết ăn năn ngon, ngủ mất yên không? Các ông nhà cao cửa rộng, con cái ông gòi vườn tre, mẫu giáo, các ông co thiết tha đến con nit nhà nghèo khổ? Sau một tai nạn, có ông nào nghĩ trách nhiệm thuộc phần mình mà từ chức không?

(VHB tạm viết thay Kha Trần Ác)

Nhớ mùa xuân đời

Anh ngồi dưới một hàng dương lùa
Trong chốn lao tù nhớ đến em

SA GIANG

Một lớp bụi tung lên sau gót giày của anh phạm nhân chạy nhanh về khu giam cùu. Buổi trưa im lìm trong giấc ngủ. Tôi đi lại thơ thẩn nhớ ra những việc mà người ở trong nhà lao gọi là các việc ngoài đời.

Tôi nghĩ đến mùa xuân ngoài đời. Ngày tết sắp đến. Thật sự thì trong nhà lao này có đến bắng ngàn phạm nhân, không khí tuy bẩn uất nhưng có nhiều điều thú vị hơn, mà khi ra ngoài đời, thiêng hè không hề sống được như thế.

Tối hôm qua, tôi ngồi tán gẫu với vài người bạn. Trong tù có một điều khó xử là cứ phải va chạm nhau, từng chút ngủ, từng chút ăn, từng chút hơi thở. Tôi có cái may mắn là tránh được các điều ấy. Và, tôi gặp khá nhiều tay giang hồ cỡ lớn.

Tôi cũng thèm tin dị đoan, ngoài đời cũng ít khi nào tôi cảm thấy yếu lòng như thế. Nhiều bạn coi chỉ tay, chữ ký, nói chuyện quá khứ vị lai mỗi người một cách. Tôi cố gắng nghe để quên những phút xao xuyến, nung nấu nhớ nhung từng bạn bè, từng khuôn mặt gia đình, bà ngoại, vợ, con. Tôi hay phả lên cười. Và ngầm nghĩ, từ lâu rồi, mình đã trốn chạy thực tế. Và, thực tại là một điều gì có thực, trước mắt. Như đi lính, đào ngũ trước sau cũng bị tù. Tôi không hề nghĩ tới chuyện trốn chạy nữa, tôi an cư lạc nghiệp ở trong tù. Tôi thấy an thỏa lam, chờ ngày sống hợp pháp, không biết là lúc nào.

Còn gia đình, tôi tin tưởng bên ngoài dễ thở hơn, dù tất cả mọi người trong gia đình chúng tôi đều chỉ trông cậy vào tôi để sống bấy lâu nay. Tôi ở tù ra sao, có trời biết và phủ hộ chúng ở nhà, những đứa con thơ dại của tôi!

Vào tù, tôi nghe bên ngoài có nhiều bạn bè chết, có nhiều bạn bè bên ngoài tôi không thích họ, nhưng vào nhà lao tôi thấy họ là những người bạn tôi như y sĩ Phùng, như anh Nguyễn Đình Quý, họ đều tĩnh, trầm tư như một triết gia giữa thời loạn.

Tôi cũng thấy thêm nhiều gương mặt ngoài đời hiện rõ ra sự giả dối, nhưng thôi!

Tôi nghe tiếng chuông chùa. Ngôi chùa trong nhà lao, một bên là nhà thờ, một bên là ngôi chùa này để cho 2 giọng tôn giáo lớn mở rộng cửa ra đón tâm hồn khác khôi, mong chờ tự do của phạm nhân. Mỗi chiều tiếng niêm Phật và câu nguyện vắng vắng u nhung, có những phạm nhân can đảm, có nhiều gương mặt hung tợn dễ khiếp và cũng có những tay anh chị đã thăm mùi lao lý ngàn ngầm chuyện đời.

Trước mắt tôi, trên cao dãy mây trắng nhẹ bay gió đuổi theo mây, gió đuổi theo bầy chim én, gió đuổi theo những tiếng thở dài khiến tôi nhớ đến hàng ngàn hình ảnh trong lao, gối đầu nằm sát nhau như cá mồi, những hồi thở dài não nuốt cho cuộc chiến vô tận này.

Anh Sanh hồi đêm qua, bèn cốc nước trà nói đến chuyện sáng tác vở hát ngoài đời, chuyện một cô nàng bị ma ám đang hát ngát xỉu và iên đồng, anh bạn oai dũng của tôi, anh Phổ, tướng mạo như ông mãnh, điệu nói ô ô như thác nước, tam linh vui vẻ và trầm sâu trong những mẩu chuyện về cuộc đời.

Khỏi thuốc lên mờ khiếu nhớ đến những vần thơ tiền chiến:

Biết đến khi nào cởi áo xanh
Hết cùm hết xích hết roi cao
Nghiêng vai trút nhẹ đời giam cầm
Anh sẽ là anh của gia đình...

Nghĩ đến những người chịu khổ khóc trong các nhà ngục đời xưa như Nguyễn An Ninh, Phan Châu Trinh, Phan Bội Châu, rồi nghĩ đến tôi của mình và các nhà lao ngày nay, thấy đỡ hơn nhiều, đỡ hơn nhiều! Và cũng thảm thía tội tình.

Cứ đến trưa lại bưng cơm, đến chiều lại bưng cơm, lo ăn và tối thi cứ ngủ trong những giấc mơ về đời.

Quái sớm tiếng hô nghiêm và chào cờ trong trại hoang chung năm giờ rưỡi. Tôi đứng khật khờ, nghe tiếng hát của người Trật tự Viện khởi đầu như giọng con gà con rango tập gáy, vì nửa tỉnh vừa thức.

Hàng ngàn giọng hát theo «này thanh niênơi, đừng lén đập lời sóng núi» Trong cơn se minh nóng lạnh, tiếng hát từ từ bừng dậy mạch sống hào hùng, tôi nghĩ đến ngoài mặt trận, đến những cuộc dụng độ ác liệt và những «thây phơi trên gươm giáo.. Trước mặt tôi xô xát muôn ngàn trống trận đầu rơi mìn đì tiếng gào thét kinh hồn.

Rồi bản hát dứt, mọi người lục tục lò ra ngoài, tôi cố trùm bồng-sô trong giấc ngủ, nhưng đầu óc cứ nghĩ đến một vài chuyện lo liệu, một cái nhói đau, và một lần khát nóng bùng lên đầu óc, tôi bốc dậy, và thở dài.

Anh bạn từ câu lạc bộ bước ra, đến bên tôi đang dựa trường nói:

— Hâm nươi lăm năm rồi, còn gì?

Tôi cười :

— Hồi trước gần 300 năm. Chúng ta còn đánh nhau nhiều, đừng nghĩ tôi cũa ! Chuyện Hòa bình.

Buổi trưa lặng trang ở ngôi chùa, tôi ngồi mệt. Nhìn lên khói hương của người đi lễ, tôi muốn tu, nhìn trọng Phật và những bóng đèn xanh đỏ, thấy cái vô vi, thanh tịnh là hạnh phúc vô cùng, thoát những ảo tưởng của cuộc đời mê ảo bên ngoài lao lý kia.

Cửa nhà lao mở, tôi nhìn xuyên qua, thấy một chị đàn bà mặc áo đỏ, nghênh vành nón. Nàng đi về đâu. Tôi nhớ tưởng đến vợ tôi, người vợ tần tảo của một lù Xương, tôi cảm thấy thương xót nàng, như từ lâu, tôi đã thương yêu nàng hơn tất cả những cô gái khác.

Tôi có tình nhân nhiều, nhưng họ yêu thơ, đòi khi tôi phung phí nhiều lúc có tiền bạc, nhưng lính đó không phải tình vợ chồng. Một vài lần tôi cảm thấy hơi hướng của vợ, của con đâu đây. Chúng quanh là hồn đồn từ hình ảnh này đến cảnh tượng khác, những khuôn mặt khổ đau hận thù và ác độc, tôi lắng im như tượng, tôi cùi đầu như một pho diêu khắc của Mai Chửng cùi đầu, tôi trơ trọi như những tranh vẽ của Nghiêu Đề khô khan của vùng nhiệt đới.

Bàn tay tôi nắm mạnh vào tường, không thấy đau. Chuyện phi cơ bay qua nền trời như chuyền đồng, tôi lơ mơ nhìn tia sáng. Tôi nhớ đến hồi bị bắt ở Sài Gòn lần 1, tôi đứng nhìn tia nắng quanh lúa sát suốt 15 ngày. Và những con gà con bị gió bắt giữ ở ngoài đam ráo rén.

Thỉnh thoảng tôi ngó qua được vài trang báo, tôi thấy ấm lòng, bên ngoài còn hy vọng, tôi còn anh Hồ Nam, bạn Nghiêu Đề, bạn Hoài Nam và các anh em trong hội Văn Bút, các anh em báo chí và tôi nghĩ đến mình.

Tôi nghe tin Tam Ich chết. Tôi đọc thư Hoàng trắc Ly ở báo Khởi Hạnh, khóc Tam Ich, một đàn anh văn nghệ, một triết gia nghệ sĩ, và là một ông thầy dạy tôi tận tình.

Xa xăm có tiếng xao xuyến của bài hát buồn từ máy phát thanh. Mùa xuân trôi qua bằng đôi cánh của loài chim sắt. Tôi chợt nghĩ đến Pháp, Mỹ, Tàu v.v. giờ này dân tộc họ thanh bình quá. Sao đất nước ta phải khổn cùng.

Nhiều thanh niên cụt bỏ tóc xõa đi trong lao tù.

Cướp giật, xài giấy giả, hối mại quyền thế quá nhiều. Tại sao? Câu hỏi đó đã có bằng triệu người trả lời mà ta bó tay chờ đợi.

Vào tù tôi bỗng nhiên biến thành nhà văn của đức lý, của tin ngưỡng tôn giáo. Trong tù bản chất hiện sinh mất, vì sắp hàng : bước 1 vì 1,2,3; 1,2,3. Vì lăn tay và sấp chồ ngủ. Chỉ có tình thương xã hội, tình tự dân tộc và nhất là lẽ nhiệm màu gây niềm tin tưởng và dấn độ.

Ở ngoài tôi sợ cuộc chiến, vào đây tôi đọ mặt và đối địch từ cuộc chiến lẻ loi đến cuộc chiến chung,

Khi cụ của tôi hy vọng là sự viện trợ của bạn bè ngoài đời, tất cả những mối hy vọng đều từ ngoài đời đem vào, một câu hy vọng, một điều thuở và những tỷ dụ ra tòa xử xét đã qua. Và Thượng Đế là quan tòa mặc áo đỏ xét xử.

Luôn luôn tôi nghĩ đến thơ, nghĩ đến các mẫu truyện đã đọc về đời sống lao tù. Như quyền Lao Tù của Thiên Giang, quyền «Nửa Đời Du Đãng» của Goege Ghiu (?) một vài mẫu truyện của Duyên Anh, Nguyễn Thụy Long. Với tôi, tù tội là một bó buộc chứ chuyện của tôi không trâm trọng ghê gớm như các tù nhân khác.

Tôi nghĩ đến mấy câu thơ nhỏ nhỏ :

Ta như đê lục bình
Mặt trời nướm đầy xô
Ta như là hạt cát
Giữa sa mạc không bờ

Qua buổi trưa nay, tôi bước xuống cầu lạc bộ gọi cà phê. Nghe tiếng kẽng khua gắt gông, cà hàng ca phê có duyên nhưng tâm địa không phải là một nàng thơ, để cho mình an út. Tôi ngồi ở một góc ngó ra cửa sổ, nơi đó rộng, kê hàng đê ban cho phạm nhân ở khun dưới, gọi là khu giam cùu, có hai khu A và B. Tôi ở khu Tự Do bên trên đê thở hơ.

Ngày tháng qua như những cơn mộng, mờ hờ và khack khoái. Vài ao ước nèn hòa bình chợt hiện đến nguồn hy vọng.

SA GIANG

Hà tiễn

Một vài ngày trước lễ Giáng Sinh, một người dân Ông Tô Cách Lan (dân tộc nổi tiếng là hà tiễn nhất thế giới) chọn dùng lúc các con đang chơi trong nhà ra dǎng sau vườn đất một quả pháo, nổ cái dùng thật lớn rồi bước vào nhà, vẻ mặt buồn bã nói với các con:

— Cha thành thật báo cho các con biết một tin buồn : Ông già Noel không còn nữa. Chắc tất cả các con vừa nghe thấy tiếng súng nổ. Đó là phát súng mà ông già Noel yêu quý cứu các con vừa tự kết liễu cuộc đời !

Phóng sự của LIÈU QUOC

Chợ Lớn chạy Tết

Năm cũng tháng tận, cái tết con chuột lại sắp đến. Người ta tự hỏi không hiểu với chính sách kinh tế tài ba hiện nay của Tổng Ngọc, dân Chợ Lớn có bị ảnh hưởng của làn sóng cách mèn mùa thu đậm cho ngắt ngư hay không?

Chợ Lớn với đa số dân Việt gốc Hoa sống bằng nghề kinh doanh, chỉ có một thiểu số là làm thuê làm mướn. Với cái nghè thương mãi này, hẳn sẽ có nhiều người nghĩ rằng thuế kiêm ức, quản binh sẽ không mấy ảnh hưởng đến đời sống họ, vì giá hàng có bị thuế má làm tăng, thì họ cũng sẽ bán tăng, chỉ có người mua thiệt thời thời chứ họ đâu hè hấn gì, trái lại nữa là khác.

Đồng ý sự chiêm nghiệm trên cũng có lý, nhưng nếu giá hàng tăng quá cao thì dân sẽ lấy tiền đâu ra mua. Người bán ế hàng, tiền vố vay mượn của ngân hàng sẽ bị tiêu lời phản xuất ăn hết, và như thế dân thương mãi cũng phải húp cháo qua ngày như ai.

Hình ảnh buôn bán trong những ngày cận Noel và tết dương lịch vừa qua khiến dân Chợ Lớn đã

phát hoảng. Một chủ ba bán đồ chơi trẻ con trên lề đường Đồng Khánh cho biết sau tiếng cười thê: «Lộ đi qua đi lại, cầm lấy cái này lên xem, cầm cái kia lên xem, hỏi giá cho biết rồi bỏ đi, chứ không ai mua gì cả».

Bán chợ Tết trong những năm đầu thập niên sáu mươi, phải kể như cả một thời huy hoàng cũn dàn Chợ Lớn. Với những năm này, mấy ông chủ lợ xuất nhập cảng mặt mày lúc nào cũng tươi rói, vì hàng hóa dù có đầy ắp trong kho trong, kho ngoài vẫn không đủ cung ứng cho thị trường tiêu thụ.

Một tiệm làm bánh mứt tại đường Không Tự cho biết, năm Mậu Thân trở về trước, Hàng Ông cung ứng cho thị trường trong những ngày cận tết mỗi ngày trên một trăm tạ mứt mà vẫn không thảm thua vào đâu cả.

Sự đắt hàng đến nỗi không cần người mua, có khi tăng giá gấp đôi vẫn bán chạy như thường, còn bây giờ ông nhìn đồng hàng chất thành núi béo trong, lắc đầu ngao ngán. — «Mỗi ngày bán được trên mươi tạ cũng mừng hết lòn rồi cho nói chi trăm tạ là điều mĩ ước viễn vông.

Người dân đã không có tiền chính phủ lại cho áp dụng chính sách tự do kinh doanh, hàng xà xi phẩm nhập cảng, dù với hối xuất mới, vẫn tràn ngập tài trường với một giá hạ hơn giá cũ. Thị dụ hộp long nhãn hay trái vải Đài Loan năm 1970 giá đến ngoài ba trăm, bây giờ chỉ còn hai trăm tám. Những ông thương gia Chợ Lớn theo thông lệ hàng năm phải tích trữ hàng hóa trước tháng chín gấp vỗ này đều lỗ nặng. Một ông ở đường Đồng Khánh đã than: «Chánh phủ làm kiều này thì chết ngô rồi!»

Các tiệm làm bánh lớn như Libico, Haowa... cũng phải than trời.

Nam rồi chính phủ cấm nhập cảng bánh hộp ngoại quốc, nhưng loại bánh như Champagne Lai; Petite beure, bánh Nhật Coconut... không có trên thị trường, bánh nội hóa được giá bán đắt như tôm tươi. Năm nay tưởng bở lại mua may mắn từ Đức Quốc sang để tăng giá sản xuất hầu cung ứng kịp thời cho thị trường tiêu thụ thì dùng 1 cái chính phủ lại cho nhập cảng thà ga loại bánh ngoại quốc. Nhìn những núi bánh hộp ngoại quốc chất đống trên gian hàng ở các cửa tiệm vùng La Kay với những hộp bánh nội hoa nầm khiêm tốn bên cạnh thật tội vì khong người màng cầm đến, ông chủ tiệm phải lắc đầu.

Bánh đã nhiều, mà giá lại rẻ. Năm rồi vì khan hiếm, bánh ngoại quốc giá tối thiểu cũng gần 2 xấp, bánh nội hóa cũng le lói lên được bảy tám xấp. Năm nay bánh ngoại nhập vừa nuiều lại vừa rẻ chỉ còn khoảng xấp, xấp rưỡi; thế là bánh nội hóa đành ngã xuống bằng nửa ông Trần Lưng Đạo mới mà vẫn bị che.

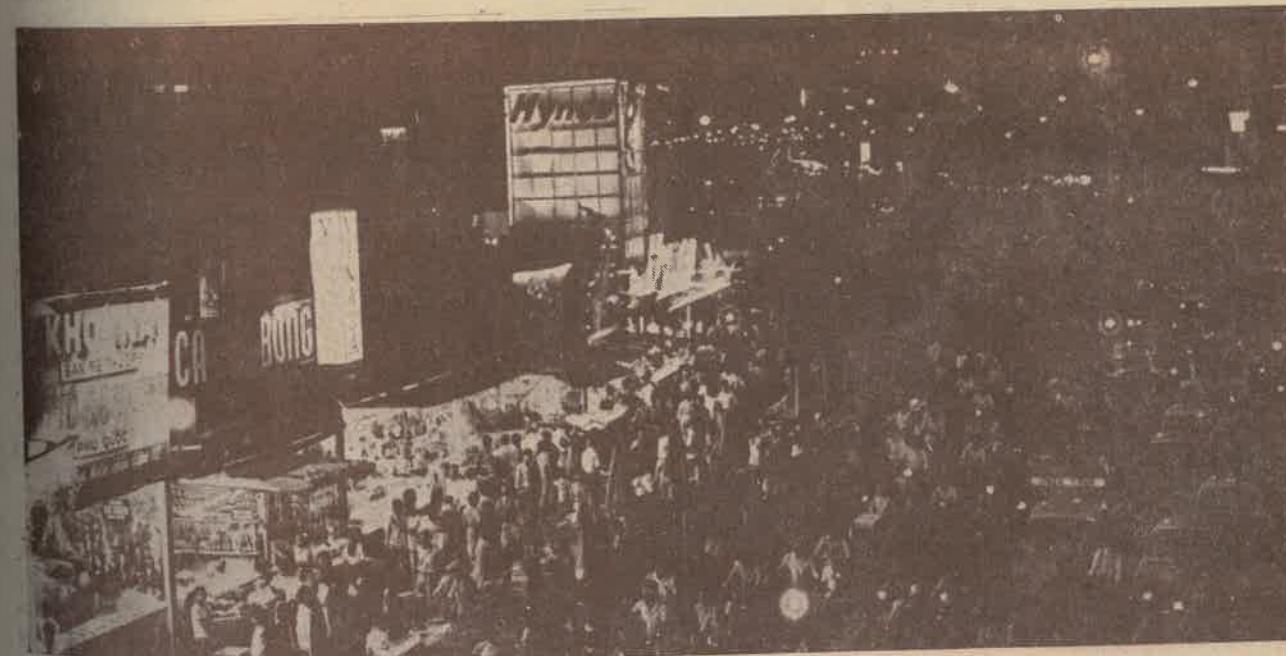
Không những chỉ có những tiệm bánh mứt là than trời, mà ngay những hàng rượu lớn cũng thế. Từ loại Mai Què Nở, Ngũ gia bi, Whisky nội hóa của hàng Du Phát, đến loại Martine bốn sao nội hóa

Sài Gòn chạy Tết

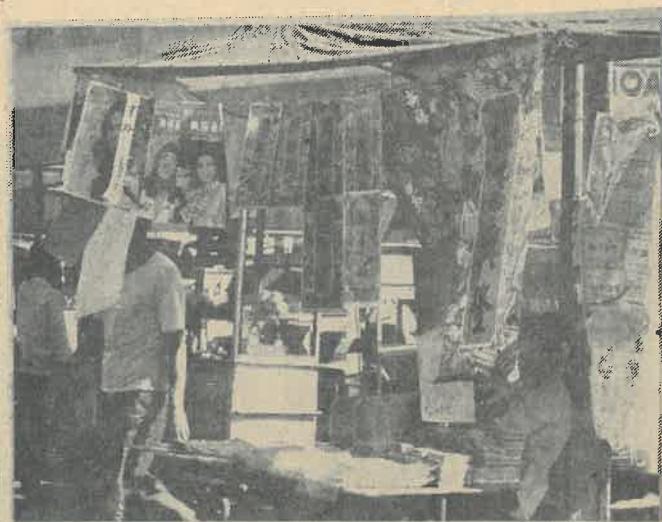
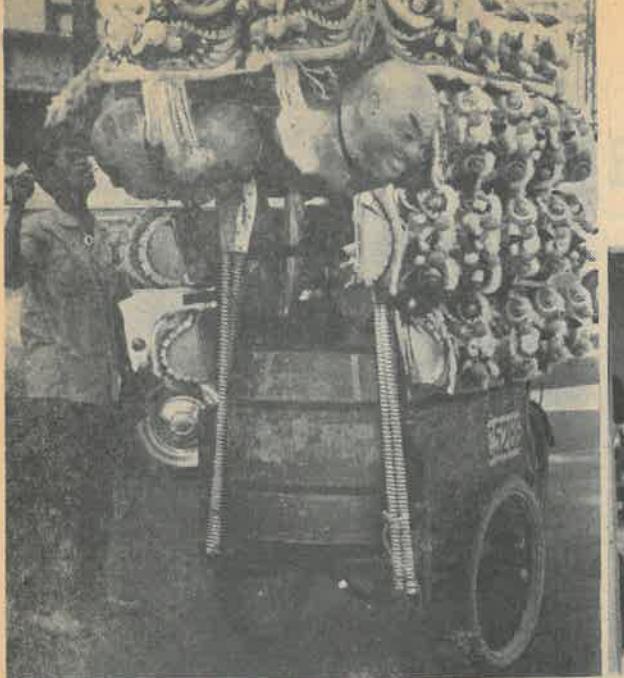
PHÓNG SỰ HÌNH ẢNH □ ANH DIỄN THỰC HIỆN

Chợ Bến Thành về đêm (trên) với các gian hàng đèn được sáng choang chuẩn bị đón Tết. Hình dưới: Một góc chợ và con đường Lê Lợi, chụp trên cần nồi.

(XEM TIẾP TRANG 57)

Một vài hình ảnh của dân Saigon
đón Tết : xe bán dừa lán ở Chợ
Lớn; dưa hấu ở chợ Bình Tây; bàn
kem đánh răng vải và bong bóng ở
chợ Saigon

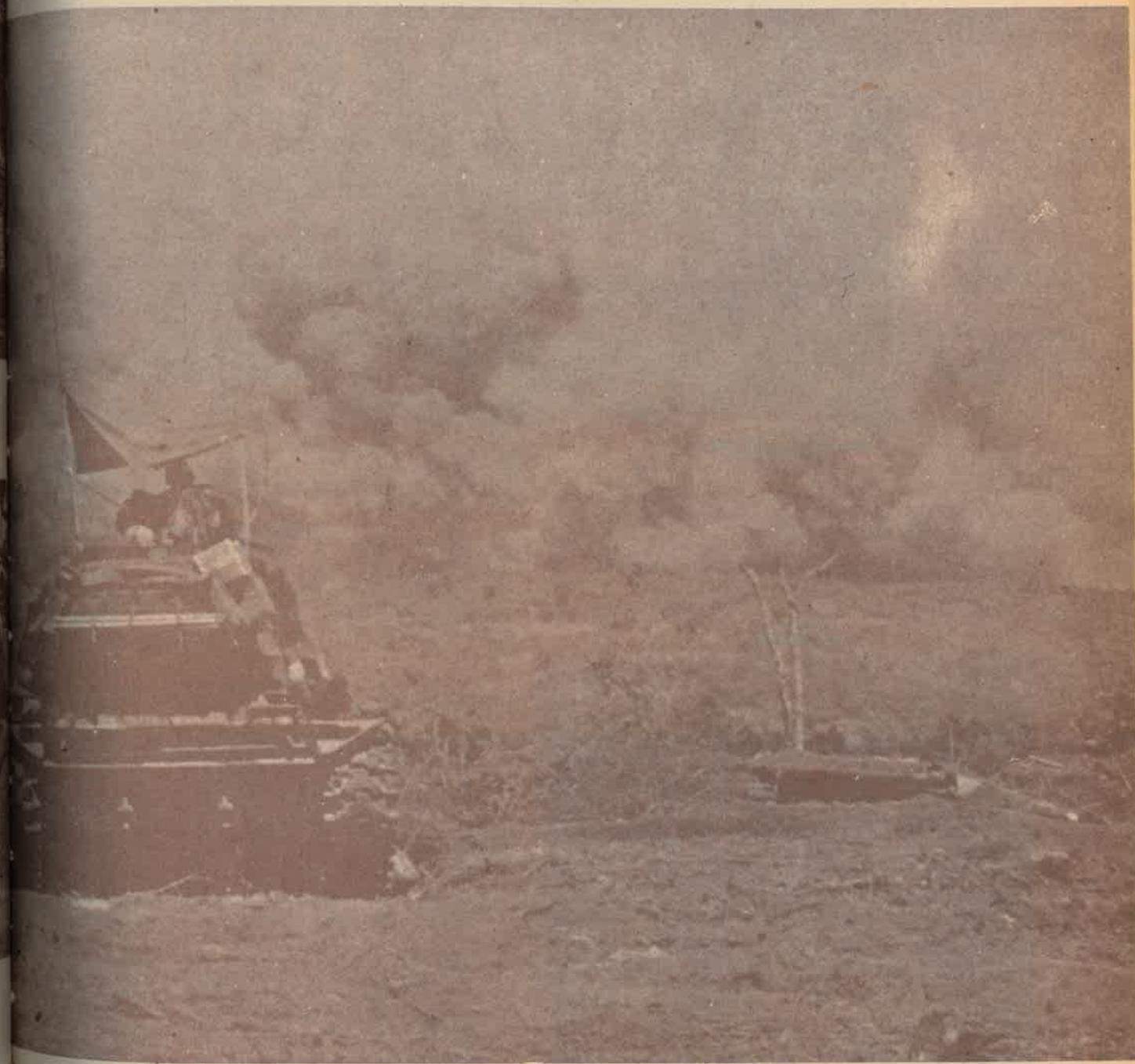
Những ngày giáp Tết cũng là
những ngày của cát đồi, liễn (trên
trái : ở Chợ Lớn; trái : chửi kiêu ở
Saigon), cửa báo Xuân (trên : báo ở
Chợ Lớn) và cửa thiệp chúc Tết.

Thời sự trong nước năm Con Heo

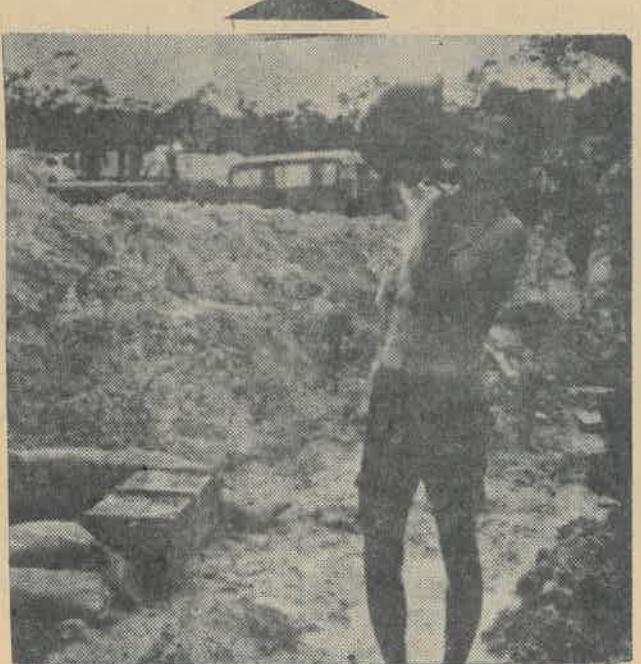
Như mọi năm, năm nay công tác
hỗ trợ cây mùa Xuân chiến sĩ vẫn g
được tổ chức rầm rộ

Trẻ em vui vẻ được ngồi và sử dụng dàn cao xạ của Hải quân trong Hội Chợ CMXCS (trái). Trong lúc đó tại sân Cộng Hòa, các đội bóng Khmer, Lào và VN tranh đua nhau để gây quỹ giúp CMXCS.

Chiến xa VN đang ám ngữ một can cát hỏa lực bên Lào trong lúc phỏng pháo cơ oanh tạc cơ ngoài xa.

Chiến xa VN đang dùng chàm bén ngói chùa tuyệt dẹp đỗ nát trong khi người lính viễn chinh VN đang tạm yên đồi với gác nước mát mẻ buổi chiều trong cơn có hỏa lực, một chiến thuật chủ yếu của Việt Nam tại khắp mọi chiến trường 71.

CHÍNH TRỊ NĂM CON HEO

Mạn tranh luận ôn ào về cuộc hành quân Hạ Lào mở đầu vào năm ụt ịt vừa qua đã đưa ngay bầu khai trong nước vào màn kịch chính 1971 : Cuộc tranh cử hai ghế Tổng Thống và Phó Tổng Thống nước Việt Nam Cộng Hòa trước giờ con Heo khệnh khang ra đi sau màn kết cuộc : Mùa Thu Chết của kinh tế quốc nội.

Cuộc tranh luận về tiến quân Hạ Lào đã phản ánh bộ mặt của ba thực tại VN giằng xé gay go:

1— Các nhà lãnh đạo quân sự lạc quan và thích giải quyết mọi vấn đề VN bằng các cuộc hành quân.

2— Các chính khách quân sự bị quan và hoài nghi mọi cố gắng về một chiến thắng quân sự quyết định, và cuối cùng là

3— Viện trợ quân sự Mỹ trong vai trò công ty cho một sự tái sắp xếp ở Á Châu theo một cái nhìn bao trùm chiến lược cả thế giới trong đó VN chỉ là một cái cờ, một đầu cầu mà thôi.

Sau khi hơn 2 vạn quân tinh nhuệ miền Nam rút về và TT Thiệu xuống An Giang ăn mừng một năm «người cày có ruộng», cuộc dàn trận tranh cử TT bắt đầu với bộ ba Thiệu — Kỳ — Minh.

Bị đánh bật khỏi vòng đua bằng chiêu thức «chữ ký giới thiệu», sự ra đi của PTT Kỳ lòi theo sự chạy của ĐT Minh và làm nổ bùng ra xì căng đan «đuат là luật» ở TGPV mà chỉ có mỗi ông Tòa Trần Minh Tiết thoát ra ngoài được.

Phật tử miền Trung xuống đường ngày bầu cử 3-10-1971 để bộ chính quyền Đà Nẵng : cái chết của 1 Phật tử và 1 phế binh sau đó suýt đưa Đà Nẵng vào khủng cảnh 1966.

9 ông tòa tối cao gày nhiều sóng gió trong dư luận một nửa năm sau từ vụ «luật là luật» đến việc truy tố bắt giam các ký giả Phạm Kim Vinh và Nguyễn Hoạt.

Vừa tuyên thệ nhậm chức xong, TT Thiệu lại đưa ông Tổng Ngọc lên dài trình diễn múa Mùa Thu Chết làm ngửa nghiêng cả mọi sinh hoạt sau khi từ Mỹ có tin Thượng Viện Hoa Kỳ chặn đứng hết ngoại vien.

Và đến mùa củ một năm nay, khi đầu con Chuột lấp ló đâu đây sau đít con Heo, lại có tin Tổng cộng kích của CS để kiểm chút cháo ở Bắc Kinh nhân dịp Nixon đi gặp Mao—Chu.

QUÂN SỰ

Hạ Lào, Tchepone mọi con đường tiến quân trong lịch sử quân sự dài dằng dặc ở VN đều trải qua chặng đường Tây tiến để tránh dài đất miền Trung quá hẹp có Trường Sơn chèo ra tại biên chặn đứng mọi đường đi lại.

Hạ Lào là nơi Nam Bắc tranh hùng để tranh quyền chế ngự hệ thống tiếp vận mang tên Hồ Chí Minh.

Cuộc hành quân ngoại biên vào đất KPC cuối năm dưới quyền tướng Nguyễn Văn Minh cũng liên bê vào đó; đánh phá ở chặng cuối đường tiếp vận nổi tiếng này.

Cáctrận đánh vang dội : Fuller,Ba Hô, A Shau,Ba Biên Giới, Căn cứ 5, Căn Cứ 6... từ QK 1 xuống QK 2 đều là những nút chặn, những trạm phòng quân đánh vào BV di chiếu cổ miền Nam xuyên qua đường HCM.

«Chiến tranh VN (hay Đông Dương) đã trở thành một cuộc chiến tiếp vận», đòi hỏi một vài quan sát viên đã đúc kết gọn gàng như vậy.

Tuy nhiên vào cuối năm nay, đúng vào lúc trục chuyển biến thời gian quan hệ ở Đông Dương đang xảy ra, BV và MTGPMN đang cố gắng tung ra một cuộc Tổng Công Kích — Tổng Nội Dậy mới phối hợp chiến thuật đặc công với chiến lược chính trị quân sự hai mặt giáp công trên hình diện Đông Dương và cả Quốc tế, cuộc chiến tiếp vận đang chuyển sang cuộc chiến nhân dân lấy tổ chức hạ tầng làm cơ sở tiến lên đấu tranh chính trị mà mọi giới đang tiên đoán cho năm con chuột «chí chóe».

Một cuộc chạy đua ráo riết tại Đông Nam Á

Tình hình Đông nam Á mỗi ngày một căng thẳng và sôi sục. Bắc Việt gia tăng tấn công lãnh thổ Lào, khiến cho quân đội Thái phải trực tiếp can thiệp. Đồng thời du kích Thái cũng đã tấn công vào căn cứ B-52 của Mỹ đặt trên đất Thái.

Từ trước đây Thái đã chuẩn bị tiếp đón trận giặc do Cộng sản chủ trương, qua việc giới lãnh đạo hành pháp Thái tự đảo chính để thiết lập chế độ quân sự. Tức là Thái đã chuẩn bị, hay nói khác đi là Mỹ đã tiễn liệu trước được sự việc phát生.

Về phía Nga, thì rõ ràng là Nga đang muốn đẩy Bắc Việt tiến tới việc mở một cuộc chiến chiến tranh toàn diện trong vùng Đông nam Á. Vì hiện nay Bắc Việt chưa dứt khoát từ bỏ chính sách đi giáp giữa Bắc Kinh và Mạc Tú Khoa. Một khi Bắc Việt tiến vào cuộc chiến Đông Nam Á, với vai trò chủ chốt, thì đương nhiên Bắc Việt không thể làm sao khác được là phải trông nhờ vào sự viện trợ kỹ thuật của Nga mời mòng chống lại được với kỹ thuật của Mỹ viện trợ cho các nước Đông nam Á.

Về phía Tàu thì nay vừa mới bước vào Liên Hiệp Quốc, chưa thể tỏ ra hiếu chiến với các nước láng giềng được, bởi đó chắc là sẽ không vừa lòng khi Bắc Việt đi vào chiến tranh Đông nam Á, nhất là với sức kỹ thuật của Tàu, Tàu biết chưa thể đủ sức đương cự lại với sức máy móc của Mỹ.

Với Tàu thì vấn đề Đông nam Á trước sau gì cũng là mục tiêu phải tạo cho kỳ được ảnh hưởng tại vùng này, tạo bằng những hạt nhân của chính người Hoa kiều đã sinh sống lâu đời ở đây, đồng thời tạo bằng chính sách êm hòa chung sống hoà bình với các nước liên hệ, để từ đó nuôi dưỡng một mặt trận chính trị lâu ngày, cho tới khi nào Tàu đủ mạnh, và tư thế Quốc tế của Tàu ngang hàng được với Mỹ Nga.

Nếu điều đó được thực hiện thì cả Nga lẫn Mỹ đều mất ảnh hưởng tại đây trong tương lai xa. Chính vì thế mà Nga cố gắng phát động cuộc chiến tranh ngay lúc này. Tuy với Nixon thì có kết về cuộc bầu cử sắp tới, nhưng với nước Mỹ thì hành động của Nga rất là hợp với chiến lược mới của Mỹ. Chẳng thế mà Mỹ đã để cho Thái chuẩn bị trước vai trò rồi là gì.

Ngoài vấn đề thiết lập chế độ quân phiệt tại Thái, chính Thái là một nước soạn thảo ban tuyên ngôn Trung Lập tự do của các nước Đông Nam Á. Tức là khi Thái bị tấn công, mặc nhiên các nước tự do Đông Nam Á có chân trong hội nghị Trung

Lập này sẽ trở thành đồng minh của Thái, để cùng chiến đấu cho chủ trương Trung lập tự do Hoà bình Đông Nam Á.

Như vậy trên danh nghĩa thì cuộc chiến tranh Đông Nam Á là một cuộc chiến đấu của các nước Trung lập chống lại một cuộc phá hoại Hoà bình của toàn vùng. Nay giờ thì Thái can thiệp vào chiến tinh Lào, cũng dưới danh nghĩa đó. Vì nước Lào được xem như một nước Trung lập còn nguyên vẹn cơ chế chưa bị biến thế đi như Căm Bốt. Khi Thái vào Lào cũng có nghĩa là Thái cống cuộc chiến tranh Đông dương vào chính đất Thái.

Đương nhiên đằng sau cuộc chiến tranh đó phải có bàn tay của Mỹ Nga và Tàu. Nga được xem như thế lực phát động chiến tranh. Mỹ là kẻ giúp cho các nước Đông nam Á chống lại chiến tranh của Nga. Cuối chiến tranh đó được nhám vào Tàu. Chặt đứt mọi liên hệ và hy vọng của Tàu tại Đông Nam Á.

Tuy biết rõ âm mưu đó của Nga Mỹ, nhưng Tàu vẫn phải vui vẻ để đón Nixon, vì Tàu biết chỉ cần thuyết phục nội Mỹ nồng nhiệt về phía Tàu thì lập tức cục diện tại đây sẽ đổi chiều. Chính chủ thuyết Nixon đã nuôl hy vọng lớn đối với Tàu: Nixon chủ trương Vấn đề Á châu phải do người Á châu giải quyết. Nói thì như vậy, nhưng trên thực tế thì Mỹ rất ngại phải nhường cho Tàu sắm vai trò lớn ở Á châu trong lúc này, bởi đây Mỹ phải nhờ tới bàn tay của Nga can thiệp vào.

Khi có bàn tay của Nga can thiệp, thì Tàu không thể một mình đương cự nổi, mà phải có sự che chở của Mỹ đối với Nga. Như thế rõ ràng là Tàu thất thế trong mặt trận Đông Nam Á. Khi Tàu không trực tiếp dùng tay vào thì đến lúc điều đình hiển nhiên là Tàu không thể hy vọng được chia phần. Nếu Tàu quyết dùng tay vào thì lúc đó không phải là Tàu liên minh với Nga để đánh Mỹ mà là Tàu liên minh với Mỹ để chống lại Nga. Như vậy là Mỹ từ thế kề bị tấn công trở thành thử trọng tài giữa Nga Tàu ở Á châu.

Để chắc an hơn, để vượt bắn ra ngoài những tranh chấp trên mặt đất. Tuy hiện nay Mỹ phải đứng ra nhận lãnh nhưng mũi nhọn tấn công, chung trong tương lai nếu khai cuộc chiến tranh Đông Nam Á bước vào giai đoạn quyết liệt thì Mỹ sẽ tìm cách rút ra ngoài. Một mặt Mỹ giúp các nước trong vùng phải tự đảm nhận lay vay trả chiến đấu trên bộ. Mặt khác Mỹ dồn các nước hạng nhì như Anh Pháp Nhật phải đứng ra cảng đáng chiến cuộc. Vì hiện nay trong hậu trường chính trị, Mỹ đã chia cho các nước đó những quyền lợi và ảnh hưởng cụ thể ở vùng này rồi, họ phải cố hết để mà giữ lấy. Còn Mỹ sẽ trở về vị trí nguyên thủy của họ là cung cấp kỹ thuật cho bất cứ phe nào có tiền bò ra mua.

Độc «Cước» Đại Hiệp đại chiến Hiệp Sĩ «Hội Cay» người cựu chiến binh cựu chiến binh và anh Cảnh Sát Dã Chiến đối diện trong khói cay và biển lửa truyền đơn lục Quốc Dân Đại Hội chống ông Thiệu độc cử. Máy chục chiếc xe Mỹ bị hỏa thiêu làm bối cảnh đấu tranh tiền bối cử.

Tiếng nói của Chiến Sĩ

KIỀU MỸ DUYÊN phụ trách

LTS: Tuần trước khi Dời loan báo sẽ mở thêm mục «Tiếng Nói Của Chiến Sĩ», một nữ ký giả ở Saigon đã tình nguyện đảm trách mục này. Đó là cô Kiều Mỹ Duyên. — Cô KMD là cựu sinh viên Luật và Văn Khoa đã du học ở Úc Đại Lợi và khi về nước, lại hăng hái trở lại làng báo. Hiện cô đang cộng tác với một số nhật báo ở thủ đô. Với kinh nghiệm một phái viên chiến trường của cô, chúng tôi hy vọng người phụ trách mục này sẽ giúp Tiếng Nói của Chiến Sĩ là tiếng nói đích thực của một triệu chiến sĩ đang cầm súng chiến đấu, ở mặt trận hay sau mặt trận.

Chiến sĩ và người viết về chiến sĩ

Đã từ 7 năm nay tôi đi rất nhiều từ vùng I đến vùng IV chiến

thuật. Và tôi cũng đã viết thật nhiều về lính. Vì viết nhiều về lính nên thật nhiều lần tôi tự hỏi có bao nhiêu người lính nói lên thật tiếng nói của lòng mình. Tôi muố

nói tiếng nói uất ngẹn, tiếng nói từ một sự ẩn ẩn, tiếng nói từ một khát vọng sâu xa nào đó?

Các anh hãy viết

Xin các anh hãy viết, viết về tiếng nói của chiến sĩ. Hãy viết tất cả những gì thămkin nhất ở tận đáy lòng của mình. Lê dị nhiêu tòa soạn sẽ giữ bí mật tên và địa chỉ của các anh nếu có lời yêu cầu.

Tiếng nói của 1 chiến sĩ Sư đoàn 1 BB

Đến thăm bất cứ một đơn vị nào tôi cũng chú trọng thật đặc biệt đến trại gia đình, nhà thương, cô nhi viện và trường học. Tôi không bao giờ chỉ nhìn người lính với hào quang chiến thắng, vì sau đó con có sự khổn khổ. Một số người nằm xuống ra đi, một số đỗ máu và vào bệnh viện để cho các bạn đồng đội mang vòng hoa chiến thắng trước con mắt kính nể của mọi người. Và cũng để cho mọi người và để cho chúng ta sống.

Về Việt Nam có mấy ngày tôi bay ra vùng I. Bạn bè ở Saigon giữ lại để ăn Noel, tôi cười và nhất định ra đi. Vì lâu lắm rồi có bao giờ tôi ăn Noel ở Saigon đâu. Miền Trung sỏi đá hình như có cái gì thật thiêng liêng quyền rũ và mới gọi tôi trở về.

Mặt hôm vào thăm quân y viện Nguyễn tri Phương — ở Huế — phòng cuối cùng tôi thăm là phòng ngoại thương. Tất cả chiến sĩ ở đây từ mặt trận trở về. Các anh ở đây thành phần bị cưa chân, gãy tay, có những anh nằm dài chân băng bó trắng xóa — một anh một chân úy — khuôn mặt có vẻ thật mệt nhọc và xanh xao ngốc đầu lèn giói tôi:

— Cô ơi.

Tôi tiến lại cạnh bên giường bệnh.

— Anh cần tôi giúp gì, tôi sẵn sàng giúp anh.

— Linh tá chiến lèn thêm 4.500 đồng. Tôi bị thương ngày 7.12.1971 và được đưa về bệnh viện và tôi bị trừ lương ba tuần lễ của tháng này. Tôi ngạc nhiên không hiểu đơn vị trừ hay là Tổng thống trừ. Tôi chỉ nghe Tổng thống đọc trong radio cho lính tá chiến lèn thêm 4.500 chứ không nói là

lương trong những ngày nỗi thương.

Chiến sĩ Cơ — giám đốc bệnh viện tri Phương góp ý :

— Anh thắc mắc có lý, ngày 14 tháng mới làm sổ lương, anh lanh thì lanh hết một điều không thì thôi. Anh làm khêu gợi tôi sẽ hỏi đơn vị gốc anh.

Chiến sĩ Cơ, anh thương binh và tôi, người nào cũng xác nhận nhau: có thông cáo của Bộ Quốc Phòng nói về việc tiền lương của lính, khi anh đưa vào bệnh viện không? Tôi thì tại sao thông cáo đó được phổ biến trên báo chí, thành, nếu không thì tại sao tiền lương chiến sĩ đang nằm ở viện?

Tiếng chiến sĩ bị chủ đất đàn áp

Chiều qua tôi đang ngồi ở tòa báo CL thi Thiếu úy Phùng

Chương trình Tiếng nói động viên mang tập hồ sơ đến tìm luật sư P KV. Anh cho biết anh và đồng bào ở xóm anh đang bị chủ đất cỏ lập bằng cách đồ đất thật cao xung quanh nhà anh, trời mưa nước mưa ở khắp nơi tràn vào nhà anh. Con đường trước mặt bị đồ đất cao lèn anh phải trả cửa ngang hòng để đi mà chủ đất cũng lại đe dọa.

Các gia đình lối xóm cũng bị tình trạng như anh, nhưng ông chủ đất còn gom căn cước của đồng bào (nó là để bồi thường tiền thiệt hại) nhưng đồng bào chẳng có tiền mà còn mất luôn căn cước và không dám ra khỏi nhà vì không có căn cước sợ lính bắt.

Anh Phùng có một mẹ già, vợ và 6 con dại nếu anh dở nhà đi thì không biết đi đâu, lương của một Thiếu úy làm sao đủ để anh có thể tậu một cái nhà cho gia đình

Viết lên tình trạng bị ức hiếp và bị đe dọa của một chiến sĩ, tôi

hy vọng những người có thẩm quyền hãy lưu ý dùm trường hợp trên.

Trang này là của các anh, tiếng nói của lính không phải chỉ là tiếng nói của người con trai yêu em gái mà còn là tiếng nói phẫn nộ — nếu các anh gặp những trường hợp bất công — Xin các anh hãy viết, viết thật nhiều và viết không bao giờ ngừng về trang tiếng nói của chiến sĩ. KMD tin tưởng tiếng nói của các anh sẽ được mọi người lắng tai nghe.

Saigon 28.1.1972.
KIỀU MỸ DUYÊN

TÌNH KHÚC MÙA XUÂN

mùa xuân rạo rực linh hồn
các em bước nhẹ trong vườn thần tiên
cho anh ướp nắng cổ họng
anh xin quỳ xuống chúc mừng các em
các em là những thiên thần
anh là một kẻ điên khùng trời ơi.

THI SĨ

anh khóc trong đại khờ
nhưng vì sao trong mắt em cũng khóc
anh bay về vườn thiên thai
chao ơi
linh hồn anh ớn lạnh
sợ bướm vàng mửa mâu
sợ mây mù thu và họa mi đau đớn
oh, chúng ta sẽ như những kẻ điên khùng...

MÙA THU CHẾT

chú bướm điên khùng bỗng yêu mây
hoa mi thần thức giữa thiên đàng
oh, mùa thu chết, mùa thu chết
trong phúc âm buồn, anh hận anh
trong phúc âm buồn, anh khóc nhủ
— cõi hồng chảy máu ướt hồn anh.

NGUYỄN THƯƠNG HOÀI

LỄ VẬT

tôi hiến dâng thương để
cấp dùi nàng thon thon
cấp mắt nàng thăm thăm
mái tóc huyền trời xanh
oo

tôi hiến dâng thương để
mặt ngọt dầu môi nàng
sứa thơm vú bầu bĩnh
đa trắng mắt yêu tinh
oo

tôi hiến dâng thương để
linh hồn nàng yêu tôi
vẫn từng giây thần thức
mới từng iây tình khôi
oo

tôi hiến dâng thương để
linh hồn tôi yêu nàng
mênh mênh đào đạt biền
chờ tháng ngày sâu thêm
oo

tôi hiến dâng thương để
cuộc tình tôi với nàng
làm ngự môi thương để
nở nụ cười tươi h Hassan

1972
HOÀNG CHU ÂN

Mật nghị

Ông Kissinger đã trở thành một chuyên viên mật nghị. Con người bao hoa, tri thức và hiện đang sống độc thân đó, đã hai lần làm thế giới sững sốt vì lén lút đi đêm. Lần trước, tháng 7 năm 1971 Kissinger kêu đau bụng ở Hội Quốc, nhưng trong khi đó thì ông ta bay sang Bắc Kinh, gặp Chu Ân Lai để thu xếp cho Nixon thăm viếng Trung Cộng. Khi Kissinger trở về, cả Hoa Thịnh Đốn lẫn Bắc Kinh cùng loan báo công khai về chuyến đi lén lút đó, cả thế giới kinh ngạc.

Lần này Kissinger lại đạt thêm một thành tích về mật nghị khi Nixon loan báo Kissinger đã bí mật sang Ba Lê tất cả 12 lần, mỗi lần đều xuống một phi trường quân sự nhỏ gần thủ đô Pháp, và đã gặp Xuân Thuỷ với Lê Đức Thọ.

Bay qua bay lại Đại Tây Dương tất cả 12 lần mà giữ được hoàn toàn bí mật. Thương nghị kin từ tháng 5-1969 tới nay, trong khi đó ngoài bàn hội nghị các đại sứ cãi nhau từng chữ, hay đổi đại sứ Mỹ từ Vance đến Porter, và ngoài mặt trận súng đạn vẫn nổ, quân ta vẫn tiến sang Lào, máy bay vẫn oanh tạc tại Bắc Việt v.v... Quả thật là con người bí mật chuyên làm chuyện bí mật !

Kít

Sau khi nghe Nixon báo tin Kissinger đã bay sang Ba Lê mật nghị với Lê Đức Thọ và Xuân Thuỷ 12 lần, bùa ròi bắn đao đang ngồi trong thảo am bỗng có một ánh chớp Mỹ ló dò bước vào.

Bắn đao đang tính đứng dậy rút lui, sai trẻ nhỏ ra hỏi ông khách qui co định bán đồ hộp không. Bỗng ông khách xông thẳng tới nắm lấy áo bắn đao, nói nhỏ : « Bi mật ! Bi mật nghe ông đạo ! »

— Thưa quý khách, ông là ai ? — Xin ông đạo giữ bí mật cho. Tôi là cố vấn an ninh quốc gia của T.T Hoa Kỳ.

— Vậy quý danh của ngài là...

— Tôi là Kissinger !

Bắn đao giật mình. Không biết khi Chu Ân Lai, Lê Đức Thọ và Xuân Thuỷ nghe Kissinger tự giới thiệu thì tâm trạng ra sao. Riêng bắn đao thì nghe tên Kissinger là giật mình.

sinh tử phu

ÔNG ĐẠO CÁY

— Ủa, chính ông à ?

— Dạ, chính tui.

— Thưa ông tôi đây có công chuyện chi ?

— Tôi đang thi hành một sứ mạng đặc biệt của Tổng thống Mỹ. Đó là sứ mạng mật nghị.

Để giữ bí mật cho ông khách qui bắn đao với vàng mồi ông bước vô phía sau nhà, tuy hơi chật chội, do dày nhưng hoàn toàn kín đáo. Máy đưa con nít trong xóm thấy Mỹ tới thì chạy ầm ầm ra đỡ tay toàn xin thuở là hút. Phải la lối om xòm mới đuổi được chúng đi, tuy trái với thuần phong mỹ tục bắn xù nhưng lại bảo vệ được bí mật cho qui khách.

Ông Kissinger hay ít nhất người Mỹ từ xung là Kissinger trước và sau bếp ngồi xuống để mật nghị với bắn đao.

— Thưa ông cố vấn Mỹ... Bắn đao toan nói tiếp bỗng Kissinger giơ tay xin ngắt :

— Xin ông đạo đừng kêu tôi là Cố Vấn. Ở VN nay người ta không tra chữ Cố Vấn Mỹ. Xin cứ kêu tôi là ông Kit được rồi.

— Thưa ông Kit vậy ông muốn mật nghị với tôi ?

— Chính vậy. Chúng tôi lãnh sứ mang đặc biệt của Địch (nói thi thâm : Xin gọi TT tôi là Dick để bắn toàn bí mật).

— Rất hân hạnh. Vậy Dick cứ ông bí mật sang đây để mật nghị với tôi...

Tại sao ?

— Đầu khoảng tháng Ba, tháng năm 1972 này chắc chúng tôi sẽ ném bom Bắc Việt trở lại, và đánh lớn ở Việt Nam...

Vậy sao ?

— Thưa, đó là hậu quả của việc sang Bắc Kinh vào cuối tháng 8, đồng thời sửa soạn cho Dick về sang Moscou, vào tháng

— Tôi hiểu rồi, vậy tháng Ba năm 72 này sẽ đánh lớn phe phản chiến ở Mỹ lại bùng lên chống Dick, phá kế hoạch của Dick.

— Chính vậy. Cho nên, trước bay sang Moscou, Dick sẽ phải có một số cuộc mật nghị và khai Gia ra một số đề nghị tố thiệu chí cực độ.

— Nhưng bùa rồi, chính TT của chúng tôi đã nói đây là thiện chí cực độ rồi. Tôi lại còn cực độ nữa,

— Ông thưa chính sách ngoại giao Hoa Kỳ hiện nay là chính đa cực (multi-pole policy). Mô hình trước ông ta chỉ bị mòn rõ là hòa tiền nhiều đầu mìn. MIRVs là Multiple Independently Reentry Vehicles).

— Vậy lần này Dick cử ông sang đây mật nghị cái gì ?

— Dạ để lần lần tôi xin trình bày sứ mạng đặc biệt của tôi...

Sứ mạng

— Thưa ông đạo chắc ông đạo biết rằng sau khi tôi bay sang Bắc Kinh mật nghị với Chu Ân Lai thì phe phản chiến ở nước tôi bị xé lép, không còn phà Dick được nữa.

— Tôi có nghe nói.

— và ông Đạo cũng biết rằng gần đây sau năm ngày ném bom Bắc Việt phe phản chiến bắt đầu hoạt động trở lại, với chủ tâm phà Dick trong cuộc bầu cử Số

— Nhưng tại sao ông không nói tôi là Ông Lập ?

— Thưa mật nghị với định Độc lập được, nhưng do là việc chỉ cần Ông Bunker làm cũng là không muốn dám chào Ông Bunker phật lòng. Vả lại

— Hay lắm. Rồi sao nữa ?

— Nhưng rồi trong tương lai Ông Độc lập thì đâu chúng tôi không có chi hắp dẫn hết. Muốn rằng khi Dick công khai

hòa các cuộc mật nghị thì toàn thể nước Mỹ phải súng sốt !

— À tôi đã hiểu rồi. Vì vậy ông Kit muốn tôi mật nghị với tôi.

— Dạ không.

— Không mật nghị với tôi ?

— Thưa không.

— Vậy muốn mật nghị với ai ?

— Thưa, tôi muốn mật nghị với Hồ Chí Minh !

Tối mật

Tôi đây thi bắn đao lại quá súng sốt kinh ngạc, hà miệng ra mà không nói được.

— Chắc ông đạo ngạc nhiên lắm. Phải rồi, Hồ Chí Minh đã chết từ năm 1969, và cũng chỉ vì Hồ chết mà cuộc mật nghị giữa tôi với Lê Đức Thọ đã không tiến đến kết quả nào. Nếu ông Hồ còn sống thì chúng tôi đã thỏa thuận với nhau xong hết cả rồi.

— Nhưng làm sao dựng ông Hồ sống lại mà mật nghị bây giờ !

— Như vậy mới là tối mật. Ông Đạo thử tưởng tượng khi Dick lên Tivi loan báo rằng « trong ba tháng qua, cố vấn Kit-Sinh-Gor đã mật nghị với cố chủ tịch Hồ Chí Minh ». Dân chúng Mỹ sẽ diễn lên và chắc chắn bầu cho Dick tái cử nhiệm kỳ nữa ! Nếu dân không diễn thikhông ai lại cho một ông TT tái cử bao giờ.

— Nhưng làm sao để ông Kit gặp được ông Hồ bây giờ ?

— Chính vì khó khăn nên chúng tôi mới phải nhờ ông Đạo. Người Mỹ chúng tôi rất tiếc bộ, nhưng máy điện tử cũng thua. không thể gọi hồn người chết như các ông Đạo được. Chúng tôi biết quí vị vẫn tổ chức « lèn đồng » giúp hồn người chết nhập vào người sống. Nhờ vậy chúng tôi hy vọng ông Đạo sẽ gọi hồn Hồ Chí Minh lên để cho mật nghị với tôi. và đó sẽ là một cuộc tiếp xúc tối mật !

Cũng vì Kít

Thưa quý bạn, đó là nội dung cuộc gặp gỡ của Bắn đao với ông Kit-Sinh-Gor, hay ít nhất cũng là người tự nhận tên là Kissinger.

Bắn đao cũng xin thưa ngay rằng cuộc gặp gỡ trên bị đứt đoạn trong phiên nhóm thứ hai. Lý do rất lầm cầm.

Bùa đó, ý theo lời hẹn, cố vấn Kissinger hóa trang thành wòi hippy Mỹ, râu ria toe tai rậm xù xì, bước tới thảo am của bắn đao để học hỏi về bí quyết của Đạo Cây, một tôn giáo mới ở Đông Phương.

Khi ông Kit bước vô tới đầu hẻm, có mấy đứa con nít đang chơi cầu cua cá cọp. Ông Kit đeo mặt nạ, kiếng đeo, đang lầm lỳ đi qua, bỗng một đứa con nít kêu to:

— « Kit ! Cơi chưng Kit kia ! »

Lập tức, ông Kissinger quay gót trở lại. Bùa sau ông gửi cho bắn đao một điện văn ngắn. Viết rằng : « Hành tung của tôi đã bị phe phản chiến Mỹ khám phá. Bi mật có thể bị tiết lộ. Xin hẹn ông Đạo một dịp khác. Xin ông Đạo đừng tiết lộ với ai về cuộc gặp gỡ trong tuần qua. Sẽ cho nhân viên Xja tôi bảo vệ an ninh ông Đạo ! »

Tôi nghiệp ông Kit. Sở dĩ có sự hiểu lầm đáng tiếc chỉ vì ông chưa thông thạo tiếng Việt. Lũ trẻ nít trong xóm thấy ông Mỹ đi qua, nô nức bao đồng cho ông bước đi cầu thận kéo dầm phái máy đóng phần rải rác trên đường. Xóm nhà bắn đao ở thiểu cầu tiêu nên con nít hay ra ngoài hewn ngồi xuống phỏng uế. Chúng gọi chát cặn bã phỏng ra đó là Kit, cho thanh nhã. Vì vậy mà ông cố vấn tướng hàn tung ông bị lộ.

Bắt chước Dick, bắn đao cũng long trọng công khai hóa cuộc mật nghị với ông Kit, để qui vị rõ.

Nhắn tin

— LÊ TĂN TUÔNG VI. Đã đưa cái thư của chị cho ba em. Ba em nhắn chị tới gặp ba em. Tìm Nga ở 135 Võ Tánh, nhờ đưa tới chỗ ba em. ● CHU VI THỦY. ÔNG GIÀ CẦU KIẾU. Mọi ông lại gặp C.I. Bảo Nga dẫn tới.

Xây chò

truyện ngắn cuối
của Hoàng Hải Thủ

Ngày xưa, ở vào cái thời mà chúng ta thường gọi là thời thanh bình, phong tục của quê hương ta có việc mỗi nhà nấu một nồi bánh chưng vào đêm Ba Mươi Tết. Nhưng ngoài thân trong gia đình quây quần bên bếp lửa chờ bánh chín và đón Giao Thừa luôn thè. Nhưng đêm ấy người ta thường kể chuyện cho nhau nghe. Đa số đề tài của những chuyện này là Ma Quỷ.

Bây giờ chúng ta ở thành phố chật chội, ít gia đình còn đủ điều kiện để nấu lấy những nồi bánh chưng, chúng ta đã có những nhà chuyên mòn nấu bánh. Song, đã chán chuyện người sống, đã nói chuyện người sống cả một năm dài, tất nhiên này chúng ta nên nói một chút đến chuyện người chết và thế giới vô hình cho... vui. Đề đề mòn ăn cuối năm. Đề mời bạn đọc chuyện ngắn có cái tên hơi lạ nhưng rất Sè Cõng là XÂY CHÒ dưới đây.

ĐỜI

Tên cũng cầm là Sinh nhưng người người hán không xinh tí nào. Người như hán có thể nói là to bè bè, dềnh dềnh nữa là khac. Nhưng tên hán vẫn là Sinh. Hán là thanh niên Sài Gòn và hán nói chuyện rất có duyên. Hán nói nhiều và nói có duyên hấp dẫn nhưng không nói xạo. Hán thân với cả vợ chồng tôi. Mỗi lần hán đến can phòng nhỏ siu của vợ chồng tôi ở Ngã ba Ông Tạ là căn phòng vang tiếng người, tiếng cười. Hán thường đến chơi vào buổi tối. Có đèn hán ngồi lại đầu hót tối 11, 12 giờ đêm.

Một đêm Sinh đến chơi và kể cho vợ chồng tôi nghe đến hai tiếng đồng hồ liền về chuyện ma ở Saigon. Ma ở ngay Sài Gòn này chứ không đâu xa, và đó là những chuyện ma xảy ra ở Saigon cách đây chưa lâu. Trong chuyện này bạn sẽ thấy có vài nhân vật vì một lý do riêng được đổi tên, nhưng vì những nhân vật ấy nói tiếng, các bạn sẽ đoán ra không khó mấy.

Nguyên nhân là tôi nói đến chuyện Saigon cách đây 20 năm. Vào năm 1950, tôi tới Saigon và khi đó

Saigon còn vắng, Vắng là so với Sài Gòn bây giờ con với tôi, gã thanh niên vừa mới rời từ Hà Nội năm 1950 đã đóng đảo lâm. Tôi con buồi sang đầu tiên tôi đi chơi Saigon. Một ông họ vào Nam làm ăn từ lâu của tôi hướng dẫn tôi chơi bằng xe đạp — thử xe mà người Nam gọi xe máy — khi đạp xe tôi bùng binh trước cửa Thành, chỗ rẽ vào đường Bonard tức Lê Lợi giờ, xe cộ quá nhiều làm tôi lúynh quymph xuống xe đắt bộ. Có thể nói là ở đâ xe nhiều, nhiều làm cho tôi tối cả mắt lại. Tôi là thanh niên Hà Nội đã quen thuộc với thành phố mà con đồng bào Bắc Việt từ nhà quê xuống tàu Mỹ đi vào thẳng Saigon năm 1954 còn choáng váng đó.

Tôi kể chuyện năm 1950, con đường Hai Bà Trưng đường Phan Thanh Giản bày giờ chờ ở Long Vành, hãy còn là ruộng rau muống. Đến quãng đường đó tôi có thể nhìn suốt đường Phan Đình Phùng. Tôi nói thời đó tôi nhìn thấy một cái miếu ở giữa đồng nhưng về

nhà cửa làm lén kín mít, nhiều lần tôi muốn đi vào cái miếu đó nhưng không còn biết miếu nằm ở chỗ nào, Sinh nói :

— Cái miếu mà anh thấy đó chắc là miếu thờ Bà Lớn đó. Chỗ đó chắc là Vườn Bà Lớn...

Tôi biết Vườn Bà Lớn nằm trong khu Bàn Cờ, khoảng giữa đường Phan Thanh Giản và Phan Đình Phùng. Hồi Tết Mậu Thân, mấy chú Vi Xi có kéo vào khu Vườn Bà Lớn. Tôi hỏi Sinh: Bà Lớn là bà nào và tại sao bà ấy lại có vườn, có miếu ?? Sinh đáp :

— Em cũng chẳng biết bà ấy là bà nào, vợ ai. Em chỉ biết là xưa bà ấy linh lắm. Phải lập miếu thờ bà ấy mới im đó. Không thì bà ấy về phá ghê lắm. Nghe nói bà ấy chết đi trở thành tinh. Luôn luồn hiện về. Trong khu gọi là Vườn Bà Lớn có cái nhà bà ấy ở, bà ấy chết ở đấy rồi thành tinh. Căn phòng bà ấy ở lúc sống phải để nguyên đồ đạc, phải có người hầu hạ cơm nước y hệt khi bà ấy còn sống. Em nghe nói cái giường bà ấy ngủ đêm nào cũng phải có người trải nệm, bỏ mùng, rồi đi ra đóng kín cửa lại. Sáng mai vào thấy nệm gối nhau nát như đem qua cõi người nằm.. Chắc bà ấy vụ một ông nào bị lâm...

Thấy tôi có vẻ không tin lắm, Sinh nói :

— Ở đời nhiều khi có những chuyện huyền bí bắt buộc mình phải tin anh. Không tin không được, về những chuyện mà quý thi em không được biết thêm làm gì nhưng có chuyện này thì em tin chắc. Vì hồi nhỏ em có chơi. Đó là trò trong này gọi là Xây Chò. Không biết ngoài Bắc có cái trò đó không..?

Xây Chò như vậy : lấy một tấm ván để ở dưới, ván thường thôi không cần phải là ván thiên áo quan như câu cơ. Trên ván đặt một đĩa trai cày như đĩa trai cày để cúng ấy. Lấy cái rổ hay cái thúng nhỏ cũng được, dày lên đĩa trai cày. Rồi ba thằng con trai ngồi vào, nhang được thắp lên cầm vào đĩa trai cày, ba thằng con trai đặt ba bàn tay lên cái rổ, một lũ chạy quanh bèn ngoài đọc mấy câu chú gọi là Xây Chò. Em còn nhớ mấy câu đầu là : «ma Ta, ma Tây, ma Chà Già, ma Khách trú.. Ma nao muốn chơi vò mà chơi...». Khi có lòn nó nhập vào thi dưới lòng rổ tự nhiên có gió lạnh thổi lên hun hút, lạnh buốt cả lòng bàn tay. Khi biết có hồn nhập vào Chò rồi thì một người ở ngoài hỏi, ba thằng ngồi đặt tay lên cái rổ không được nói gì hết. Ma cái rổ nó nhảy lên anh ạ... Anh bảo cái rổ tuy không nặng lắm nhưng ba thằng chỉ đặt lòng bàn tay lên, làm sao hót nó lên được ?? Trừ phi là thằng đặt tay phải có nội lực kinh người như Kiều Phong bắn tay có sức hút được cả trăm ký.

Thuở nhỏ em với tụi bạn hay chơi Xây Chò lắm, khi Chò lên túi tát nhiều là không nói được, chỉ trả lời bà gáy cách gõ cái rổ xuống tấm ván mà thôi. Như người bên ngoài hỏi : «Hòn là trai hay gái ? Nếu là trai thì gõ cho một tiếng, gái thì gõ cho hai tiếng...». Cái rổ nó nhắc lên rồi ngã xuống kịch một cái rồi thời thi biết là con trai, nó gõ kịch kịch hai tiếng thi biết là ma con gái. Lại hỏi : «Hòn bao nhiêu tuổi ?? Bao nhiêu thi gõ từng ấy cái...». Cái rổ nhá

lên rồi hạ xuống.. Kịch.. kịch.. Nó gõ 17,18 cái liền. Cứ lần nó gõ.. kịch.. kịch sáu mươi cái liền. Tức là mà già về rồi đó..

Em con nhớ có lần người ta hỏi «Hòn có họ hàng với ai ngồi quanh đây không ?» Tự nhiên cái rổ nó nghiêng về phía một mụ. Mụ ấy khóc ré lên. Người ta lại hỏi : «Hòn với người này họ hàng ra sao ? Nếu là chị thì gõ một cái, là em thì gõ hai cái...» Kịch.. kịch.. Nó gõ hai cái. Lại hỏi : «Hòn là em thứ mấy trong nhà ?» Nó gõ kịch.. kịch.. 9 cái. Mụ đàn bà ấy lại khóc ré lên : «Úy trời ơi, Em Chin tôi đây mà..» Vui lắm. Hồi ra thi nhà mụ ấy có đứa em gái thứ chín thật, cô em mới chết mấy năm vì bị trúng đạn Tây nó bắn.

Đến lúc nào hồn nó bay đi thi tự nhiên trong lòng cái rổ hết gió, lặng không, hết lạnh ngay. Kỳ vây chừ lại. Nhưng cái trò mà tụi em nghịch hồi nhỏ có cái trò này là nguy hiểm nhất. Trò Xây Chò.

Trò Xây Chò như vậy... Đề một thằng ngồi vào giữa, hai tay cầm ba cây nhang, trùm cái mền lên kín mít. Bạn em chạy xung quanh vừa chạy vừa đọc mấy câu chú. Lâu quá em quên mất rồi, em chỉ còn nhớ là mấy câu chú này đọc lên có vần có điệu, nghe hay lắm, như hát vậy. Bạn em chạy quanh thỉnh thoảng lại có thằng hỏi : «Lên chưa ? Lên chưa ?» Thằng bèn trong mền trả lời «Chưa.. chưa..» tức là chưa có gì. Bao giờ nó không trả lời nữa, nó ngồi im thi biết là lên rồi. Cố khi nó tung cái mền ra nó rượt, tụi em chạy tán loạn, kèn chí choé... Cố khi tụi em lật mền ra nó vẫn ngồi im nhưng hai mắt nó đỏ rực lên như mắt khi vây. Cố khi tụi em nghĩ là nó giả bộ, lấy mấy cây nhang đang cháy đốt châm vào tay nó mà nó không biết đau. Lúc đó mới đúng là khi đã nhập vào nó...

Một lần bạn em chơi Xây Chò sơ quá.. Cái thằng ngồi xay sau đó đau một trận kịch liệt, tưởng nó chết. Khi ma khỉ nhập vào nó rồi thi nó chạy y như khỉ anh ạ. Nó thót một cái lên cây.. Nó lộn meo trên cây y như khỉ khỉ. Cây cao đến mấy nó cuộn thót một cái là lên tới ngọn, cành mềm nó cũng đu được.. Nó chuyển từ cành nọ sang cành kia... Thường thi thằng bị khỉ nhặt chì đuỗi bắt tụi em. Thường thi thằng bị khỉ nhặt chì đuỗi bắt tụi em một lục, trèo lên cây rồi nó tinh dàn và tụt dàn xuống. Nhưng lần ấy có cái thằng nó leo tuốt lên cái bàng quăng cáo thuốc lá Bastos. Nó ngồi vắt véo trên đó cao cả hai chục thước tay..Bạn em sợ quá sợ nó té xuống thi chết. Thế là chia nhau chạy về xóm kêu người lùa ra. Người thi mauగ mèn ra hứng nó, người thi leo lên cầm chuối nhử nó. Thằng lên khỉ khoái ăn chuối lắm.

Người thi di xách nước tới chờ sẵn. Khi dụ được nó xuống rồi mấy người lớn nhào tới chụp cổ nó, clùm cái mền lên người nó rồi đè nó ra đồ nước. Đỗ cả mấy thùng nước lên mặt nó mỏi tinh. Lúc tinh rồi nó nầm sóng sượt ra, phải khiêng nó về nhà. Bạn em bị nhà lôi về đánh cho mỗi thằng một trận cắn thận, rồi tụi em bị nhà cấm không cho chơi cái trò Xây Chò đó nữa..

Tôi hỏi Sinh hắn chơi những cái trò lý kỳ áy ở
ngay trong thành phố Saigon hay ở ngoại ô ??

Hắn đáp :

— Chơi ngay ở Saigon chứ anh. Hồi ấy là năm 48, 49, nhà em ở xóm gọi là Đất Thành, tức cái khu sưu nhà Hội Dục Anh ở đường Cống Quỳnh với Võ Tánh bây giờ. Ngày ấy xóm ấy còn ít nhà lâm. Bên trong chò dãng sau rạp Quốc Thảoh còn là đồng không, bao nhiêu là mồ mả với cây tràm bắp. Khu đó thời ấy ma ơi là ma. Ban đêm các bắc triều cũng khong ai dám đi vào khu Đất Thành. Bây giờ người ta làm nhà lên, ở đông quá, đương khi nó đánh bat hết âm khí bay đi nên hết cả ma rồi. Chứ thời em còn nhỏ khu ấy ghê lâm. Nghe nói khu thành Ô Ma ngày xưa Nhật nó đóng, nó giết người đem sang chôn ở khu bên này. Ở khu sau nhà em buổi tối có người ra ngồi đi cầu, trông thấy ma nó hiện lên cái bong trắng, ngồi trên mò, đang đi cầu cũng phải bỏ chạy vội về kia mà... Lx. còn chuyện những cây tràm bắp canh nó mềm oặt, không ai có thể leo lên được. Vậy mà anh biết không... buổi sáng đi vào đó cứ thấy những miếng vải nhỏ treo tòn tèn trên cánh cây như cái vồng ấy.. Thò gày lèo gờ đi mấy hôm sau lại thấy treo. Người ta bảo do là vồng của ma. Ban đêm nó treo lên để nắm chơi.

Còn cái nhà hội Dục Anh nữa—Sinh nói tiếp. Hồi mới làm tên chưa có rào đâu gì cả, nhà ấy ma kinh khủng. Em còn nhớ có đèn co hai anh chị leo đưa nhau vào xó cầu thang của nhà này... hanh sự. Anh chị đang mê ly thì thấy ma nó hiện lên... Nó hiện thành một mọt già cao lớn, ghê lâm, xoa tóc, lè lưỡi... bận toàn đồ trắng, từ trên cầu thang đi xuống. Tay nó cầm cái gi như cai gậy.. Nó đi xuống chồ hai anh chị đang..nằm như đê ne danh..Hai anh chị tuồng nhau ra... Mạnh anh anh chạy, mạnh chị chị chạy... Anh thi không kịp mặc quần, chị thi bỏ cả áo bà ba... À, thằng cha chỉ kịp xô chàn vào cái quần sà lỏn mà lại sô cả hai chân vào một ống... Còn ống kia chạy giờ nó đánh qua đánh lại bay phết phói... Cũng may là ông quần của anh rộng chít không thi té bỏ mạng. Còn chị thi chỉ bận có cái áo xé.. Chính em thấy cái chuyện này chứ không phải nghe ai kể lại. Ngày ấy em còn nhỏ nhưng em khôn lâm, cái gì xảy ra trong xóm là em biết ngay. Lúc thằng cha chạy về thở không ra hơi, kêu.. ma.. ma.. em với bọn trẻ chạy ra coi trước hơn ai hết mà..Về sau phải năm bảy người lớn áp tải anh ấy trở ra nhà hí hí lấy quần áo về.

Nghe Sinh kể chuyện ma Sê Goòng, tôi bỗng dung nhớ đến cái chuyện ma nổi tiếng mà tôi nghe kể từ ngày tôi mới vào đây nhưng cho tới nay vẫn chưa rõ hư thực ra sao. Đó là chuyện ma nhà chú Sủi, nhà tỷ phú Ba Tầu của Sê Goòng. Tôi đem chuyện này ra hỏi Sinh :

— Cậu ở Sê Goòng từ nhỏ cậu có biết gì về chuyện ma nhà chú Vui Hoa Sủi không? Chuyện ấy có thật không??

— Có thiệt chứ anh, Sinh quả quyết đáp.

Tôi nói :

— Sao cậu biết chắc là có ?? Tôi nghe nói nhà ông ấy có cô con gái bị cù, Ông ấy thường con không muốn để Tay nó bắt con gái vào trại cui nên bầy ra chuyện ma để đánh lừa thiên hạ. Đề cho người ngoài lõi có ai trông thấy bong cô con gái ban đêm che mặt đi chơi quanh quần trong vườ thi trường là ma, không ai nghĩ là cô ta bị cùi. Cậu nhớ rằng ngày xưa Tày nó không cho người cùi sống chung với gia đình, giàu tiêu cũng mặc, cư cùi là phải vào trại cui. Tày nó sợ lây..Về sau này người ta mới bỏ mặc...

— Không phải vậy đâu anh—Sinh nói—Em biết rõ chuyện ấy quả ma. Chuyện ma nhà chú Sủi thì con ghê hơn cả chuyện mà Bà Lợn nữa lận. Nhưng chuyện ấy xảy ra lâu lắm rồi, bây giờ ít người con biết rõ lắm. Số dì em biết là vì bà ngoại em chui thẳn với bà Sầm làm trong nhà chú Sủi. Bà Sầm ấy nguyên là bà vú nuôi cô con gái chú Sủi, người con gái về sau này ch'ti thành tình.. Chính bà Sầm ấy kể chuyện cho bà ngoại em nghe.. Đề em kể lại với anh vụ ấy từ đầu.

Ở Saigon này em dám nói hai phần ba đất voi nhà cho mướn là của chú Sủi. Cứ nói Chà và nhiều đất, nhưng cả ngàn tên chủ Cua ở đây cũng chưa nhiều nhà, nhiều đất bằng chú Sủi. Chú Sủi chết lâu rồi nhưng bây giờ già dinh nhà ấy lên tới 2.000 tên. Trong họ Vui có dù quốc tịch, Tày có, Đức có, Thụy Sĩ có, Mỹ có, Bồ Đào Nha có. Nghĩa là quốc tế. Chành phố dù có muôn tịnh thâu tài sản của họ cũng không được. Nhưng đặc biệt là me sú đại tỷ phú Vui Hoa Sủi khi chết để chúc thư lại triệt để cấm chia gia tài. Cai gia tài ấy cứ để đó mãi, đợi chờ kiếp kiếp vẫn là của chung của dòng họ. Khôn đền vậy. Con cháu trong họ được cho đi ăn học ở ngoại quốc, khi thành tài về nước phải làm việc cho công ty. Làm việc thi công ty tra lương, cấp nhà, cho xe.v.v. Thằng nào muốn vay tiền làm ăn riêng thi công ty cũng cho vay, lấy lời rất nhẹ nhưng phải trả dần cho công ty. Còn gia tài thi cứ để đó, không được chia. Anh tính nếu bây giờ chia ra, 2.000 tên nó xâu xé thi còn gì nữa? Đề tự lại thi lớn nhưng chia ra thi nhỏ. Tích tụ lại như vậy số tiền càng nhiều thêm, chỉ mỗi ngày một nhiều hơn chứ không mất. Không bao giờ mất.

Chú Sủi có ba người con trai nhưng chỉ có một cô con gái. Cô này là con út. Chú Sủi cũng có mày lâm nhưng số cô ta yêu, tôi năm cô 17, 18 gí đó thi cô chết. Vì thương con quá chú Sủi không đeo con đi chôn mà mới thiêng thi chich thủy ngân, ướp xác cho cô con, giữ xác con gái tuy đã chết rồi vẫn còn tươi như sống. Xác cô Út được đặt trong rương gỗ kẽm đẽ ngay trong gian phòng riêng của cô, đẽ ngày ngày chú Sủi vào nhìn mặt con.

Đề như vậy trong 6 tháng đầu không có chuyện gì xảy ra. Nhưng sau 6 tháng thi trên tung lầu đài

xác cô Út bắt đầu có chuyện lộn xộn. Nghĩa là có tiếng người cười nói, đi lại, đứa rồn mặc dầu chẳng có ai cả. Rồi cô Út hiện về ngay với chú Sủi. Cô nói với bố tuy con đã chết rồi nhưng bố vẫn phải nuôi con như khi con còn sống. Mọi thứ đồ dùng hàng ngày trước đây của con phải để nguyên, mỗi bữa bố phải cho người làm thức ăn cho con. Và con cũng có bạn, khi nào bạn con nó tới chơi, con sẽ cho bố biết trước để bố bảo làm tiệc con đãi bạn...

Cô Út ra điều kiện rằng tung lầu trên cùng, là tung dành riêng cho cô khi cô còn sống, phải để nguyên, không kẻ nào trong nhà được lên.

Kẻ nào tò mò lên đó cô vẫn cố chết đừng kêu. Và có đặc biệt đời bà Sầm nuối cùi thuở nhỏ lên đó hầu cô. Vì cô thương bà này nhất...

Chú Sủi phải nau nỉ quá xá bà Sầm quen với bà ngoại em mới chịu nhận lời. Phản vi thương chú Sủi, phản vi bà nay tham tiền, phản cũng vi nghĩ mình là người từng bế ấm, chăm nom cô Út từ tím bé, nay dù cô co thành tình chắc cô cũng không iữ hại mình.

Hồn ma cô con gái chú Sủi dặn bà Sầm rằng mỗi buổi sáng bà này phải mang diêm tam lèn cho cô, dọn giường cô ngủ, thay mền gối, lấy quần áo đeo dem xuống giặt ủi và nhận tờ giấy kè những món ăn cô thích trong ngày đi chợ nấu ăn dem len. Nghĩa là nau bà cô y hệt như khi cô còn sống chỉ có điều là không nhìn thấy cô mà thôi. Nhưng khi đi lên lầu không được nhìn ngang nhìn dọc, khi đi xuống thang lầu cảm tuyệt đối không được ngoảnh cô nhìn lại.

Bà Sầm làm công việc hầu hồn ma đó mãi không có gì xảy ra. Nhưng đến một hôm bà ta bị đau, đi không nổi, bà phải nau nỉ một bà Sầm khác thê chán dùm cho vai ngày. Bà Sầm mới dem thử an lên lầu rồi dùng giờ lèn thấy thức ăn sạch nhẵn, rồi quần áo bẩn cả đồng mà không thấy người. Nên bà Sầm mới này nói mau tò mò. Đúng tối hôm ấy cô Út cô.. khách tới chơi bao làm tiệc dài khách. May mắn cả chục con gà, con vịt nấu nướng linh đình được bưng lên.. đặt đó, khi bà Sầm mới đi xuống thang thi thấy sau lưng mìngh nghĩa là trong căn phòng trong đó có tiếng cười nói. Mau tò mò bước lên bà này chịu không nổi nêu khi xuống tới khúc cầu thang quẹo, bà này dừng lại nghiêng đầu nhìn lèn..

Cánh bà Sầm tò mò này nhìn thấy làm bà ta le le một tiếng ngã lăn từ trên đó xuống mãi dưới đất, nằm chết ngất. Cánh bà ta nhìn thấy là một lũ..ma, con nào con nấy mặt to bằng cái mâm, tóc sõa, lùi lùi thê dài cả thước, xanh lè..Xang ăn uống trung bụng. Những cái lưỡi ma thè ra cuống gà vịt vào miệng...

Ngồi bên tôi vợ tôi rùng mình. Tôi cũng nói gai ốc. Ma quý có thể tac quái như vậy sao?? Tôi hỏi Sinh :

— Tòa nhà lớn của chú Sủi vẫn còn đó. Vậy sao bây giờ hết còn nghe nói trong đó có ma ?? Vì sao hồn ma cô Út lại hết linh đi ??

— Chuyện ấy thi em không biết rõ — Sinh đáp. Có thể là về sau thấy..dữ quâ, coi bộ không ổn. chú Sủi phải rước thầy về cúng cho cô con gái được siêu thoát. Cũng có thể là với thời gian, àm khi tàn đi, nhạt dần. Nhưng chuyện ma nhà chú Sủi thi thật đúng vậy. Em bảo đảm với anh đó là chuyện có thực...

Và Sinh kết luận :

— Saigon bây giờ đông người ở quá rồi. Người sống làm cho ma quai bat đi hết. Người ta nói «cảm thịnh thi dương suy». Ngược lại nếu «dương thịnh thi âm cũng phái suy». Đó là lẽ thường. Sài gòn bây giờ hết ma là vậy...

Sinh rời căn phòng nhỏ của vợ chồng tôi ra về vào lúc 12 giờ khuya. Đêm ấy thú thực với các bạn, tôi ngủ chập chờa qua xá, không ngon giấc tí nào.

TÌNH KHÚC GIAO MÙA

— quâ xuân cho PHƯƠNG LOAN

diệu nhạc vui anh ca hoài quên nghỉ
em cái đầu nghe ngóng hay suy tư?
khi mùa đông vira chấp cánh tơ tư
xuân lại đến khơi mầu dứt hương cù

em cứ nghĩ tình yêu như giấc ngủ
anh miệt mài với trách vụ trên vai
kiến em quên tớ chiếc lược đôi hái
dung nhan ấy theo tháng ngày tan tạ

trời đất Phú chiêu nay còn xa lạ
anh song hành với bóng ngả sau lưng
mơ cùng em dì dón gió mùa xuân
bên tiếng pháo tung bùng như buổi cưới

em chưa đến nỗi sầu như mắc cửi
anh đợi chờ nghe dẫu durgi tung cơn
tóc theo chiều gió xuân thời mon mòn
em trễ hẹn để anh hòn trong mắt

rồi chợt đến em cùng anh đổi mặt
ngôn ngữ dẫu em vẫn nhắc : «thương không?»
anh nhẹ nhàng ôm em trọn vào lòng
và hôn với đôi môi hồng điểm tuyệt..

M.T.HOÀNG LY NHÍ VŨ

**HỒ CHÍ MINH
VỚI
KẾ HOẠCH NAVARRE**

**Ngày
chiến tranh
Việt Pháp
bùng nổ**

Theo tài liệu mật của Sở Liêm Phóng Đông Dương (Pháp) và Tông cục chính trị V.M.

(TIẾP THÊM)

Tướng Valluy quyết gãy đổ vỡ... châm ngòi cho cuộc chiến tranh Đông Dương

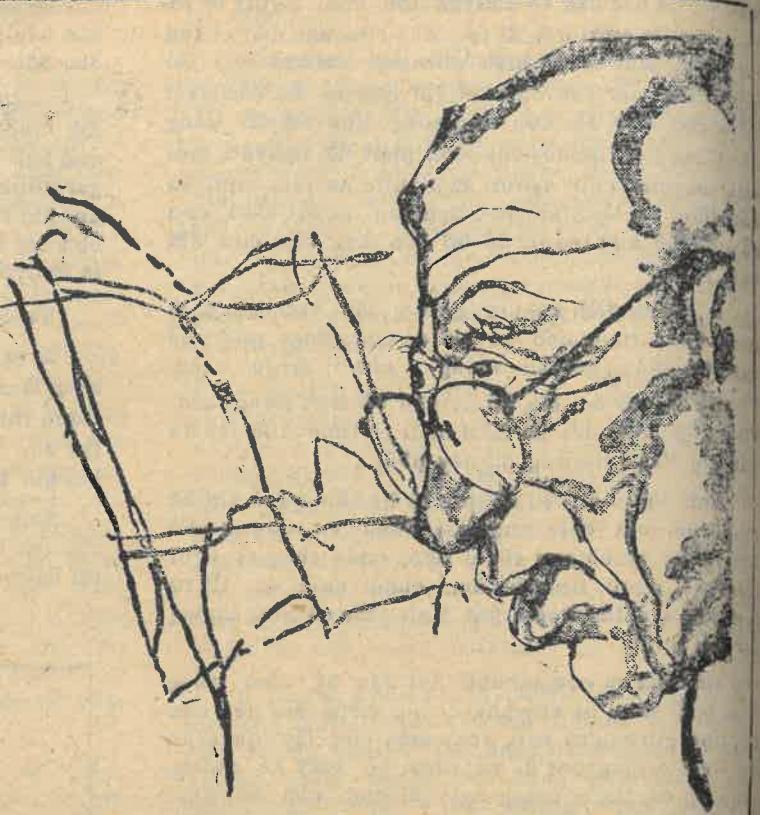
Yên tri với gần trọn Đệ nhị sứ đoàn Thiết Giáp (2e DB) của Tướng Leclerc dàn anh gởi sang 420 chiến xa cho Đông Dương sẽ thừa sức giúp Đoàn Viễn Chinh Pháp đè bẹp VM trong vòng 6 tháng như Leclerc đã tuyên bố khi tới Saigon ngày 28-10-46 nên Valluy vẫn chủ trương cứng rắn, và bây giờ, sau khi nhận bức điện trên của Morlière quyết chơi trò «cả vũ lấp miệng em», đi đến đỗ vỡ với VM.

Ý chí quyết gãy chiến bắt rẽ trong óc bấy lâu giờ mới bộc lộ rõ ràng, cụ thể trong bức mặt điện dưới đây do Valluy tức thì cho đánh gởi ngay ra Hà nội cho Morlière:

Công điện phúc đáp số 1903. 3T — ngày 22-11-17 giờ 00.

Tôi thấy rằng chúng ta đang phải đối phó với một cuộc gãy hấn có tính toán tinh vi do quân chính qui VM ngầm chủ xưởng hầu chống lại sự có mặt của chúng ta trên bán đảo này. STOP

Xuyên qua các sự việc xảy ra từ 1 tháng nay tại Hải Phòng và Hà Nội, tôi có ấn tượng như Quân đội này không còn tuân lệnh chính phủ họ nữa STOP — Do đó, những nỗ lực điều giải và phân ranh các địa khu đóng quân do ông đã thực hiện, đến nay, không con tách rời, cần thiết nữa. STOP

trao đổi công điện như trên thi đại là Dèbes nhận được lệnh của Valluy chỉ thị phải tổng đạt tối hậu thư cho VM triệt thoái khỏi Hải Phòng, nếu không nghe, sẽ tức khắc tấn công tiến chiếm thành phố.

Công điện trên mang số 1904/3T đánh lúc 1 giờ sáng ngày 23-11-46 từ Saigon ra cho đại tá Dèbes, báu chấp tướng Morlière là thượng cấp trực tiếp của viên đại tá này.

Mấy giờ sau khi tiếp mặt điện trên, lúc 7 giờ sáng ngày 23-11 (tất nhiên là không loan báo cho Morlière ở Hà Nội) Dèbes bèn tổng đạt tối hậu thư cho tướng Giáp lúc đó là Tư lệnh quân VM ở Hải Phòng từ tháng 5-46, sau ngày Đoàn Viễn Chinh pháp đặt chân lên đất Cảng.

Tiếp theo việc tổng đạt tối hậu thư, Dèbes mới gửi điện văn cho Morlière ở Hà Nội như sau :

Công điện số 1019- ngày 23-11-46—11 giờ 30.

Theo điện văn 1904/3 T của Cao Ủy tại Saigon, tôi đã tổng đạt tối hậu thư buộc quân VM phải rút khỏi Hải Phòng trước 9 giờ ngày 23-11, nếu không kết quả chúng tôi buộc phải bắn phá một số mục tiêu trong thành phố. STOP.

Theo tin Quân, Tình báo, chúng tôi biết rõ quân địch đã tăng cường các ô tác chiến, từ đêm 21-11, trong khu vực Việt và Hoa cùng các địa điểm bố phòng chung quanh Hải Phòng, STOP.— Ký tên: Dèbes — 23-11—11g30.

Bắt được công điện này, Morlière ở Hà Nội chỉ còn biết nhún vai, lắc đầu và thở dài, bây giờ dù có muốn can thiệp, ngăn chặn cũng không thể làm gì khác được.

Tình hình đã biến chuyển quá đồn đập, bắt ngay. Đầu lú, bức mặt điện đến tay Morlière thi trên sông cửa Cấm. 3 pháo hạm tuần giang La Pérouse Chanteclet và Surcouf bao quanh chiếc tuần dương hạm nhẹ Suffren của Hai quân Pháp đều chia tua túa các nòng súng đại bác, đại liên lớn nhỏ trên 4 tàu cùng chiếu gồm cả về phía thành phố Hải Phòng. Vào đêm 3 giờ 15, lệnh Dèbes ban ra, cả bốn chiến hạm nhất tề xử dụng toàn bộ hỏa lực thực hàng loạt trái pháo như mưa nã trung các khu vực đóng dân cư Hoa Việt trong thành phố, gây nên thảm cảnh khủng khiếp không bao giờ dân vùng đồng chua nước mặn có thể quên.

Thực tế, không có gì để biện minh lý do cuộc pháo kích dữ dội chưa từng thấy này, cuộc pháo kích một chiều vào dân cư vô tội, không có khí giới trong tay như thế cuộc tập bắn ma nôp (manoeuvre) vào một khu vực không người ở suốt một giờ bảy phút, trái phá đủ cỡ nỏ rền long trời ló đất gây cảnh kinh hoàng náo loạn cùng cực. Bất ngần kẽ chết, người thoi thóp nằm oặt trên máu, tướng đồ nóc xập, đàn bà trẻ nít rên la than khóc như ri thảm thiết vô cùng. Con số thương vong do nhà chức trách VM tiết lộ chiều hôm sau lên tới 5.971 người, đa số là người Việt và Hoa Kiều. Đó là con số do chuẩn đốc J. Battet, hạm trưởng

tuần dương rạm Suffren, chỉ huy cuộc oanh kích tàn khốc đã viết trong tạp chí *Pémoignages Chrétiens Ba Lê*, số ra ngày 2-10-1950. Chính viên chuẩn đốc này đã biếu thị sự hối tiếc về hành động bất xứng này qua câu kể bài báo như sau : «Trong lịch sử Pháp quốc tổng kiểm điểm các hành động đối xử với người Á Phi, vụ tàn sát 6.000 thường dân vô tội ở Hải Phòng tháng 11-46 đã để lại 1 vết nhơ không sao gột tẩy sạch». Cho đến 5 giờ chiều, hơn 1 tiếng đồng hồ sau cuộc bắn phá tàn khốc ở Hải Phòng, Tướng Morlière & trong nội thành cửa Bắc Hà nội vẫn chưa hay biết máy may về biến cố đẫm máu vừa xảy ra đã làm伤亡 mạng ngọt 6000 sinh linh : Morlière, kế đó bèn cho đánh một công điện vào Saigon với mục đích điều chỉnh hiện trạng với Bộ Tư lệnh Tối Cao Đông Dương ở Saigon như sau :

Công điện số : 3526/3 — 23-11—17 giờ 45.

Tướng Morlière gởi tướng Valluy — Do điện văn số 1019 của đại tá Dèbes loan báo hành động chấp hành theo chỉ thị của Cao Ủy Pháp trong điện văn 1904/3T tôi xin xác định với Đại Tướng là tôi không hề được cáo tri về hành động đó của Dèbes.

Và tôi nhận thấy đây là lần thứ 2, viên đại tá đó đã nhận lệnh và chấp hành lệnh trực tiếp từ Saigon, không phải qua lệnh của Hà nội. Tôi thấy cần phải lưu ý Đại Tướng rằng những lệnh như vậy gây nhiều khúc mắc nguy hiểm và rõ ràng có tính cách bất bình thường không tốt đẹp đối với tôi.

Ký tên Morlière — 23-11—17 giờ 45

2 giờ sau, một điện văn do Valluy đích thân thảo rồi trao cho ban mặt mă đánh ngay ra Hà nội để trả lời thoa dịu nỗi bất bình của Morlière như sau :

Công điện số 1305 Cab 24-11—20 giờ 50.

Gởi tướng Morlière — Đề tranh thủ thời gian vì việc chuyển tiếp thông tin quá dài lâu giữa Hà nội Hải Phòng, tôi đã buộc lòng phải có hành động sai nguyên tắc đó hầu cấp báo cho đại tá Dèbes để ông ta khỏi phản ván do dự khi phải hành động. Ngoài trú trưởng họp đang xảy ra có tính cách đặc biệt bất thường còn thì dĩ nhiên đại tá chỉ huy Trung Đoàn ở Hải Phòng luôn luôn nhận lệnh nơi ông là thượng cấp trực tiếp. STOP.

Tuy nhiên, nhân danh Tầng Tư lệnh Quân Lực Đông Dương, tôi nghĩ là có quyền đề theo dõi tin tức nhanh chóng về các biến cố ở Hải Phòng do Hải Quân và Trung Đoàn Dèbes có nhiệm vụ ở đó. STOP

Một lần nữa, tôi lại tái xác nhận tất cả niềm tin cậy bất biến của tôi vào vai trò và sứ mạng cực kỳ khó khăn tese nhị — nhưng đầy quang vinh — mà ông đang đảm trách ...STOP — Thành tinh

Ký tên : VALLUY

Tình hình đã vỡ hoàn toàn — do cuộc pháo kích đã man của 4 chiến hạm gây nên cái chết

thảm thương gần 6000 người, chiều 23—đã tạo nên trạng huống cực kỳ hoang mang, giao động trong dân chúng không ngờ bằng đợt gõng gánh, dời xa thành phố từ sau giờ chiến hạm pháo kích và trong khi suốt đêm, hai bên vẫn trao đổi hỏa lực giữa các vị trí chiến đấu của hai lực lượng đối đầu suốt đêm 23, Tướng Giáp không tài nào chớp mắt vì phải theo dõi từng giờ biến chuyển chiến cuộc và không cách nào bắt liên lạc điện thoại được với Bộ Chỉ Huy Trung đoàn Bộ Dénes.

Mới chưa đến 5g rưỡi sáng, trời còn tối đất, tướng Giáp đã bắt đầu dặn dò công việc trao cho cháu kêu bằng chú Đặng Toán và đại tá tham mưu trưởng Văn Huy Tài ở nhà xử lý thay, đoạn cùng đại tá Phan Xuân di chỉee Command.Car Dodge chạy thẳng về Hà Nội, mục đích tìm gặp Morlière để điều định hòa giải cố tránh đòn vỡ mặc dầu trận pháo kích và giao tranh đêm qua 23-11 đã gây đòn vỡ rồi.

Lên tới Hà Nội vào lúc 8 giờ 40, Tướng Giáp đang lê thằng trên cầu Long Biên xuống xe chạy đến cửa Bắc vào luôn nội thành thì lại quẹo xuôi đường đè Quai Guillomot tới Bắc Bộ Phủ, ở lại đây chừng 2 giờ đê phúc trình sơ qua cho Chính phủ rõ về tình hình tan nát ở Hải Phòng trước một phiên họp thu hẹp bấy thường gồm có ông Hồ, Trưởng Chính, Phạm Văn Đồng, Nguyễn Xiển, Trần huy Liệu, Bùi Công Trừng và Khuất duy Tiên.

Lá Bối giới thiệu

Trong rừng thiệp chúc xuân, bạn chọn :

○ HOA ĐÀO NĂM TRƯỚC của Nguyễn Hiến Lê

○ XUẤT HÀNH NĂM MỚI của Võ Hồng

— đê gởi bạn hữu, vừa là một thiệp xuân vừa là một tác phẩm đê đọc trong ba ngày xuân, chỉ có 50đ luân bao thư.

— Đã phát hành:

NÉO VÀO THIỀN HỌC của Nhất Linh

tác giả uy tín của mọi giới độc giả

Kế đó, Tướng Giáp trình bày lên hội đồng biết về ý định của mình muốn hội đàm với Morlière là tìm giải pháp cho vấn đề.

Ch. phủ đồng thanh tán thành sáng kiến của Giáp, đoạn, sau cuộc tham khảo ý kiến trao đổi sau rộng hơn tiếng đồng hồ, Giáp cùng viên đại úy tùy viên gốc Nùng, Mai duy Tú ra xe tới Tòng hành Dinh Nội thành Cửa Bắc qua cõng thành mặt Tây trên đường đê Piére Pasquier.

Đến trước cổng Tây có cây bương sơn tam tài chán ngang, chiếc Command-Car VM đầu xe cầm cây cờ tướng hiệu nền đỏ sao vàng viền kim tuyến vàng chót phải ngừng lại theo lệnh tuỳ của viên đốc canh vừa rẽ lên. Viên đội Tây đốc canh từ bên trong cổng nách con chạy vội đèn bén xe, kéo gót giày kèu đánh cắp binh thản chào.

Tướng Giáp gơ tay chào đập lỗ rồi lấy trong túi tẩm danh thiếp co in tượng hiệu 2 sao vàng ở góc — đưa cho viên đội đốc canh. Viên này nhìn qua tấm phiếu rồi đi vô trong. Mười phút sau, trở ra, cho Giáp hay Tướng Tư Lệnh Morlière vừa công xuất qua ngã Cửa Nam, trước 7 giờ sáng, xuống phi trường quân sự Bạch Mai đê đi Saigon, đến 26-11 mới trở lại Hà Nội.

Đúng lúc đó, viên đại tá Lami, chánh trị sự vụ văn xử lý thường vụ thay Morlière lúc công xuất vắng, đã ra tới cổng từ tạ về việc Trung Tướng Tư Lệnh công du và mời tướng Giáp đến 5 giờ chiều ngày 26-11 — 3 hôm sau đó — hãy qua bộ tôi đê Trung tướng Morlière được thù tiếp.

Thực ra đây không phải Morlière thật sự đã Nam vắng mà chỉ là một vụ lợp lang bịa đặt sự việc đê mà có thì giờ thỉnh thị Bộ Tổng Tư lệnh Saigon về vụ này trước khi hội kiến tướng VM. Thời hạn hẹn gấp sau 3 ngày đủ đê hoàn tất việc này.

Sau khi tướng Giáp quay về Bắc Bộ Phủ thì trong nội thành cửa Bắc, Morlière thảo điện văn cáo tri cho Valluy biết Giáp từ Hải phòng ra từ Tòng hành Dinh nội thành xin vào hội kiến, song chưa được tiếp, vì Morlière cần thỉnh thị Bộ Tổng tư Lệnh Saigon trước đê tiện ứng phó.

Nhận được công điện trên, Valluy suy tính suốt đêm nghĩ cách khai thác tối đa ưu thế chủ động của đoàn quân viễn chinh lúc đó tại miền Bắc và đặc biệt tại đất Cảng. Sáng sau, viên Tòng tư Lệnh Pháp bèn cho đánh điện văn ra Hanoi cho Morlière như sau :

Công điện số 1928/3T—26-11—7 giờ 50.

Tư lệnh tối cao Saigon gởi tướng Morlière—Bằng bức công điện kế tiếp tôi vào hồi 14 giờ qua trưa nay, tôi sẽ thông báo ông biết rõ những điều kiện đê buộc Võ nguyên Giáp phải chấp thuận, nếu không chúng ta sẽ tiến tới cùng. STOP Vậy yêu cầu ông hãy hoãn lại cuộc họp như ông đã nói. STOP

những điều kiện sẽ đặt ra với Võ nguyên Giáp sau :

Công điện số 1929/3T—26-11—14 giờ 05

Tư lệnh Tối Cao Saigon gởi Tướng Morlière

Dưới đây là những điều kiện ông phải yêu

uch, đê Giáp chấp nhận :

1— Bộ đội VM nói chung phải rút hết khỏi thành phố Hải Phòng và các vùng phụ cận.

2— Quân đội Pháp được quyền chiếm đóng bao diện Hải Phòng và vùng phụ cận đê chấm dứt tình trạng xung đột xích mích nhỏ giữa 2 quân đội. Pháp triển miên xảy ra từ 6,7 tháng qua có làm trầm trọng nguy hiểm đến sự hợp tác của hai dân tộc.

3— Quân đội Pháp được dành toàn quyền kiềm chế sự lưu thông trên các sông lạch quanh Hải Phòng.

Lúc nà, Bộ Tư Lệnh Tối Cao Saigon cũng vung tin ở sự thành công của ông trong hành động thô khỉ, tê nhị mà ông đang theo đuổi STOP. Xin đặc biệt lưu ý ông là phải đê Chánh phủ VM phải chấp nhận cả 3 điều kiện đó STOP.

Ký tên : Valluy

Morlière đọc xong mật điện lại lắc đầu, nhún vai, bần thần ngồi lóng trên ghế, mắt ngó trầu ra cái lầu suy tư...

MUỐN BIẾT :

- Tình Kiến Hòa bị chia 2 như thế nào ?
- Giác mộng không thành của nhà bác học Nguyễn ngọc Bích ra sao ?
- Đường hướng giáo dục và tổ chức của Đại Học Tiền Giang.
- Tết Sài Gòn năm 1868.

Của các cây bút danh tiếng Hồ Hữu Tường, nhà văn Võ Hồng, nhà văn Lê Hương, kỹ sư Lê Văn Danh (Tổng Thư ký Hội đồng Văn hóa Giáo dục) nhà thơ Duy Năng.

HÃY ĐỌC :

đặc san xuân BÓNG DỪA

của HỘI ÁI HỮU CƯU HỌC SINH
TRUNG HỌC KIẾN HÒA

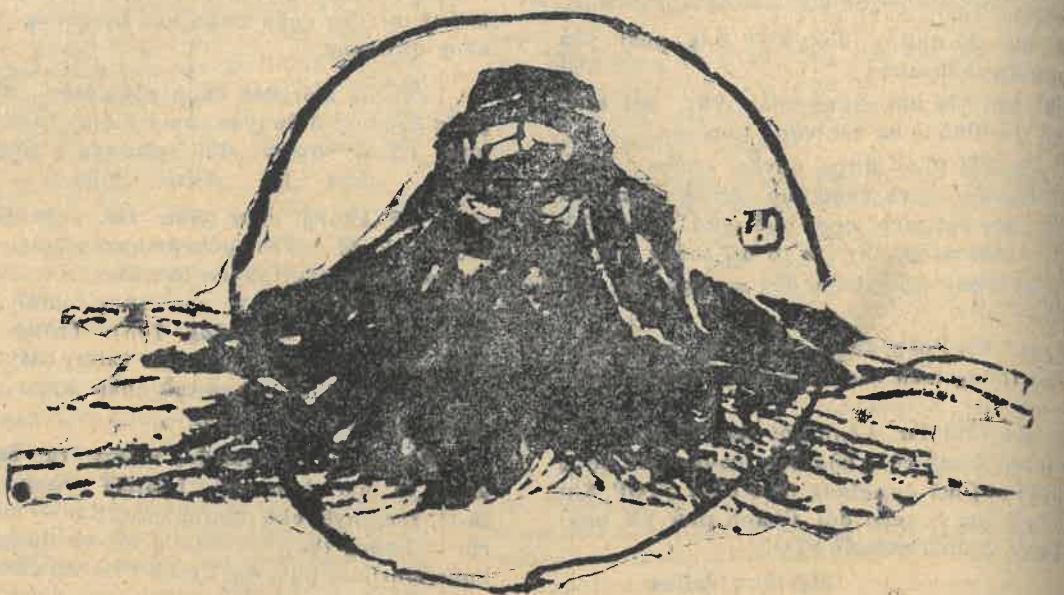
- Phát hành đầu tháng chạp Tân Hợi
- Bán tại các nhà sách lớn Sài Gòn, Mỹ Tho và khắp tỉnh Kiến Hòa

Rõ ràng là Valluy đã ra mặt lần lượt, đê thêm một điều kiện thật sự vô lý : điều kiện thứ 3 đê kiềm soát lưu thông quả đât vi phạm trắng trợn các thỏa ước đã ký kết và cầm chắc Chính phủ VM sẽ không thể nào chấp nhận nếu họ không muốn hạ súng qui hàng.

Liên đó, Morlière đánh công điện số 3528/3 phục đáp bức điện trên lưu ý Valluy rằng dù 2 điều kiện 1,2 có được đổi phương nhượng bộ, chấp nhận thì điều kiện 3 chắc chắn sẽ không chịu (Nếu VM chịu điều kiện 3 này tức là đê cho Pháp được quyền kiểm soát mọi sự lưu thông tàu thuyền lớn nhỏ trên sông Lạch Thủy và Nam Triệu, 2 con sông chính vào Hải Phòng, Kiến An và Quảng Yên) Trong câu trả lời điện văn, Morlière có yêu cầu Valluy hãy cứu xét kỹ điều kiện 3 đê VM có thể chấp nhận cả 3 điều khoản yêu sách của Pháp.

Nhưng, vài giờ sau đó, Valluy từ Sài Gòn cho đánh ra mật điện số 1.931/3T cùng một ngày 26-11, xác quyết chủ trương cứng đắn — một lần cho rồi — không thay đổi đường lối sử dụng bạo lực, buộc Morlière phải đê Chính phủ VM đê cả 3 điều kiện tối hậu thư.

(CÒN NỮA)

THẦN THOẠI BẮC ÂU

(Xem Đời số 117)

Thần Thor và các Thần khác

Thần Thor là thần sấm sét, con trai lớn của thần Odin. Thần này có sức mạnh phi thường. Thần có ba vật quý. Vật thứ nhất là cái búa mà tất cả người không lồ ở vùng sương giá và vùng núi đều biết vì chính cái búa đó đã xé đầu ông cha họ cùng anh em bà con họ. Sau khi thần Thor tung búa, nó lại tự trở về tay thần. Vật hiếm thứ hai của thần là cái «thắt lưng sức mạnh». Khi thần dùng thắt lưng đó quấn vào người sức mạnh của thần sẽ tăng gấp đôi. Vật quý thứ 3 là đôi bao tay bằng sắt. Thần mang bao tay này mỗi khi thần muốn sử dụng cái bồ cho chính xác. Chủ Thursday là thứ năm bắt nguồn từ tên thần Thor này.

Thần Frey là một trong những thần nổi tiếng nhất. Thần này cai quản mưa nắng. Em gái của thần là Freya là một trong những nữ thần được yêu mến nhất.

Thần Loki và con cháu

Thần Loki chuyên đi nói xấu

Thần này thích âm nhạc mùa xuân hoa nở, những bản tình ca nhỏ nhõ, và đặc biệt những tình nhân rất dễ cầu khẩn thần.

Bragi là thần của thơ phú, bài ca của thần ghi lại những chiến công vang dội của các chiến sĩ. Vợ thần là Iduna luôn luôn giữ trong hộp những trái táo, bỗng thần nào cảm thấy sấp già yếu chỉ cần ném một trái táo là trẻ lại ngay.

Heimdall giữ nhiệm vụ canh gác cho chư thần. Thần này luôn luôn trán ở biển giri để ngăn không cho người không lồ tràn qua cầu vồng. Thần này chỉ được ngủ ít và phải nhìn ra xa hàng trăm dặm, ngày càng như đêm. Tại thần này thỉnh đến nói thần nghe được hết cả tiếng động, kể cả tiếng cỏ mọc, cung tiếng bộ lồng mọc trên lưng con cừu.

và chuyên âm mưu những chuyện no mực ngoạm đùi luôn bắn xấu xa. Thần này đẹp mãnh liệt như thần Tyr.

tinh khí bất thường, tâm địa xấu hổ. Thần này giòng giỏi không nhưng cố chen vào xã hội thiêng lò trên núi như thế nào thành, và lấy làm thích thú. Trong thời gian mà các thần gãy được khó khăn, nguy hiểm, chia rẽ nhau và đã hoàn thành chư thần bằng những mưu kế. Đến Midgard và Valhalla thì có quyết của mình. Thần Loki này là một người thợ khéo tay xinh xắn. Ông thứ nhất là con trai thần một chỗ ở thật kiêm chó sói Fehris, đứa thứ nhì là con trai và bảo đảm các thần không sợ rắn Midgard, đứa thứ ba là Helie không lồ miền sương giá, cũng (thần chết). Chư thần thừa nhận ở miền núi trời xám lấp, rằng những con quái vật này đang chờ người này đòi trả công lớn lên và một ngày kia, chúng sẽ đánh tan thần. Nữ thần Freya cũng với mặt reo rắc tai họa cho thần thành. Ông là một vị thần mặt trăng. Chư thần bằng loài người. Vì thế thần Odin mà không có ai như nó, nhưng với điều kiện là người cho đem chúng tới. Rồi thần sẽ phải một mình hoàn tất việc con rắn xuống vùng đại dương. Trong thời gian một mùa đông dài của nó đủ quấn quanh trái đất, nó sẽ hạ người đó sập mặt Thân Odin ném thần chết Helie. Nhưng gì đã đòi hỏi, vùng Nifflaheim, cho Helie cái quan hệ, người thợ chỉ xin phép 9 vùng. Helie mới phản chia nhau, hoặc xin dùng con ngựa Svadisfari, người chết vì bệnh tật, già yếu, thiêu bằng lửa mặt ong. Loki biết ý mời nói với Thrym là nàng ăn nhiều vì nàng đã chịu tái ngay liền. Nàng vẫn mong mỏi được gặp

Hela là Eluidner. Nàng dùng lông lót làm bàn, thần Chet lót áo da, thần Tri Hoàn làm người thản. Chết Tranh làm nữ tử, thần Hảo Trong làm giường và thần Hỗn Khô làm màn treo. Nàng rất mê mẩn ra vì người nàng nửu hồng rực rỡ và nang có một bộ mặt kiêu kỳ khác lạnh lùng đáng sợ.

Còn con chó sói Fenris đã gây ra bao bối rối cho chư thần trước khi sinh được nó. Nó bẻ gãy những sợi xích lớn như quai mặng nhẹn,

nhưng chư thần phải sai người cứu Sơn thần làm cho một sợi xích tên là Gleipnir sợi xích được đúc bằng sáu thứ : 1) tiếng ồn náo, 2) râu đàn bà; 3) ánh sáng; 4) hơi thở của cá; 5) thần của gấu; 6) nước mít精英 của nó. Khi đúc xong, sợi xích đó mềm như một giài lụa, là con sói ra cột xích thì nó

ngay rằng sợi xích này là một búa, nó ra điều kiện là phải một vị thần để tay vào mõm nó rằng sẽ có ngày cởi sợi bùa ra, như vậy nó mới chịu nó. Chỉ có thần Tyr (thần Chiến tranh) dám để tay vào mõm nó

thông khi con chó biết nó không

não dại dát được sợi xích, mà

thần cũng không bao giờ thả

lại nó.

Thần Thor trả lương người

đem cho nó như thế nào

Thần Thor rời vào tay tên không lồ Thrym. Tên này đem chôn búa

xác tam sào dưới tầng đá ở Jotunheim.

Thần Thor sai thần Loki đi

điều đình với Thrym.

Tên này

bằng lòng đòi búa lấy nữ thần

Freya nhưng nữ thần Freya không

chiều làm vợ tên không lồ Thrym.

Thấy vậy thần Loki mới khuyên

thần Thor hãy cải trang mặc quần

áo của nữ thần Freya rồi cùng đi

tới Jotunheim. Thrym tiếp đón cô

dâu, nhưng hắn ngạc nhiên khi

thấy nàng Freya ăn hết cả tám

con cá hồi, hết một con bò cùng

bao nhiêu món khác, rồi lại uống

hết ba thùng rượu mật ong.

Loki biết ý mời nói với Thrym là nàng

ăn nhiều vì nàng đã chịu tái ngay

liền.

Nàng vẫn mong mỏi được gặp

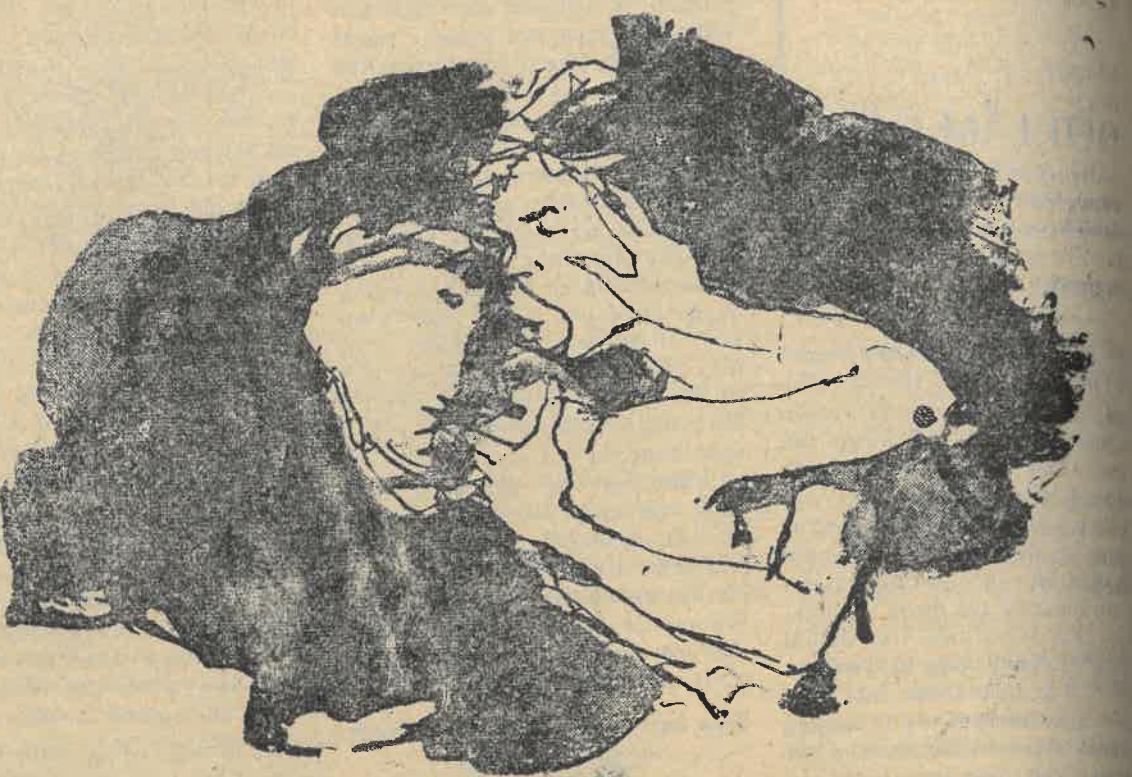
chàng, người mà nàng biết là một vị cai trị nổi tiếng ở xứ Jotunheim. Sau cùng Thrym mới ta áo nón qua tấm màn che mai có đầu Freya giật mảnh kính hoàng hôn Loki sao mắt nàng như toe lửa. Thần Loki lại vội khéo tim lời trấn an Thrym. Tèn không lồ nay yêu tám, sai dem chiếc búa tới rồi tự tay trao cho nàng Freya. Bây giờ thần Thor mới lộn bô lôp hóa trang, cầm lấy cái búa giết chết Thrym cùng bộ hạ hắn.

Truyện thần Frey với người đẹp không lồ Gerda

Thần Frey nhớ chí là nữ thần Freya đi vắng khỏi thiên đình Asgard đã từ lâu (nữ thần đi kiếm chồng bị thất lạc là thần Odur) thần Frey bêa theo đường lên tháp cao đê ngồi vào chiếc ngai của thần Odur (lúc đó đi vắng).

Ngồi vào chiếc ngai đó trong tháp, Frey sẽ tìm thấy chí mình lúc đó đang lang thang nơi nao. Hai con chó sói Geri và Freki nằm nép dưới chân ngai yên lặng. Frey nhìn hết miền Midgard, thế giới của loài người với nhà cửa đường phố, trang trí lại nhìn đến miền Jotunheim, thế giới của người không lồ núi cao vòi voi, tuyet băng trắng xóa đây đó. Sau cùng Frey thấy chí đương trên đường về Asgard thì yêu chí, Vô tình thần chú ý đến một ngôi nhà giữa vùng băng tuyết của thế giới Jotunheim cạnh cửa vừa mở và thần thấy một cô gái không lồ khuôn mặt đẹp ơi là đẹp. Doi khỏi tháp, đi lang thang rồi suốt đêm đó thần không chợp mắt được: thần tượng tư mỹ nhân xú không lồ. Sớm hôm sau thần lại tới tháp nhưng lần này hai con chó sói Geri và Freki obe rằng giờ không cho thần tới. Thần vè hỏi ý kiến cha là thần Niord, được cha cho hay là người con gái đẹp đó là nàng Gerda, con gái người không lồ Gymer và Frey nên từ bỏ ý định để lấy Gerda làm vợ bởi trong trường hợp đó Frey sẽ phải đánh đổi mất đi một vật quý nhất của mình. Vật quý nhất của Frey là thanh kiếm báu tự nó đi chinh phạt bất cứ nơi nào chủ nó muốn. Frey tự nhận là thần không thể không kết hôn với Gerda cho bot

Cứu vân một mối tình

TÊ ĐÊ

Đôn ngừng xe sát vào lề một con đường nhỏ hẹp trước nòng trại bờ hoang. Lúc xe ngừng cũng là lúc đám bụi do bánh xe cuốn theo bao lấp kín xe và người chúng tôi. Tôi càng bức bối quay lùi cửa sổ để vừa xua bụi vừa quay lùi gió chống với sức nóng của mặt trời đang lúc thiêu đốt.

Đôn nói với tôi : Kia kia, chính tại đây..chúng ta cùng đi xem ngôi nhà đồ sộ kia !

Tôi nói : «Trời nóng quá, ông đi đi, tôi chờ tại đây !»

— Bà nên cùng đi. Tôi sẽ chỉ cho bà thấy chỗ ngày xưa tôi đã treo chiếc bì tết để đợi quà của ông già Nansen,

Tôi sot ruột hét lên : «Ông đi đi, xin cho tôi được yên thân với câu chuyện của ông !»

Đôn lùi thui một mình lách cỏ gianh ngập đầu gối cho tôi cần nhà đồ sộ ấy. Trong khi hắn ta lùi thui một mình đi tìm lại dĩ vung của hắn thì tôi ngồi lại trong xe với không khí ngọt ngọt của hiện tại.

Đã một tháng nay chúng tôi có đi du hành cố cứu vân tê trạng buồn nản của cuộc sống chung nhưng đã chẳng còn gì để bấu víu. Chúng ta như đã đồng thuận rằng sau cái tháng hành này mà chẳng tim được lối thoát nào nữa khi trở về đến nhà thì chúng tôi dành mỗi người một ngả, không sao tiếp tục cuộc sống chung nữa. Trong suốt cuộc du hành chẳng ngày nào chúng tôi chẳng cãi nhau chí mạng. Ba ngày cuối lại càng tệ hại hơn nữa. Chúng tôi như tóm nhau đến mức không ai chạm phải ai một tay nào chửi dửng nỗi chỉ đến cái việc thông thoả của một cặp vợ chồng. Chúng tôi ngồi trong xe nhưng xa lìa hơn cả đối với người qua đường hán nghiêng về góc của hắn và tôi nghiêng về của tôi.

Trước kia Đôn đã án định cho hắn một tiêu và hắn đã cố gắng ra sức làm việc và đã được đích của hắn. Nhưng từ ngày mục đích của hắn coi như đã đạt được chắc chắn (hiện tại) hắn thấy bị bỏ bê, bị gạt ra ngoài lề. Tôi cảm thấy bị bỏ bê, bị gạt ra ngoài lề. Tôi cảm thấy bị yểm và tôi cũng cảm thấy tôi cũng cần

một con người nào đó. Cả hai mặt đó tôi đều không có nên tôi thấy khổ sở hơn chó.

Qua miếng kính vỡ của một cửa sổ hắn lén tiếng gọi tôi : «Bà vào đây, tôi vừa bắt gặp con mèo tôi xuống cầu thang. Biết đâu bà vào đây cũng có thể gặp được việc gì ?

Hắn vừa gọi vừa giả bộ hết sức vui vẻ, còn tôi thì cứ lờ đi giả bộ không nghe thấy hắn gọi. Sau hắn đánh trả xe và lúc trở ra hắn lại nhặt theo một tấm bảng đã rơi xuống cỏ — Tấm bảng còn đọc được chữ «Cẩn vào». Tôi thấy vậy thì bảo hắn :

— Tôi mong rằng ông chẳng mang tấm bảng đó về nhà chứ !

Hắn lặng ngắt, lấy cây viết chì ghi cái gì vào giấy tôi cũng không hay rồi hắn trở lại ghim lên cõng và thuỷ thủ biển vào căn nhà. Tôi tò mò đọc thi ra hắn ghi thêm vào tấm bảng : «Thằng nhỏ Đôn đã ngủ tại đây». Tôi bị kích thích tự hỏi không biết trong căn nhà đó có chi lạ. Ngồi trong xe thì sóng như thiêu nên tôi bước ra khỏi xe và cũng lách đi vào.

Khi tôi vào tới bên trong thì bắt gặp Đôn đang đứng sững giữa đám bụi mù lẫm nặng nhẹn và các tảng vôi vừa trên trần rã xuống.

Hắn nói với tôi : «Căn này trước kia là phòng khách nhưng cũng biến thành phòng ngủ khi có khách. Còn ở góc kia trước có một cái giường mà chỗ nằm ngủ vừa cao bằng đầu ông nội. Giường lúc nào cũng sẵn cặp gối và gối luôn luôn được phủ bằng những chiếc bao vuông trên có thùy hình con công theo màu thiên nhiên.

Hắn đi vào bếp và tôi cũng theo sau. Hắn chỉ cho tôi chỗ trước để bếp đưa cùng cái giường chưa cũ mà chính hắn đã bao lần ra công chát đầy cùi giúp bà nội. Tôi cũng thấy cả cái bàn ăn. Chiếc bàn còn phủ một cái khăn vài sơn in hoa «thương nhớ». Tôi chưa bao giờ được thấy những hoa in như vậy.

Hai người cùng lèn lầu một và cùng vào một căn phòng lớn có vẻ hết sức tiêu tụy chỉ được soi sáng bởi một cái cửa sổ duy nhất ở trên cao.

Hắn nói : «Khi tôi còn ngủ ở cái giường kia của tôi và khi đó tôi tưởng tượng rằng cái cửa sổ kia vút đến tận mây xanh».

Tôi nói : «Bây giờ tôi mới hiểu tại sao trước kia anh ao ước trở về đây. Chỉ trong căn nhà này, anh mới cảm thấy anh thực ở nhà anh..

— Không, trước đây tôi đâu có được ở trong nhà của tôi. Một ngày tôi ở đây thì hôm sau tôi đã ở chỗ khác, thực ra tôi đã làm một tri các ông bà già. Tôi ở vài tuần với ông chú này, vài tuần với bà bác khác. Bất cứ ở đâu vali quần áo của tôi cũng để sẵn ở gần giường để sách ra đi vì bà con đã ngày vì mình. Có lẽ trước kia tôi là kẻ chẳng ai ham nói... Có một ngày khi cùng các em con ông chú, tôi thấy dây mắc áo gán trên tường vừa tầm tay tôi. Mỗi mắc áo đều có viết tên từng người và

chẳng ai không tôn trọng kỷ luật người nào có mắc áo của người ấy không mặc lẩn lộn. Tôi nghĩ thầm nếu ta cũng được một cái mắc áo mang tên tôi. Sau tôi cũng tìm thấy một cái mắc áo và tôi lén tiếng hỏi bà thím : «Thím có cho phép cháu dán tên vào cái mắc áo còn trống kia không ?

Thím tôi trả lời : «Nhôi cháu à, mất công vô ích vì tuần sau cháu đã đi ở nơi khác rồi mà !»

Tôi phát điên vừa chạy tung tăng ngoài hàng hiên vừa la hét cho đến lúc thím tôi buộc tôi phải cầm mồm. Lại có một lần đứa em tôi vẫn bị thương ở chân thi được thím tôi băng lên đặt ngồi vào lòng để băng bó vết thương ở ngón chân. Thím tôi còn ôm nó vào lòng mà nụt dỗ nó vì nó khóc vì bị đau. Tôi còn nhớ là lúc đó tôi đứng ngoài cửa nên thấy rõ quang cảnh. Lúc đó tôi nghĩ rằng chẳng có gì thần tiên hơn ở thế gian này băng có một người mẹ để được ôm siết vào lòng mẹ trong khi mẹ vừa băng bó ngón chân đau vừa nụt : chẳng hé gi con à lát nữa là khỏi.

Tôi tưởng rằng cái đó là điều tôi thiếu thốn xuống đời. Chẳng có ai đã nâng niu trong lòng khi tôi bị đau hoặc khi tôi cô quạnh. Tôi cần một chỗ mà tôi thực sự là ở nhà tôi, tuần này, tuần sau và mãi mãi và một cái mắc áo riêng thực của tôi để mặc quần áo của tôi.

Lúc đó Đôn ngồi trên mép cái cửa sổ bụi bặm. Anh ấy kéo tôi sát cạnh anh, Anh ấy nói ra tâm sự ấy với một giọng xa vời nhưng hình ảnh anh gợi ra làm tôi tan nát tâm hồn và lôi kéo tôi ra khỏi tâm trạng than thân trách phận mà tôi đã sống. Tôi hình dung ra đứa nhỏ sau tuổi đơn độc thiếu tinh mẫu tử đã sống lay lắt trong căn phòng âm u lạnh lẽo này. Anh tráng là người bạn duy nhất của anh ta.

Tôi đã nghe thấy, cũng như anh ấy đã từng nghe, ngọn gió bắc thổi làm rung động cánh cửa sổ kia của cái nông trại này : Khi nhìn các miếng kính mờ sương tôi nhìn thấy ánh trăng mờ duy nhất đã sưởi lòng đứa nhỏ trong căn phòng âm u lạnh lẽo này. Ánh trăng là người bạn duy nhất của anh ta.

Tôi hôm đó ông tôi nói với di Alice : «ngày mai chúng tôi đưa thẳng chỗ sang bên kia. Nó cũng đủ lớn để vác cùi — Và tuần sau tôi sẽ sang lấy con bê.»

Vậy là người ta đã đòi anh ấy lấy con bê. Chẳng bao giờ nó còn dịp ngồi giờ này qua giờ khác trong cái xe ngựa của ông nội tưởng tượng ra rằng mình đang cầm cương đàn ngựa đen lanh le. Chiếc xe ngựa vẫn luồn cồn ở chỗ của nó giữa thùng bắp và cái ô ngựa. Cái xe còn có một chỗ ở yên thản và chỉ có những đứa trẻ là mang dắt lấy bê được.

Đứa nhỏ nó thật lùm trong cái áo ngủ của chủ nó, tụt xuống khỏi cái giường nhón gối băng qua sàn gác già lạnh lẽo lại gần cửa sổ. Nó để ngón tay trả vào mồm để sưởi ấm cho nó và cũng thấm nước miếng vào ngón tay xoa một khoảnh sương

(XEM TIẾP TRANG 54)

ĐỜI MUÔN MẶT • ĐỜI MUÔN MẶT

NHIEP ANH

Xem chấm thi giải Tổng Thống

Bộ môn ảnh nghệ thuật trong những ngày gần đây hoạt động coi xóm tụ ghê: hoạt động ồ ạt và hoạt động liên tục. Trong toàn bộ giải thưởng Văn Học Nghệ thuật toàn quốc 1971 do Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu đề ra chỉ có nhiếp ảnh là bộ môn duy nhất chấm giải công khai và loan báo cả tháng trước để bà con xa gần tới quan sát.

Cuộc chấm thi được diễn ra giữa thính đường trường Quốc Gia Âm nhạc và kịch nghệ, đường Nguyễn Du Saigon từ 9 giờ sáng Chủ nhật 23-1-1972 cho đến 4 giờ chiều tối xong. Gần 500 ảnh màu dự thi được trình bày trước mặt 7 vị giám khảo từng ảnh một.

Trước hết các qui vị chấm loại bằng dùng đèn xanh, đèn đỏ tương tự như đèn lưu thông nơi công lộ. Nhưng ở đây các vị giám khảo sử dụng đèn màu trái ngược lại việc dùng đèn màu của Cảnh Sát. Trong phòng chấm thi, đèn đỏ thi đi luồn không được tái xét, còn đèn xanh có nghĩa «xin giữ lại giùm đó, đừng cho nó đi».

Sau vòng loại đầu, các ảnh được phết đèn xanh lại bị đem ra tái thẩm. Lần này các qui vị Giám Khảo không dùng đèn xanh, đỏ nữa mà dùng đèn số. Mỗi vị giám khảo có quyền cho tối đa 5 điểm. Người quan sát thi biết được vị nào cho ảnh nào bao nhiêu điểm vì trên mỗi hàng đèn đều có bảng tên của giám khảo sử dụng.

Kết lượm tin này làm một kinh nghiệm, nhưng cũng rồi mủ trước lối thẩm ảnh của các vị giám khảo. Có ảnh khá đẹp, các vị lại cho điểm nhỏ, còn ảnh nặng nề lại được điểm lớn. Các ông khoái nặng hơn nhẹ chăng? Thủ làm một cuộc quan sát thi thấy ông Nguyễn Cao Đàm cho điểm khá khan khe,

ông Nguyễn Ngọc Hạnh cho điểm quá rộng rãi, và loại ảnh máy bay, tàu bò, bắn súng có vẻ hập nhẫn ông, còn ông Lê văn Khoa thì hòa huân, trung dung, xem điểm ông chấm, kẻ này không biết được có gã của ông tì thi hay chẳng. Dù không dự thi nhưng thấy số ảnh rơi rụng cùng đứt ruột, nhứt là ảnh màu, không phải rõ tiền. Như thế, muốn xứng hùng xứng bá không phải là trò đùa. Đầu trường lúc nào cũng tốn kém và cam go. Được lọt vào mắt xanh của cả bảy vị không phải chuyện dẽ.

Tùy chỗ dỗ hỏi thi cả bảy vị chấm giải đều là những cây xanh đơn trong giới ảnh nghệ thuật, gồm có các cụ Phạm Văn Mùi, Lê Anh Tài, Nguyễn Văn Đàm đã từng vang tiếng một thời, Nguyễn Ngọc Hạnh, Lại Hữu Đức, người ảnh đương thời, Lê Văn Khoa, con người quen thuộc của mọi giới và Trần Linh, đại diện ảnh xỉ dầu.

Cuộc chấm thi diễn ra thật trật tự và nghiêm trang. Cứ nhìn những người đẹp thật tươi, thật non lựon qua lợn lại trong tà áo dài phát phơi để đèn ảnh đặt lên bảng đèn trinh quý vị giám khảo, cũng đủ thích rồi. Phụ nữ cũng tham gia vào ban thư ký. Hằng thật.

Đến bốn giờ chiều, ông Lê Văn Khoa chủ tịch hội đồng chấm giải nhiếp ảnh, trình trước các qui vị giám khảo và người dự khán những tác phẩm đoạt giải. Kết quả như sau :

Ảnh đèn trắng: Bộ ảnh xuất sắc không có. Giải nhứt không có. Giải nhì về tay nữ nhiếp ảnh gia Nguyễn Kim Hoa với tác phẩm «Nắng tinh già đình», diễn cảnh người lính trở về cùng vợ ấm đưa bé thơ. Đây là nữ nhiếp ảnh già thứ thiệt chờ không phải các ông nhở râu thành bà.

Giải ba lọt về nhiếp ảnh gia Trương Viết Đức, với bức ảnh nói lên tình nhân loại diễn tả qua đôi tay trắng mịn đang san sóc một

bàn chân nứt nẻ như mặt đất khô cằn.

Còn phần bộ ảnh màu thi giả bộ ảnh xuất sắc lọt vào tay Hứa Hòa, một người Việt gốc Hoa. Giải nhứt không có. Giải nhì lại lọt vào tay anh Ba khác, Vương Tư, với ảnh chiếc máy bay Dakota đang bay cao. Mặt trời vàng ối.

Đèn phi đạo bật sáng. Kè cũng đãng khen các chủ lọt vào được phi trường để chụp ảnh ngay đầu phi đạo.

Giải ba về tay nhiếp ảnh via Phạm Quang Phước với cảnh đẹp đời cây khai lá mát dù không hùng vĩ tí nào. Mùa thật tươi.

Theo sự dỗ hỏi thêm thi được biết Hội Ánh Nghệ Thuật được ủy thác tổ chức cuộc chấm thi này. Bộ đèn chấm thi là bộ đèn của Hội và đẹp nhất Đông Nam Á. Phòng lần ra thi biết ông Hồ trưởng của Hội Ánh Nghệ Thuật chính là ông Lê Văn Khoa. Người phụ trách mục Nhiếp ảnh trên mặt báo này. Kè này cháy. Để tìm định mở cuộc phỏng vấn hợp đồng về cuộc thi năm nay, nhưng bị từ chối khéo. Hội về sinh hoạt của Hội ánh, ông rất hoan hỉ nhưng bàn họp làm bàn nhào xét với các giám khảo nên chuyển qua ông Tổng Thư Ký Ông Tòng Thư Ký lại bận rộn để trả phòng lại cho ban viêc cầm của giáo sư Nguyễn Khắc Cung tổng duyệt để trình diễn.

Hôm sau ghe qua trú sở hội ảnh theo lời mời của ông Lại Hữu Đức, Tổng Thư Ký thi được biết lầu sốt dẻo và giựt gân.

Số là mấy lúc sau này Việt Nam đã được cảm tình nhiều của thế giới qua những thành tích nhiếp ảnh hiển hách. Từ cảm tình này đưa qua cảm tình nồng nàn của xã hội ảnh Nghệ thuật Việt Nam.

Trong giới ảnh nghệ thuật quốc tế, như là các hội ảnh lớn trên thế giới có

những cuộc thi trước hiện nay cho hội viên. Đúng ra nó là sự cấp để minh định trình độ kỹ thuật của hội viên. Muốn được

hiệu trên, ứng viên phải mang tài nghệ mình qua 1 bộ 12 bức cho cấp trung đẳng và 18 bức khác với nét đặc trưng của ứng viên, nếu đậu sẽ được lên Cao đẳng. Trong cuộc thi cuối năm 1971 có một số các giải ảnh già được trao hiệu trung đẳng, gồm có:

Trương Viết Đức, Hứa Văn Lân, Nguyễn Thị Thu Hồng, Trần Đăng Nhung, Chan Ying Tat (Hong Kong), Cheung Sin Chuen (Hong Kong), Wanpan Trakte (Ấn Độ), Cấp cao đẳng gồm có 3 nhiếp ảnh gia thường thặng đường thời của Taha Hussein. Chuyện nói về ba người đàn bà vì hoàn cảnh nghiệt ngã phải rời bỏ quê hương vượt «biển» đi tìm sinh kế ở xứ lạ quê người...

LỊCH SỬ VĂN MINH ẤN ĐỘ Trong bộ sử văn minh thế giới của Will Durant do Nguyễn Hiển Lê dịch.

«Thực là điều đáng hổ thẹn, chúng ta là người phương Đông mà chỉ biết lờ mờ về văn minh phương Đông - Nguyễn Hiển Lê».

TRIẾT LÝ CÁI ĐÌNH và LAC THU

MINH TRIẾT của Kim Định do Nguyễn Sáng xuất bản.

«Chính vì muốn nhiều người

cùng tinh ngô mà hôm nay chúng ta cùng lắn một cuộn trổ về ao nhà, mong Iam cho nước ao trong trở lại và lưu động để linh nhuận tinh nhả, tinh đất, tinh người vay»

HOÀNG HỘN CỦA NHỮNG

THẦN TƯỢNG của Nietzsche, do Nguyễn Hữu Hiệu dịch - Hồng Hà xuất bản.

«Để sống một mình người ta phải là một con vật hay một thần thánh - Aristotle nói như vậy. Còn trường hợp thứ ba nữa: người ta phải vừa là thú vật, vừa là thần thánh - đó là triết gia»

NGUỒN GỐC MÃ LAI CỦA DAN

TỘC VIỆT NAM khảo luận của Bình Nguyên Lộc, Bách Bạc xuất bản.

Tiểu thuyết gia trứ danh đã

công phu đi tìm nguồn gốc dân tộc, vì tò mò, vì khao khát hiểu biết vì không thỏa mãn với những giả thuyết của các tác giả đã trước. Cuối cùng Bình Nguyên Lộc đã đi tới kết luận: nguồn gốc dân tộc

Viet Nam là giống Mã Lai (Anh-dó nè-diên)

Sau khi xử dụng cái phát kiến mới nhất của khoa Chủng tộc học, Dân Tộc học, Tiên sử học và nhất là môn Ngôn Ngữ tỳ hiệu. Chưa có cuốn sách nào sủa lại có lỗi vẫn lời cuốn người đọc như vậy.

MÙA KHUÔN MẶT VĂN NGHỆ: Một tập biên khảo của họa sĩ TA TY, giới thiệu những khuôn mặt văn nghệ mà ông biết rõ hơn ai hết.

NÉO VÀO THIỀN HỌC của Nhã Hạnh.

Là Bối xuất bản.

«Có thiên vị tục là có tinh thức. Mỗi người hãy tự đánh thức mình dậy trong cuộc sống. Đó là Thiên»

ĐỘNG HOA VÀNG: thơ Phạm Thiên Thủ.

Tiếng Thơ xuất bản

«Trường thành cũ phiến bia xưa Hòn đâu biền gọi trong cõi lau bay Chiền xanh vồng ngọc trao tay Tặng nhau khàn lụa cuối ngày rảng pha

THỦA LÀM THƠ YÊU EM thơ Trần Da Từ - Thương Yêu xuất bản

Lần đầu ta ghé môi hôn Những con ve nhỏ nét hồn kêu vang

Vườn xanh, cỏ biếc, trưa vàng Nghìn cây phượng vĩ huy hoàng trổ bông

HÒA CA Đoàn Cú và Hài Cú, tập thơ Nhật Bản viết theo lối Waka Tanka, Hai Ku do Nguyễn Tường Minh dịch, Sông Thảo xuất bản.

Tỏi ngắn ngọt trồng ngâm Cảnh hoa rơi lại vút lên cảnh

Ồi hóa ra cánh bướm

LỜI DÀNG thơ Rabindranath Tagore, bồ Khánh Hoan dịch. Sóng Tạo xuất bản «Ta như tảng mây thu lang thang vô định vô ịch trên trời, ôi vàng dương muôn đời rực sáng...»

KHÚC HÁT DÀNG ĐỜI của Tagore do Hồng Dung và Bích Thủy dịch. Nguồn Sáng xuất bản «Chim lạc mùa hè tới hót bên cửa sổ tôi rồi lại bay xa.

Và lá thu vàng, không 1 khúc ca, run run rơi theo tiếng thở dài»

(Chim lạc)

CÀY ĐÀN MIỀN BIỂN của Takeyama Michio do Đỗ Khách Hoan dịch, Sóng Tạo xuất bản.

KÉ / BÀN / MÀU

nguyễn thụy long

CHƯƠNG II

Mụ Tâm Thành đã liên hồi, mụ tiếp :

— Thưa thiếu tướng chuyện ấy thiệt vô cùng khó khăn em đã tổn nhiều công của mà vẫn chưa đi đến đâu, nhưng em nguyện là cố gắng, điều kiện thiếu tướng ra cho em thiệt tình không phải chuyện dễ, có vài đàm đàm, nhưng em chỉ sợ nó không khéo léo rồi làm phiền đến thiếu tướng thôi....

Mụ Tâm Thành cười trong điện thoại, mụ lắng nghe ông thiếu tướng nào đó, và mụ điểm nhịp bằng những tiếng dà dà, mụ lại lên tiếng :

— Dạ thưa thiếu tướng, em biết, thiếu tướng quyền cao chức trọng như vậy thiếu tướng còn ngán sợ gì, thiếu tướng quyền uy bao trùm cả một vùng đất đai rộng lớn chỉ huy cả trăm ngàn hùng binh, nhưng thưa thiếu tướng mõm chó vò ngựa mình chẳng biết đâu mà lường trước được, chúng nó như những con chó điên cắn cắn, lở ra có chuyện gì làm giảm uy linh của thiếu tướng em ăn hận vô cùng hi...hi...như vụ vừa rồi ông thiếu tướng ngoài xứ Quảng kẹt đó thiếu tướng, em có theo dõi vụ đó, em thấy thiệt là cái bọn nhà báo không con ne nang gì ai, dà dà họ vẫn vậy đó thiếu

Bà bác sĩ thăm mỹ với vàng chạy tới :

— Xin lỗi bà chị, con nhỏ này mới tới học việc nên mới nấp tấp không biết bà em thành thật xin lỗi bà...

Mụ Tâm Thành xua tay :

— Không sao, không sao. Mụ nhìn vào gương thiên hậu, mụ ngầm nghĩa con nhỏ mới, mụ thấy cô bé đẹp, nhin dáng ngời rạng rỡ của nàng mụ biết càng rõ, mụ thanh một câu :

— Tôi nghiệp, thiệt tội nghiệp.

Bà bác sĩ đứng sau hỏi :

— Thưa bà chị bà chị có chuyện gì buồn phiền?

— Không, tôi chẳng có gì buồn phiền hết, tôi thương cho cảnh những cô gái, như cô nhỏ vừa rồi.

— Dạ thưa bà chị nó có điều chí đang thương đau?

— Tại bà bác sĩ không biết đó thôi, tình tôi haj thương người nên thấy bất cứ chuyện gì cũng dễ gây xúc động, nay bà bác sĩ, cô bé vừa rồi hoàn cảnh ra sao?

— Dạ thưa bà chị có ta đi làm để lấy tiền về nuôi một mẹ già và một bầy em dại.

Mụ Tâm Thành lại kêu lên :

— Tôi nghiệp không, thiệt là một đứa con hiếu thảo.

— Dạ hoàn cảnh cô ta cũng đáng thương hại.

— Bà bác sĩ chắc hẳn cũng giúp đỡ cô ta nhiều lắm?

Bà bác sĩ thăm mỹ cười :

— Dạ em lấy đâu nhiều để giúp đỡ, trả được cho cô ta đúng mức cũng đã met lắm rồi.

Mụ Tâm Thành lại thở dài :

— Con người như thế đang được giúp đỡ, con người nếu gương hiếu thảo cho hậu thế soi chung.

— Dạ thưa bà chị quả khen.

Mụ Tâm Thành làm như vô tình :

— Này bà bác sĩ cô ta không phải nuôi cô một tháng chồng đi lính đó cho?

— Dạ thưa cô ta chưa có chồng.

Mụ Tâm Thành tròn miệng ở một tiếng, mụ chép luối :

— Thiệt là con may mắn, nay bà bác sĩ, bà bác sĩ đặc biệt chú ý đến cô bé nhé, nên khuyên cô bé...

— Thưa bà chị khuyên nhủ cô bé điều chi?

— Đúng có dại dột nghe lời thằng nào dù dỗ.

Bà bác sĩ vừa gọi đầu cho mụ Tâm Thành vừa nói chuyện :

— Thưa bà chị không thể có chuyện đó đâu,

cô ta dại dột gì.

— Vậy đó, vậy mới được, người đẹp dễ như cô là lấy người nào cho xứng đáng chờ không thể

đầu mụ Tâm Thành, nhưng mụ vẫn không ngưng nói chuyện, mụ nói chuyện gần như không thể

ngưng được, câu chuyện như mát xích lắc nhắng :

mai, gây dựng cho người ta nên vợ nên chồng, tôi ua làm phước, dạ làm phước để lấy đú.

Bà bác sĩ thăm mỹ bèn nịnh mụ Tâm Thành một câu :

— Dạ nhìn bà chị cũng biết bà chị là người phúc đức.

Bà bác sĩ thăm mỹ đã gội đầu xong cho mụ Tâm Thành, bà lấy chiếc khăn lông trắng tinh lau tóc cho mụ, dựng mụ Tâm Thành ngồi thẳng dậy, bà bắt đầu bồi chải. Cái miệng mụ Tâm Thành không đồ yên, mụ nói tia hả :

— Ấy, bà bác sĩ nói rất hắp ý tôi, tôi luôn luôn làm chuyện phước thiện, thấy ai khổ sở là tôi giúp liền, tôi lên chùa thường lắm, tôi có cũng vào quí nhà chùa cả triệu bạc để dúc chuông xay chùa, vì ham làm việc phước đức nên tôi tránh được nhiều tai nạn, trời Phật cũng thương tình mà tránh cho như việc trước mắt tôi nè, mới xảy ra tức thì

— Dạ thưa bà chị chuyện chi đó?

— Vũ mấy căn nhà trước Việt Nam Quốc Tự đương Trần Quốc Toản đó, nếu trời phạt không thương thì tôi đã bỏ tiền ra mua một dãy nhà rồi, tôi tinh mở rộng cơ sở, nơi đó địa điểm tốt, bà chị đọc báo hẳn là có biết về vụ đó.

— Dạ dạ, có nghe nói tới, Phật tử họ phá hết trơn,

— Đúng vậy, vì tôi muốn mua hết cả mươi sáu căn thầy không cho, nên tôi dỗi, nếu không thi tiền bạc tôi bày giờ thành gạch vụn hết trơn rồi.

Bà bác sĩ kêu lên :

— Thiệt may mắn cho bà chị vô cùng, quả nhiên có Phật độ cho bà chị, mà thưa bà chị chuyện tôn xộn đó em cũng chẳng biết ra sao nữa.

Mụ Tâm Thành thở dài đến x potrà một cái :

— Chuyện mấy ông thầy nói ra thêm một, mỗi thầy thi có tinh thần thương mại, kinh tài cho nhà Phật, một ông thì không, bởi vậy mới nên chuyện, đời này phải thực tế bà bác sĩ ơi, bà bác sĩ có công nhận với tôi điều đó không?

— Dạ đúng vậy cần phải thực tế.

— Theo tôi thì ông thầy có chí kinh tài cho nhà Phật là người thực tế, không ai chịu lo cho Phật thì phải có người chịu lo cho Phật chờ. Phật cũng cần phải nhang khói vậy, rồi oán chuối, cả riệu lý do Phật cần có tiền, Phật là đồng chí tôn nén mức xài tiền của Phật gấp triệu lần người trần mặt thịt như mình.

— Dạ thưa đúng.

— Bởi vậy các thày ý kiến bất đồng nên mới gây ra chuyện dở vỡ đáng tiếc.

— Dạ đúng tiếc thật.

Bà bác sĩ thăm mỹ đã úp cái nồi xay tóc lên đầu mụ Tâm Thành, nhưng mụ vẫn không ngưng nói chuyện, mụ nói chuyện gần như không thể

ngưng được, câu chuyện như mát xích lắc nhắng :

— Nè bà bác sĩ...

— Dạ...

—Tôi trước khi làm ăn một việc gì tôi cũng suy nghĩ kỹ lâm, tôi suy nghĩ tính toán cũng chưa chắc tin, nên tôi muốn cần thận hơn đi coi thầy bói.

Bà bác sĩ thăm mỹ vội vàng chộp lấy cơ hội :

—Thưa bà chị ông hãy nói bà chị mua dãy nhà đó không được.

Mụ Tâm Thành lại thở phào một cái làm cho bà bác sĩ chưng hửng :

—Nói đến thẳng cha thày bói đó tôi lại nỗi xung.

—Dạ thưa sao ?

—Chính nó đã xúi tôi bỏ tiền ra mua dãy nhà đó, nó cam kết với tôi rằng thế nào cũng làm ăn được.

—Dạ, vậy tức là không đúng.

—Tôi đã nói là thẳng thày bói đó nói lão, nếu tôi không có may mắn thì đời tôi tàn rồi, mấy chục triệu bạc thành gạch vụn rồi, rồi một đêm tôi nằm mơ...

—Dạ bà chị nằm mơ ?

—Đúng vậy, tôi nằm mơ thấy cả dãy nhà cháy bùng bùng...

—Ồ, vậy thiệt kỵ lạ.

Mụ Tâm Thành tiếp :

MƯA TRONG VƯỜN MẮT EM

anh quỳ xuống hôn thịt da anh
em biết không
mùa xuân của chúng ta đang thức
tình yêu của chúng ta đang đợi chờ

anh quỳ xuống hôn trái tim anh
nghe nắng hồng rạo rực
anh lạy em
hãy cho anh chết trong vườn mắt em
thẳng thi sĩ mới lớn

NHƯ KẺ ĐIỀN KHÙNG

anh liền nắng hồng trong mắt em
trời ơi, anh như kẻ điên khùng
thưa em, linh hồn anh khờ dại
anh rước em vào vườn thiên thai

BƯỚM HỒNG VÀ CHÚNG TA

bướm hồng thồn thức giữa mùa xuân
anh nghe đau đớn trong linh hồn
kìa mưa, trời ơi mưa cũng khóc
em về run rẩy ướp hoa lan.

NGUYỄN THƯƠNG HOÀI

—Bà bác sĩ để nguyên tờ kẽ cho mà nghe, tôi đã sấp sẵn tiền rồi... Vì nghe lời thẳng cha thày bói, tôi đã sấp sẵn tiền, hơn cả số tiền thày đòi, mà bà bác sĩ đòi này người ta chỉ chơi tròi hơn người khác ở vào đền tiền, hơn lời cả chục triệu bạc lận, chắc chắn là thày sẽ bằng lòng gấp, thày sẽ gạt tất cả như người đã đặt tiền trước cho thày để tôi được mua dãy nhà đó. Nhưng đêm hôm trước, tôi nằm mơ thấy giấc mơ kỳ lạ sáng hôm sau tôi liền lấy xe đi tìm thấy thày đoán điềm giải mộng.

—Dạ, thiệt bà chị cần thận.

—Không cần thận sao được, tiền mồ hôi nước bồ của tôi kỵ cắp cả bao nhiêu năm trời, nên bắt buộc tôi phải cần thận, tôi đã tìm ra được một ông thày Tàu có biệt tài tiên đoán điềm giải mộng tận Chợ Lớn lận,

Bà bác sĩ thăm mỹ vội hỏi :

—Thưa bà chị địa chỉ của ông thày Tàu đó đâu ?

—Để tôi kể hết chuyện này cho bà bác sĩ, bà bác sĩ có muốn tới ông thày Tàu tôi sẽ đưa đi.

—Dạ.

(CỘN TIẾP)

Hội Ái Hữu cựu học sinh
Hồ Ngọc Cẩn

Hẹp mặt Tất niên

Trân trọng kính mời bạn tới tham dự buổi họp tất niên do Hội Ái Hữu cựu Học sinh Hồ Ngọc Cẩn tổ chức vào hồi 18g00 ngày chủ nhật 06.02.1972, tại nhà Hàng DUYỀN Mai đường Chi Lăng, Gia Định.

CUỐC CHÚ:

- 1) Lệ phí : 500đ00 cho một người
- 2) Thời hạn ghi tên : Đến hết ngày 02.02.72
- 3) Địa chỉ liên lạc, ghi tên tham dự :
  - Ông Mộc, Văn phòng trường Hồ Ngọc Cẩn (buổi sáng: 08g đến 11g);
  - Anh Tín, số 131 Thoại Ngọc Hầu, Gò Vấp
  - Anh Canh, số 454, Đường Phan Thiết Gò Vấp
  - Vũ Thế Ngọc, báo Sóng Thần
- 4) Quý bạn có thể mời bà xã hoặc bạn gái tham dự.
- 5) Xin phổ biến tin tức này tới các bạn cựu học sinh Hồ Ngọc Cẩn.

KINH TẾ

Một tháng sau khi T.T đắc cử 96,7 phần trăm và giữa hai chuyến viếng thăm VN của 2 ông kinh tế và quân sự Mỹ — Connally và Laird — Saigon trịnh trọng phát động cuộc cách mạng kinh tế mùa thu dưới quyền lãnh đạo của hai ông Tòng Ngọc và Tríng để phát khởi cuộc Việt Nam Hóa kinh tế mà mọi người hối hả chờ đợi từ khi Mỹ rút quân脱离.

Biện pháp cải cách kinh tế nào trong khung cảnh kinh doanh tự do hiện nay cũng mang lại hậu quả khả quan hơn cho kẻ giàu có dư tiền và ai chật vật tiền nong càng có cơ khốn đốn hơn.

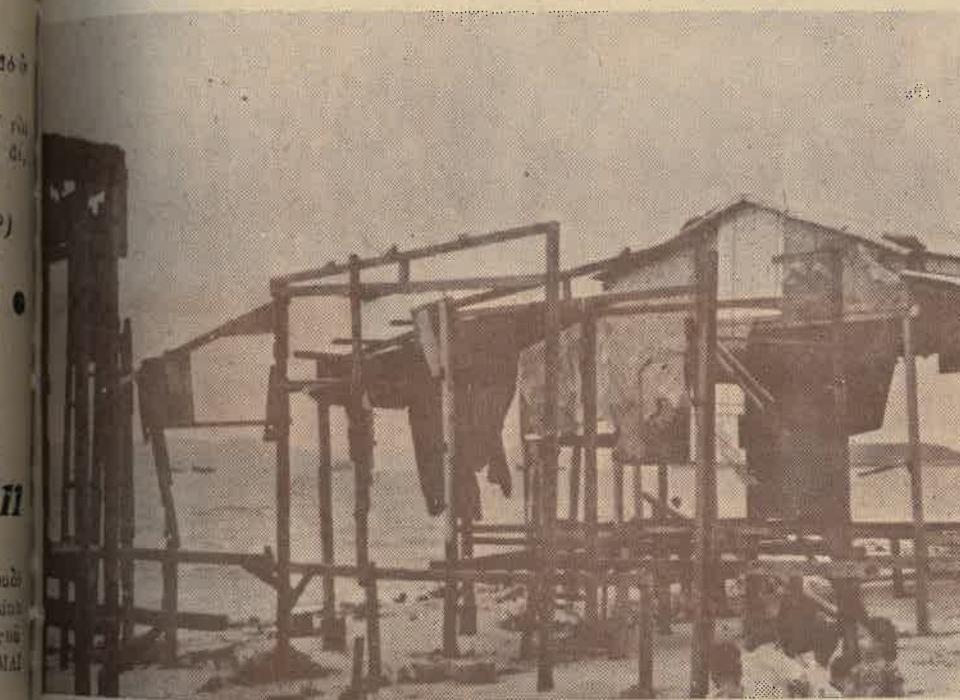
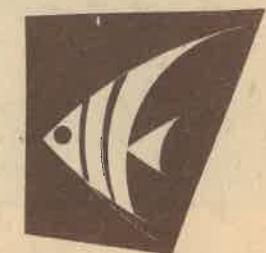
Chính phủ tìm cách điều chỉnh bằng giải pháp tăng lương cho quân công cùng với dịp giỗ bắc

1.000 ra đời.

Cuộc tranh luận kinh tế xảy ra từ dưới thấp với vụ 1200 bay 4500 cho lính tác chiến đến việc phân phối gần 10 tỷ bạc của chính phủ để tài trợ đầu tư : liệu các dự án đầu tư có bị ngoại kiều lũng đoạn phần lớn chẳng như các công ty Nhật, Tàu quen làm mây mả năm qua ?

Giá thuốc tăng, giá giấy tăng, giá sách vở tăng sau khi gạo, đường, sữa tăng và mọi thứ leo thang lần lượt.

Quả là con Heo đã hết thời ! Hết ủn ỉn ngồi ăn cho no bụng. Nay là lúc mọi miệng ăn sáp xếp thủ hẹp lại với cái bao tử của một con chuột. Các nhà viết phim của báo chí Việt Ngữ sắp khai mào một năm «kinh tế con chuột nhất» chưa ?

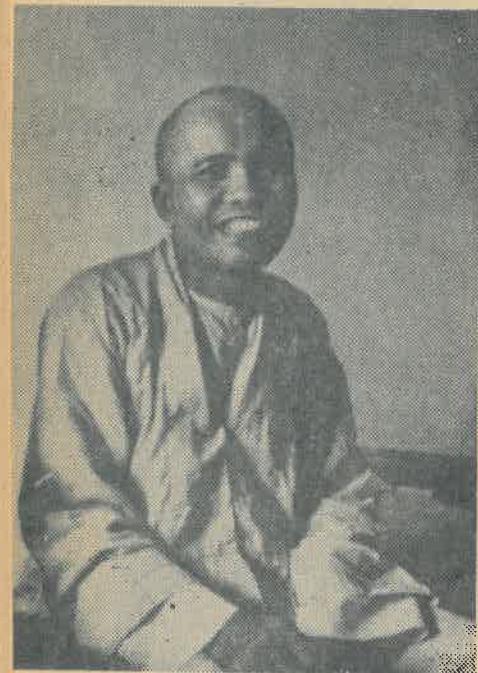

Cơn bão Hester đột ngột tới làm đông lạnh bầu không khí căng thẳng hậu bầu cử. Năm con Heo là năm đại nạn cho miền Trung với thiên tai liên tiếp bão lụt, rét, giặc giã và già cả già tàng

Đại hội Phật giáo Án Quang kỳ 4 đã mở ra sau 2 năm chờ đợi. «Người làm rung rinh Mỹ Quốc» thượng tọa Trí Quang tái xuất hiện công khai trong chức vụ cố vấn tối cao viên Hóa Đạo và Đại Đức Giai Đức nhận chức Phó tổng vụ Trưởng thành niên giữa con sóng gió làm đoàn sinh viên Phật Tử của Nguyễn Xuân Lập bị lao đao. Thượng tọa Tâm Giác từ chùa Vinh Nghiêm tiến sang Việt Nam Quốc Tự trong cố gắng khởi sắc lại cảnh Phật giáo này. Việc đầu tiên: dọn dẹp dãy phố lầu buôn bán trên đất VNQT. Việc 2: công bố kế hoạch xây chùa VNQT vĩ đại.

Chính khách sáng chói miền Nam Nguyễn Văn Bông bị ám sát tàn nhẫn khi tin nội các cải tổ đang được tung ra rầm rộ.

Linh mục Chân Tín chuẩn bị đi tù vì báo Đổi Điện được 1 giáo dân yêu cầu mang chính trị khỏi Thành đường

HÒA ĐÀM

Biển cõi đáng ghi nhận nhất trong năm Tân Hợi về cuộc hòa đàm nhằm đem lại hòa bình cho VN là Kế Hoạch Hòa Bình 8 điểm do Việt Mỹ tung ra hồi cuối năm. Trong kế hoạch này những điểm chính yếu được kẽ ra như sau :

— Các lực lượng Hoa Kỳ và đồng minh sẽ rút hết khỏi VN trong vòng sáu tháng sau khi một thỏa ước chấm dứt cuộc chiến được đạt đến.

— Sẽ có một cuộc bầu cử Tổng thống cũng trong

vòng sáu tháng tiếp sau một sự thỏa thuận giữa đôi bên. Tổng thống Thiệu và PTT Hương sẽ từ chức để giao quyền lại cho Chủ tịch Thượng Viện. CTTV sẽ tổ chức cuộc bầu cử này, trong đó mọi phe phái kể cả Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam, đều được tham dự.

Cho tới cuối tuần qua, phe CS vẫn còn giữ một thái độ úp mở trước đề nghị 8 điểm nói trên. Tuy nhiên mọi người đều tin rằng một giai đoạn biến chuyển mới đã thực sự bắt đầu.

TỔNG KẾT

Phật giáo Án Quang bầu lại với lãnh tụ Trí Quang tái nhập cuộc. PG Quốc Tự chỉnh lý với viện trưởng Tâm Giác và dự án tái thiết VNQT : Đó là biến cố 71 từ phía các thầy.

Về phía nhà thờ, chưa năm nào nhiều chuyện ly kỳ như năm qua: Các linh mục Thanh Lao Công Vườn Xoài xuống đường liên miên với đủ mọi sáng kiến, phương thức, trong khi từ phía bảo thủ cũng tung ra các vụ hốt xuống đường và đuổi chính trị ra khỏi thành đường. Cuối năm, Đức Tổng Giám Mục còn bị hỏi cản bước mà vẫn không vào được nơi hành lễ cho tù quân lao.

Giao sứ Nguyễn Văn Bông bị cháy thiêu, cướp giật trô tài khắp đường phố, nạn bè hội đồng, vũ sexy tràn phần trám, trốn thuế lậu sà...là các bộ mặt khác của VN 71.

Nhưng bên lề thời cuộc, mọi công trình xây dựng thật sự vẫn vươn lên đầy cố gắng và nhẫn nại : trẻ em đi học càng đông, sách báo hay nhiều vô kể cả người làm và người đọc, nông thôn vẫn sản xuất gia tăng, đầu tư nhân sự vẫn tiến triển mau, và trên hết, mọi người VN vẫn cố gắng thích ứng và vươn lên trong mọi hoàn cảnh khó khăn.

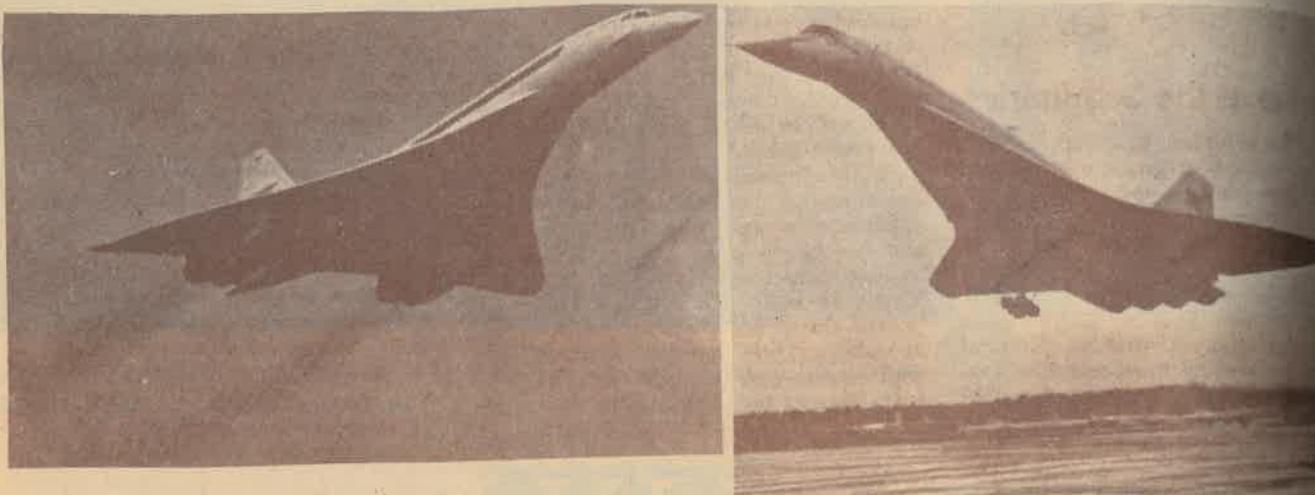
Đón chào một «kỷ» mới với Tết Con Chuột, dân Việt vẫn «hy vọng đã vươn lên».

Thời sự quốc tế năm 71

Một năm đã qua với bao nhiêu biến cố, bao nhiêu sự kiện, tất cả đã ảnh hưởng không ít thì nhiều đến chúng ta trong thời đại nguyên tử và không gian này. Sau đây Đời xin ghi lại một số hình ảnh tiêu biểu của một năm đã sực vùa qua.

1971

PHÂN LỰC CƠ VẬN TẢI SIÊU THANH (SST) :
Sau khi Quốc Hội Hoa Kỳ bác bỏ dự án chế tạo phản lực cơ SST, hiện trên thế giới còn lại ba quốc gia là Anh Pháp (cùng hợp tác) và Nga Sô đang cạnh tranh rào riết trong lãnh vực hàng không này. Hình phải là chiếc Tupolev-144 của Nga Sô và hình trái là chiếc Concorde của Anh Pháp. Loại phi cơ này tuy chở ít người (trên 100 người) nhưng vận tốc rất nhanh (gấp đôi vận tốc của âm thanh. Mach 2); và bắt đầu từ năm 1972, các hãng hàng không sẽ bắt đầu sử dụng các phản lực cơ SST này.

CUỘC CHIẾN CHỐNG BẠCH PHIÊN : Bạch phiến đổi với các quốc gia trên thế giới, đặc biệt đối với HK, đã trở thành một vấn đề nan giải. Chính Tổng thống Hoa Kỳ Nixon phải đích thân phát khởi cuộc chiến chống bạch phiến. Tháng 6 năm 1971 T.T Nixon loan báo trước Quốc Hội Mỹ rằng chính phủ Thủ Nhĩ Kỳ đồng ý sẽ ngưng việc trồng thuốc phiện sau mùa 1972.

Hiện trên thế giới có hai khu vực trồng cày thầu để từ đó chế biến ra thuốc phiện và từ thuốc phiện ra bạch phiến. Quan trọng nhất là Thủ Nhĩ Kỳ, nơi sản xuất và cung cấp hầu hết Bạch phiến cho Miền Đông Hoa Kỳ qua ngã Béirut (Liban) và Marseilles (Pháp). Một địa điểm xuất phát nữa là Ai Lao và vùng Cao nguyên Nam Trung Hoa. Đường dây này đi qua Thái Lan, Nam VN, Hồng Kông để xâm nhập vào miền Tây Hoa Kỳ.

Một nạn nhân của bạch phiến

Bóng cây thầu để chế biến thành nhà phiến và từ đó thành bạch phiến

TỔNG THỐNG MÁC XÍT ĐẦU TIỀN Ở NAM MỸ
Ông Salvador Allende Gossens đã thắng cử trong một cuộc bầu phiếu tự do ở Chí lợi và đã trở thành vị Tổng Thống Mac Xít đầu tiên nhưng không Cộng Sản tại Nam Mỹ. Ông là lãnh tụ đảng Xã hội; đảng này chủ trương một Chí lợi hoàn toàn độc lập không lệ thuộc Nga Sô Cộng Sản mặc dù áp dụng các biện pháp như quốc hữu hóa kỹ nghệ, chỉ huy nền kinh tế... Sau khi đắc cử, LM đảng Xã hội của Allende lại thắng lớn trong cuộc bầu cử các hội đồng tỉnh, nhưng tới cuối năm, sau khi đón Fidel Castro, Allende bắt đầu bị công nhận và đảng đối lập chống đối mạnh.

CASSIUS CLAY MẤT «CHỨC VÔ ĐỊCH» QUYỀN ANH QUỐC TẾ : Trong một trận đấu kéo dài 15 hiệp, Muhammad Ali (tên Hồi giáo hiện nay của Cassius Clay) đã bị mất tiếng là vô địch Quyền Anh hạng nặng quốc tế sau khi bị võ sĩ Joe Frazier đánh ngã ở hiệp chót. Chính Frazier chiếm chức đương kim vô địch, trong khi Ali nằm tù vì chống chiến tranh VN. Khi ra tù, Ali thách Frazier đấu và bị thua. Sau trận đấu mỗi võ sĩ lãnh 2 triệu rưỡi mỹ kim (một tỷ VN).

MIDI-MAXI XUẨN RỜI : Một mốt hiện nay tại các quốc gia Âu Mỹ là «Hot Pants». Đây là một loại quần Sooc cực ngắn của mấy cô được tung ra đúng lúc để đánh lại một midi-maxi dài tận ống chân. Ngay cả bà vợ của thượng Nghị sĩ Edward Kennedy cũng hưởng ứng mốt mới này.

Nhật Hoàng và Hoàng Hậu Nagako.

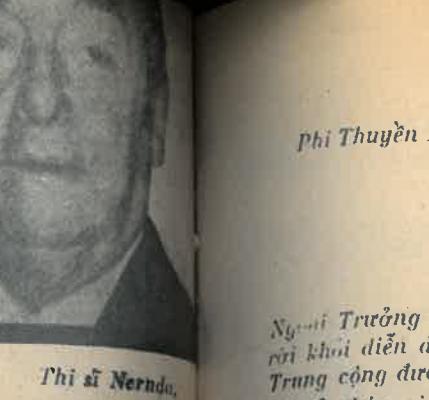
Picasso đang làm

NHẬT HOÀNG DU HÀNH THẾ GIỚI : Suốt trong 2.600 năm vương quyền của xứ hoa Anh Đào, Nhật Hoàng Hirohito là vị vua đang trị vì đầu tiên của Nhật bản đã chịu rời khỏi nước đi thăm viếng thế giới. Cùng với hoàng hậu Nagako, Nhật hoàng du hành qua bảy nước Âu Châu trong khoảng thời gian 18 ngày. Trong các cuộc đón tiếp chính thức long trọng, vợ chồng Nhật Hoàng đã gặp nhiều vua vãi rồi tại một vài quốc gia như bị ném đá vào xe tại Hòa Lan, nhiều nhà tại Hòa Lan treo cờ rủ, huân trược Mountbatten từ chối dự tiệc cùng với người mà ông coi là kẻ thù hối đại chiến thứ hai...

Đây là cuộc du hành hải ngoại tan thu hai của Nhật hoàng. Lần đầu cách đây 50 năm ông thăm viếng các quốc gia Âu Châu trên một chiến hạm trong thời gian 6 tháng. Lúc đó ông được 20 tuổi và đang là Đông Cung Thái Tử.

THỦ TƯỚNG WILLY BRANDT ĐƯỢC TRAO TẶNG GIẢI NOBEL HÒA BÌNH : Thủ tướng Tây Đức 59 tuổi đã được Hàn Lâm Viện Na Uy ở Oslo quyết định trao tặng giải Nobel về Hòa Bình vì ông đã có công làm giảm bớt những mối căng thẳng Đông Tây qua chính sách hướng về phương Đông của ông (Ostpolitit), đặc biệt ông đã ký với Nga Sô một hiệp ước chính thức chấm dứt tình trạng thù nghịch giữa hai quốc gia Nga Đức từ thời đại chiến thứ hai.

GIẢI NOBEL VỀ VĂN CHƯƠNG VỀ TAY THI SĨ PABLO NERUDA : Thi sĩ người Chile 68 tuổi này đã đoạt giải thưởng văn chương cao quý nhất trên thế giới vì thơ văn của ông đã «đem sống dậy định mệnh và những mơ ước của một lục địa».

phi Thuyền Apollo 15 tại mặt trăng.

Người Trưởng Trung Hoa Quốc Gia rời khỏi diễn đàn LHQ sau khi Trung cộng được thâu nhận vào tổ chức này.

Hầu hết thi ca của thi sĩ Neruda ca ngợi cảnh núi non hùng vĩ của Chí Lợi và tranh đấu cho những người thô dân da đỏ tại Nam Mỹ, vốn đã bị khai thác từ lâu, tranh đấu cho phẩm giá con người trên lục địa Mỹ Châu La Tinh.

Hồi năm 1950 ông cũng đoạt được giải thưởng do Nga Sô trao tặng.

HỌA SĨ PICASSO ĐƯỢC 90 TUỔI : Tháng 10 năm rồi, sau 70 năm sáng tác không ngừng, họa sĩ Pablo Picasso gốc người Tây Ban Nha hiện sống tại Pháp đã bước vào tuổi 90. Theo một sự trót tinh thi bộ sưu tập của riêng ông với hàng trăm tác phẩm sơn dầu mà ông không bán ra hiện trị giá khoảng từ 50 triệu tới 100 triệu Mỹ kim. Nhà họa sĩ đã khai sinh ra trường phái lập thể này được coi là họa sĩ giàu nhất khi còn sống. Tài sản hiện nay của ông được phóng định vào khoảng 750 triệu Mỹ kim.

Một tác phẩm sơn dầu được vẽ gần đây của Picasso trị giá khoảng từ 50 tới 150 ngàn Mỹ kim. Riêng trong 1969 ông đã kiếm được khoảng 15 triệu Mỹ kim.

TIẾP TỤC THÁM HIÈM CHI HÀNG : Sau các phi thuyền Apollo 11, 12 và 13 (bị trục trặc phải quay về trái đất), trong năm qua Hoa Kỳ đã liên tiếp phóng 2 phi thuyền lên mặt trăng, một lần vào đầu năm (Apollo 14) và một lần vào cuối năm (Apollo 15).

HOA KỲ — TRUNG CỘNG BẮT TAY : Câu chuyện bắt đầu vào tháng 4 khi Trung Cộng chính thức mời đoàn bóng bàn Mỹ gồm 15 người đang tham dự giải vô địch quốc tế ở Nhật sang thăm Trung Cộng trong 9 ngày. Sau đó trong một chuyến du hành vòng thế giới cuối tháng 7 có vẫn an ninh quốc gia của TT Nixon Henry Kissinger đã bí mật viếng Hoa Lục từ trạm dừng chân ở Hội quốc và đã gặp các viên chức Trung Cộng kề cổ Chu Ân Lai. Ngay sau đó TT Nixon loan báo ông sẽ sang thăm Trung Cộng mà ông gọi là Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa (tên chính thức của Trung Cộng) vào năm 1972 (ngày khởi hành đích xác được loan báo hồi cuối năm rồi là ngày mùng 7 tháng giêng Nhâm Tý).

Thái độ thân thiện giúp Hoa Kỳ và Trung Cộng đã có ảnh hưởng tích cực lại tại phiên họp Đại Hội LHQ thường niên hồi tháng 11. Trung Hoa Dân Quốc trong phiên họp khoáng đại đó đã bị loại khỏi, tổ chức này và các quốc gia hội viên đã bỏ thăm đồng ý thâu nhận Trung Cộng vào tổ chức này.

NGA SÔ—ẤN ĐỘ LIÊN KẾT : Chưa đầy một tháng sau ngày Bạch cung loan báo chuyến Hoa Du sắp tới của TT Hoa Kỳ Nixon, Nga và Ấn đã ký kết một hiệp ước hòa bình, hợp tác và bất tương xâm giữa hai nước. Hiệp ước này được giới quan sát quốc tế coi nhằm chống lại tình hữu nghị giữa Hoa Kỳ và Trung Cộng, đặc biệt là Trung Cộng, kẻ thù đáng sợ của Ấn Độ.

Phi thuyền Apollo 14 chở theo 3 phi hành gia là Shepard, Mitchell và Roosa. Hai phi hành gia đầu tiên là hai người đáp xuống mặt trăng khi phi hành gia Roosa ở lại phi thuyền mẹ bay quanh quỹ đạo mặt trăng chờ đợi.

Phi thuyền Apollo 15 mang theo ba phi hành gia Scott và Irwin đáp xuống mặt trăng : Worden ở lại phi thuyền mẹ. Chuyến du hành kéo dài 12 ngày.

TAI NAN TRÊN KHÔNG GIAN : Năm vừa qua khỏi học không gian của Nga Sô đã đánh dấu một bước tiến mới với trạm không gian bay trên quỹ đạo Salut nhưng lại thusat lùi với cái chết của ba phi hành gia khi trở về trái đất từ trạm không gian này.

Trước đó phi thuyền Soyuz 11 chở ba phi hành gia Dobrovolsky, Volkov và Patsayev được phóng đi từ trái đất đã ráp nối hoàn hảo với trạm Salut ; trạm này nặng 17 tấn rưỡi. Sau 24 ngày bay quanh quỹ đạo trái đất trên trạm không gian này, ba phi hành gia Nga được lệnh trở về trái đất bằng phi thuyền Soyuz 11. Nhưng sau khi phi thuyền đáp xuống vùng hoang địa ở tiều bang Karakhsstan. Cả ba phi hành gia đã tắt thở.

Một trong những lý do được đưa ra về cái chết này là áp lực trong phi thuyền thình lình hạ xuống ngay trước khi phi thuyền lọt vào bầu khí quyển chủ trái đất. Lý do mất áp lực : Phi thuyền bị hở.

Thủ Tướng Ấn đáp chết con bò Trung Quốc

Theo một điều khoản của hiệp ước này thì nếu một trong hai nước bị một nước khác tấn công hay bị đe dọa, hai nước Nga Áo sẽ áp dụng mọi biện pháp hữu hiệu để giải trừ mối đe dọa ấy vào bảo đảm hòa bình và an ninh của hai nước.

ẤN HỘI ĐÁNH NHAU, CỘNG HÒA NHÀN DÂN BANGLA DESH THÀNH LẬP : Mỗi thù giữa Ấn Độ và Hồi Quốc từ ngày lập quốc sau đại chiến thứ II đã có dịp bùng nổ thành một cuộc chiến tranh cuối năm vừa qua.

Cuộc xung đột bắt nguồn từ lúc TT Hồi Quốc Yahya Khan ra lệnh đàn áp người Đông Hồi (gồm 75 triệu dân, đông hơn Tây Hồi, bắt giám lãnh tụ Mujibur Rahman thay vì giao cho ông này chức vụ thủ tướng Hồi Quốc sau cuộc đầu phiếu mà thắng lợi nghiêng về ông Rahman.

Những hành động bắn giết dã man của quân Tây Hồi tại Đôug Hồi đã đày khoảng 10 triệu người Đông Hồi sang lánh nạn ở Ấn Độ. Những người còn lại, được sự giúp đỡ của Ấn Độ đã phát khởi một cuộc chiến tranh du kích chống Tây Hồi và đòi độc lập cho Đông Hồi. Tuy nhiên viễn ảnh một cuộc chiến của quân du kích còn xa và trong lúc đó 10 triệu dân di cư chưa được hồi hương sẽ làm Ấn Độ kiệt quệ. Do đó Ấn Độ quyết định phải đánh Hồi gấp.

Cuộc chiến chỉ kéo dài trong mươi mấy ngày, đem chiến thắng lại cho Ấn Độ và Đông Hồi hoàn toàn bị Ấn chiếm. Chính phủ Bangla Desh được thành lập và người Đông Hồi trả thù những người Tây Hồi cũng dã man không kém.

Trong lúc đó TT Hồi Yahya Khan phải từ chức nhường chỗ cho Ali Bhutto. Mujibur Rahman được thả về Đông Hồi và cho tới nay Ấn Độ vẫn còn quân đội đóng tại Đông Hồi.

Hiện Nga Sô, Ấn Độ và hầu hết các quốc gia CS thân Nga đều công nhận quốc gia Bengla Desh quốc gia độc lập thứ 139 trên thế giới. Riêng Hoa Kỳ và Trung Cộng là ủng hộ Hồi trong cuộc chiến này nhưng cũng chỉ ủng hộ bằng lời nói.

ANH QUỐC GIA NHẬP THỊ TRƯỜNG CHUNG ÂU CHÂU : Sau 10 năm thương thuyết xin gia nhập Tổ Chức Thị Trường Chung Âu Châu, năm vừa qua Anh quốc đã được tổ chức này thu nhận làm hội viên. Quyết định này cũng đã được Hạ viện Anh chấp thuận với số phiếu thắng lợi 356 thuận và 224 chống.

TỔNG THỐ KÝ LHQ MỚI : sau 10 năm giữ chức vụ TTK LHQ U Thant đã nhường chỗ cho ông Kurt Waldheim 53 tuổi, cựu ngoại trưởng Áo và hiện là đại diện Áo tại LHQ.

Waldheim là vị tổng thư ký thứ tư của LHQ sau ba vị tiền nhiệm là Trygve Lie, Dag Hammarskjold và Thant. Hai vị đầu là người Bắc Âu, ông Thant người Miến và ông là người Trung Âu.

PHÁ GIÁ DOLLAR : Sau 35 năm được định giá 35 đồng Mỹ kim một cân Anh vàng. Năm qua tăng

Mujib Rahman. Tổng Thư ký LHQ Waldheim

thống Mỹ Nixon đã phải phá giá đồng Mỹ kim 8,6 phần trăm. Cuộc phá giá này xảy ra sau nhiều biến cố tiền tệ làm rung chuyển thế giới: Tiền Mark của Đức, đồng Yên của Nhật, tiền Thụy Sĩ, Hòa Lan Áo, Bỉ... lần lượt thê nỗi, nghĩa là lén giá đối với Mỹ kim.

Việc phá giá Mỹ kim sẽ giúp cản cầu chi phô Mỹ bớt thâm thủng và hàng hóa Mỹ dễ cạnh tranh với hàng ngoại quốc.

TẠM GÁC

Vì cần chỗ cho bài vở và hình ảnh số tắt niên, chúng tôi xin tạm gác vài mục thường xuyên trong phần offset.

ĐỒ BUỒN tinh hoa

NỖI BUỒN TẤT NIÊN

TẠ KÝ

Thức dậy ba giờ sáng. Trời Saigon khá lạnh. Không khí không có một tiếng ồn. Người, xe cộ tê liệt yên. Mọi lầm ngày nay thi tới tết rồi. Từng ờ lịch bị bóc đi là từng bước chân dần đến ngày Giỗ đồng nghĩa với chết, còn đâu lòng hăng say của tuổi 20. Lý tưởng lạnh tro tàn, tình yêu mờ mịt. Tất cả chung đúc lại thành một khối u ám. Anh chàng Trương Chi sung sướng hơn nhiều khi buồn có một chuyện yêu đương. Thời buồn như thường ngày có bao nhiêu điều buồn khiến em đã cũng rơi lệ. Cuộc đời là thế đó, chán mà buồn. Trò chơi không xong, tham dự không xong, dùng là «dùng dǎng nữa ớ, nữa vè». Cốt túy của Đạo là buồn. Đức Phật từ bi, đức Chúa bác ái cũng chỉ muốn cho con người thoát khỏi cái khổ u ám mới đặt ra Đạo để cho người theo. Ôi! Ôi! Ngài thật là linh mẫu tuyệt vời vì đang là kẻ mờ sang quyền quý, còn là kẻ dàn giả khoe trương mà các ngài đã ý thức được cõi buồn là thu hút tuyệt vời nhất này. Nhưng hai ngàn năm trời qua, ai đáng là kẻ thoát buồn để về đến hoàn toàn an lạc?

Bỗn buồn ô lě phương pháp tốt nhất để tự thoát. Không tròn chạy được buồn thì đánh cho bờ, chút ít vậy. Mục «ĐỒ BUỒN» này từ khi ra đã không có chủ ý là để mua vui cho bạn bè. Làm sao mua vui được vì không ai bán, và kẻ mua này cũng bất lực vì hắn ta đã buồn thì còn mua được ai. Sau khi viết một đại giai tác như Kiều, mà Nguyễn Du chỉ cũng mong độc giả: «Mua vui cũng được một vội trống cành».

Ôi! hai chữ mua vui của Tiên Điện nói lên cả trời có đơn của người sáng tác! Cụ không tin hậu sinh hiếu được nỗi buồn trong từng chữ, trong câu của truyện Kiều nên cụ mới bảo rằng viết mua vui cho thiên hạ vậy. Mua vui làm sao được mua chung ta là một phần nhân vật của chuyện: Một cuối ngày thơ của Thúy Vân còn sót lại, một mảnh chưng của Kiều, mảnh buồn hùng của Tử Hải, và có khi lại rất khêu dầu giò, lường lọc của Sở Khanh, Hồ tôn Hiến!

Có lẽ buồn chăng là các bạn hữu phương cảm mến giống nhau rồi ngồi lại để cùng nhau nói thưa. Nhưng ngồi lại cùng nhau là chuyện khó. Vì ngộ nhận. Bởi ba thằng bạn thân mà cũng

CÔ ĐƠN CÒN MÃI

Ngồi đây đợi bè bạn,
Chắc chết đâu cả rồi.
Chợ Đãi sao vắng vẻ,
Rốt cuộc còn mình thôi!

xxx

Chai rượu này cho Liệu
Uống để quên cảm hờn,
Uống để quên tủi nhục
Chí Hoa tiến Côn Lôn (1)

xxx

Chai rượu này cho Nghĩa
Quen nhau rất tình cờ,
Thương nhau không nói hết,
Người son đã bơ vơ!

xxx

Chai rượu này cho Lễ,
Nhớ những đêm ngồi đây,
Rượu pha trắng vàng óng,
Tao hay mày, ai say?

xxx

Còn một chai rượu chót,
Xin rót cả hoàng hôn,
Uống đi và đừng khóc,
Chung quanh mình trống ron!

TẠ KÝ

(Tàn năm Tân Hợi)

(1) Y can bị bắt và nhốt vào thời Đệ Nhất Cộng Hòa (Sợ PKNT hiếu lâm, nên có lời chú này.)

THƯ ĐỒ BUỒN

ĐỌC THƯ phụ trách

Chi đạo trường Quốc Học Huế

Anh Độc Thủ mến

Em và em bạn em muốn họp nhau lập một Chi đạo Đồ Buồn — chi nhánh đạo trung ương — nên viết thư này về hỏi ý kiến anh.

Chúng em đang soạn một đạo qui cho họp «gout» giới học sinh chúng em. Hay nhờ anh xin phép bác Chu Tử soạn dùm cho chúng em một bản đạo qui đi.

Nếu đủ tài chánh chúng em sẽ in bản đó, còn không thì quay ro-néo pô-biển hạn chế. Ngày giờ chỉ đợi trung ương ra chỉ thị.

Chúc anh mạnh khỏe.

Chuyển lời chúng em đến thăm bác Chu Tử và bác Tạ Ký.

Địa chỉ : Tân Thành Duyệt
68 Duy Tân Huế

Chúng em hiện đang học lớp 11 ở trường Quốc Học và phần đông 54 (tại lịch)

— Đăng khai đạo và ngài Tổng thư ký rất tán thành việc các em tinh lập một chi đạo cho đỡ buồn. Trong khi chờ ông đạo Tạ Ký soạn xong bản đạo quy chính thức, các em có thể thảo một nội quy xài dở. Các em có chương trình sinh hoạt gì cho đỡ buồn nhớ gửi cho anh chung vui. Tình thân.

Nỗi buồn tiền đồ

Kính thưa Giáo Trưởng
Đạo Đồ Buồn.

Tui một người lính «Bí Đới Quê» đơn vị trấn Cảng miền núi cản biên Miền Việt, hôm nay vì quá buồn nên «lục lọi» trong đầu ra một mớ văn chương viết thành câu rồi gửi về ông xem, xem có đỡ buồn tí nào không???

Như trong Đạo Qui đại khái nói về hoạt động đỡ buồn trong cái hoạt động cá nhân có các mục đích nhậu, đánh bạc, đi tìm chị em ta, yêu, cưới vợ.v.v

Nói về các món nhậu thì quả gio biển thùy tôi có nhiều món rất hấp dẫn như «duoi le xoc canh

sườn» «AK xào sộp» hoặc «người rút xương». Ai dám đớp? Mà không dám đớp lại buồn.

Đánh bạc thi một tháng 30 ngày vị chí 720 giờ khoảng 1 giờ có bạc 1 giờ kế tiếp dùng để tiễn những tờ giấy bạc lên đường sang túi kẻ khác, còn lại 718 giờ ngồi ngáp vật lại buồn hơn.

Còn cái khoản tìm chị em ta thì không hiểu cái câu «BDQ... chạy» lúc nào cũng có sẵn trong đầu óc các em hay sao mà ý như rằng mỗi khi thấy mũ nâu áo hoa rồng xuất hiện là giới chị em ta đỡ tuyệt đỉnh khinh công ra phi nước đại ngay, em nào rủi có chạm tay nhầm chân bị vỡ được thi những câu «em nhà lành» «em dở mình» «em chả..em chả..» được lặp đi lặp lại nhiều lần lại buồn thêm hơn.

Yêu! ở đây chỉ có yêu đá, yêu cây, yêu trời xanh, yêu mây trắng và cuối cùng yêu mảnh poncho buồn ôm trùm thân xác một thằng bạn vừa ngã xuống, sức mẩy có pot ngực nào dám tìm đến vùng đất cuối này để mà yêu với đương. Lại buồn thêm hơn nữa.

Phương tiện đỡ buồn chót thì miễn bàn.

Xét vì các vấn đề lại buồn, lại buồn hơn, lại buồn thêm hơn nữa nên kết luận loại động cá nhân đỡ buồn tôi không thể có, chỉ có cách : Cai tên cưng cợm của tôi phải được ghi vào danh sách đạo viên Đạo Đồ Buồn, xin Giáo Trưởng coi lại trong danh sách có cái gốc nào đủ khả dĩ nhét được cái tên của tôi và tôi xin Giáo Trưởng nhét dùm, để tôi có thể tham gia hoạt động tập thể này mai cho đỡ buồn nhé!

Chúc Giáo Trưởng hiện tại được nhiều nụ cười hồn nhiên hơn đỡ vắng mẩy ngàn lần.

Võ HIỆP CHUNG
TTHQ/BĐQ/QK.4

KBC.3142

— ĐT đã đọc nhiều thư của các đạo hữu, không buồn nào giống

ĐỌC THƯ phụ trách

Thắc mắc của một nữ đạo hữu về hậu vận

Kính báu Chu Tử.

Chú là một độc giả của báo Đời. Đầu tiên chú viết thư này đến báu, để mong được đỡ buồn một chút nhưng nói như thế không có nghĩa là chú xin già nhập hoặc gopy kiến cho đạo «Đồ Buồn» của báu, vì chú nhận thấy chú rất young chỉ nên làm «chú ria» thôi. và sau khi đọc thư này, nếu thấy có thể được thi xin báu trả lời cho chú biết, còn trái lại, xin báu coi như chưa hề có những giòng chữ

này họ giải hộ cháu một lá được chăng?

Thưa báu.

Chú biết rằng nếu cháu có tiền thi cháu có thể thực hiện ngay việc này, không khó khăn gì, và cũng chẳng cần phải cậy nhờ ai. Nhưng buồn thay, cháu không có tiền! Hoặc nếu có là cũng để chi tiêu vào những việc khác cần hơn. Chú cũng biết rằng đi nhờ một người khác, nhất là người ấy chưa hề quen minh, cũng không hề có họ hàng thân thích chí với mình là một sự bất tiện. Thế nên cháu rất ngại, và cháu nghĩ rằng đây không phải là một lời cầu xin, vì dù báu có thể chấp nhận hay không chấp cháu vẫn vui lòng.

Kính chúc báu vạn an.

Kính thư
NỮ ĐỘC GIÀ ĐỜI

— Giáo trưởng Chu Tử nhán với đạo hữu : Giáo trưởng mù lịt về khoa tử vi. Có nhà sư chuyên về bốc số thì đã khán gói về Lèo mốt rồi. Mà nhà sư cũng không chuyên về tử vi, chỉ sở trường về khoa xem tướng. Xem tướng ở chỗ mò, mục Nói chuyện với Đầu Gối đã kề rõ rồi, Vậy ĐT cứ dăng nguyên văn thư yết cầu, mong đạo hữu bốn phương, ai rành về tử vi giải dùm nữ đạo hữu cho đỡ buồn thiệt là phúc đức lắm! ĐT xin làm cái hộp thư. Mến.

— Anh có thể nói cho tôi biết lý do tại sao anh đi làm trẻ được không?

Đa thưa sếp, em sắp được làm bố trẻ con.

— Ô, nếu vậy tôi cũng thành thực chia mừng với anh. Thế bao giờ thì bà xã đón bầu?

— Đa, chín tháng nữa, thưa sếp.

Ành hưởng của Lave

Một nhà triều phú già đưa người vợ trẻ mới cưới lên Đà Lạt hưởng tuần trăng mật. Buổi chiều bữa ăn tiệc ở khách sạn, người quản lý cố vấn ông già triều phú :

— Thưa ông, chúng tôi thành thật khuyên ông không nên dùng bia «33» trong đêm động phòng bữa nay. Xin ông hãy dùng thử ít rượu Champagne đặc biệt của chúng tôi để dành. La ve mạnh quá, có thể làm ông say và như thế thì... còn gì là thú vị nữa phải không, thưa ông?

Buổi tối ngày hôm sau, trước khi về phòng nghỉ, nhà triều phú dặn ông quản lý khách sạn :

— Hôm nay—ông ta nói với giọng của quyết-Champagne cho tôi và muối chai «33» cho nhà tôi?

Một lá thư nhập đạo

Kính báu Chu Tử,

Chú là một độc giả thường của tập báo Đời, nhưng bắt đầu từ năm 1971 chú là một độc giả thường xuyên tuy có một vài số thiếu. Trong Đời số 112 chú rất hồi hộp khi mới đọc bản nội qui của Đảng Đồ Buồn, hồi hộp vì cháu sợ cháu không đủ điều kiện để được báu và báu Tông thư ký đăng chấp nhận cho làm một đảng viên của Đảng Đồ Buồn, mặc dù cháu có một cái buồn có thể nói là tương đương với Huy Cận kia đấy báu «Vạn lý sầu lên núi tiếp mây». Vì dù một vài điều kiện như là tuổi tác, nâm nay cháu mới 19, hoặc là học lực, cháu trượt vỏ chuối hai lần rồi đấy báu hay là nghề nghiệp, cháu làm tài xế cho hãng tàu Mỹ đó báu; Nhưng cháu rất lấy làm sung sướng khi thấy nội quy của Hội không mấy là khắt khe nên cháu nói mạo muội viết thư này gởi đến báu xin báu nhận cháu làm một đảng viên của Đảng Đồ Buồn.

Cuối thư, cháu chúc báu chấp hành Đảng Đồ Buồn tiến mạnh trên con đường Đảng đã vạch sẵn để chúng ta cũng đỡ buồn.

PHẠM THƯƠNG

CHU LAI, KÝ LUẬN, LÝ TÍN QT

— Bạn đã được như ý. Cửa đạo rộng mở tiếp đón Bạn. Thân

cười
đỗ
buồn
TH. QUANG
sưu tầm

Chín tháng nữa

Một nhân viên nợ, gần trưa mới tới sở làm việc để trả tiền hối thám sức khỏe :

— Này anh, có phải sở này bắt đầu làm việc vào ngày mai không?

— Đa, xin sếp tha lỗi cho em.. qua thật là em..

CỨU VĂN MỘT MỐI TÌNH

(TIẾP THEO TRANG 37)

mùi đề có thể nhìn thấy bên ngoài. Nó ngược mắt lên nhìn chị Hằng trong khi toàn thân nó run lật cập mà thi thầm : «Ông trăng hối, ông tốt lắm mà. Tôi xin ông can thiệp làm sao cho ông tôi khỏi mang tôi đi đòi lấy con bê. Ông làm thế nào để tôi được ở lại đây...»

Anh ấy lại thi thầm : «Đêm đó tôi thức cho đến lúc ngủ thiếp đi.» anh ấy mỉm cười một cách ngày ngô.

Khi anh ấy bắt tiếng tôi thấy rằng tôi đã nắm tay anh và siết thật mạnh : không những bàn của chồng tôi mà tôi đã siết với bao nhiêu tinh tú mà còn lại là bàn tay của một đứa trẻ vẫn luôn luôn ám ảnh bởi sự sợ hãi và đau buồn.

Từ đó lúc nào tôi nhìn Đôn là nhìn luôn thấy cả hình ảnh của một em nhỏ thèm muốn một cái mác áo để mặc quần áo của mình, một đứa nhỏ luôn luôn cần một nơi mà nó thấy là của nó sẵn có một người để an ủi nó mỗi khi chân nó đau vì vấp.

Ngày ray tôi đã hiểu rằng tai chẳng phải là người duy nhất ở trên đời cần được thương mến cần được yêu thương. Tôi đã khám phá ra con người của Đôn với một tâm trạng êm đềm mới, tôi đã nam vững thâm ý của anh và chỉ có điều đó là đáng khen nhứt,

Khi anh ấy bảo tôi : «Em sang sửa đi rồi chúng ta cùng đi một vòng thi tôi hiểu đó là cách anh nói anh yêu em làm, chúng ta cùng vào rừng chơi đi. Hoặc khi chúng tôi dự tính đi đáp lễ bạn bè vào buổi tối

thì có khi thỉnh linh ảnh nói : «Tốt hơn là chúng ta đừng trong hàng ba này để nghe tiếng mưa rơi trên nóc nhà.» thì tôi hiểu là anh ấy muốn nói với tôi rằng : «Anh thích ở nhà một mình với em hơn là đi chơi bất cứ nơi nào khác trên mặt trái đất này.»

Sau khi dời căn nhà đồ vật xe chúng tôi là chạy vẫn trên con đường cát bụi đó nhưng thực chúng tôi đã băng qua một khúc quẹo đi vào một đồi sống mới. Nhiều năm liên tiếp troi qua, sự thay đổi ánh yếm một ngày lớn mạnh. Mỗi khi tôi cảm thấy đã tới mức khó chịu đựng được nữa hoặc tôi thấy anh đang gấp cảnh khó khăn thì tôi nhẹ nhàng nắm lấy tay anh và thi thầm : «chẳng có cái đáng ngại, mọi việc rồi sẽ yên. Du hoàn cảnh gay cấn đến đâu thi phản ứng của anh cũng vẫn như anh siết chặt lấy tay tôi.

Một ngày nọ Đôn bị bệnh từ mạch máu thử kinh rất nặng. Anh té liệt cả người và như chìm lim : Trong khi xe hỏng thập tự chạy từ nhà đến bệnh viện tôi cầm tay anh siết chặt và chầm rãi nói cho thật rõ vào tai anh : Anh ạ, chẳng có cái đáng ngại, mọi việc sẽ yên», Lúc đó mắt anh chùng chùng nhìn tôi và tay anh lần thay tay tôi nhẹ nhè siết lấy,

Chẳng hiểu đó là nét bừng sáng của lương thiện hoặc chỉ là một phản ứng thường tình. Tôi cũng chẳng biết nữa, nhưng suốt đời anh, anh là con người luôn luôn cần được áu yếm và được yêu thương và tôi cũng thích thú nghĩ rằng lúc đó anh ấy cũng cảm thấy nguyên vọng của anh được thỏa mãn do cảm thấy nguyên vọng của anh được thỏa mãn do chỉ trong một dây lát,

Kè theo bà C. WILLIAMS
(Selection 5/7)

35 KIỀU TƯỚNG QUÂN

(TIẾP THEO TRANG 6)

Vì trong Bình Ngõ đại cáo có đoạn viết : «Vây vùng một mảnh nhung y mà nên công đại định, phẳng lặng bốn bề Thang Vũ mở hội vịnh thành», nên phải hiểu Loạn Tướng là tướng xuất thân trong thời kỳ cực loạn. Chỉ trong một trận ra quân của vị tướng này mà dưới quan xâm lăng ra khỏi bộ cõi rồi lại ôn định việc chính trị trong nước, kỷ cương trong triều bênh thủy đều đổi mới một lượt bao nhiêu tướng giặc, đảng phái ác nghịch cũng đều phải quy hàng. Sân phương plảng lặng, kho đạo sang túc, ngoai bang kinh nề. Làm được như vậy, trong binh pháp gọi là Đại Loạn Tướng quân. Vì vậy loạn tướng khác hẳn với Đạotướng và Thuật Tướng vì oai hơn nhiều.

ĐAO TƯỚNG : Chữ Đạo theo Hán có nghĩa, có khi có là ăn cắp, như Đạo Thiết Tướng quân tức là bằng ăn cắp. Chữ Đạo trong trường hợp này không có nghĩa như vậy. Mà làm tướng phải am tường thâm phận chung của nước nhà lớn hay nhỏ có bê thê hay yêu hèn mà hành động. Vì theo binh pháp đã dạy rằng : «Nếu nước ta anh khỏe anh hãy đánh nhau bằng binh đao, nếu ở ngôi BÀ Mình nhau bằng trí óc và nước ta ở ngôi VƯƠNG hãy đánh nhau bằng nhẫn nghĩa».

Theo binh pháp của Tôn yô Tử nhưng vị tướng này gọi là Phong Tướng tức là vị tướng đã nhiễm vi trùng phong hủi vào lục phủ ngũ tạng, nan y không thuốc nào trị được. Chỉ có nước mang giết chử khống thê giao phó công việc gì được làm hỏng quốc gia đại sự vì mức độ trung thành với mẫu quốc co khi còn cao hơn con heo kè trên.

THUẬT TƯỚNG : Mạnh Tử đã nói : «Thuật là mưu trung chí biến» là mưu Tướng mà không có Thuật thì chỉ là dưa liêu, hữu dùng vô mưu đưa quân đến chỗ chết vô ích.

Ngoài ra ông còn nói thêm rằng «Chỉ nhí lực đã trúng phi nhí lực dà». Khi luận về tài bắn cung của Đường Do Cơ có nghĩa là : «Mũi tên đễn là do sức mạnh của Cơ, mũi tên trúng đích do thuật bắn tài của Đường Do Cơ»

Thuật diễn tả cho gọn thì người làm Tướng phải có sách lược chính lược đàng hoàng.

Machiavel đã diễn tả người làm Tướng phải hội tụ đủ hai điều : uy dũng như con sư tử, mưu mẹo

láng thế, tao dứa mày về đây để cung đường mày ba tháng, cõi ăn thật no, mày tha hồ tự do, muốn ăn thi ăn, trước khi tao đem mày

biển trả như con cáo. Bình bát yểm trả tức là việc binh không sờ nói đổi.

Quan niệm Đông Tây về thuật tướng gặp nhau ở chỗ này, ngoài ra theo Quản Trọng một chánh trị gia đại tài của Trung Quốc thì muốn trở thành một Thuật Tướng tài phải hiểu thấu thế nào là Tác, Tướng, Pháp, Hóa, Quyết tắc Thâm Thuật và Kế Sô. Đây là bảy bí quyết của binh pháp Đông phương mà người Mỹ không hiểu nổi.

Trong lịch sử binh pháp ít có vị nào hội đủ những yếu tố kể trên để trở thành một vị Đại Tướng đàng hoàng. Mỏng, dày, sở trường cai này lại sở đoản điểm nọ nên mới có hàng chục loại Tướng như sau.

NHÀN TƯỚNG : là vị tướng giàu lòng nhân ái, thương binh sĩ như tinh ruột thịt của mình thường thường những vị Tướng này thiếu cương nghị được quân binh thương những giặc không sợ.

DŨNG TƯỚNG : Đặc tính của Dũng Tướng là không biết đau khổ không biết sợ như Phạm-Ngũ-Lão được phong là Dũng tướng vì ông đã không sợ vua tinh bợ khí vua đã qua, đã không biết đau vì giáo đậm máu chảy dòng dòng. Có lẽ vì vậy nên ông mới được Trần Hưng Đạo phong làm Ngự tiền bảo già phán vũ Đại Tướng quân.

ÁC TƯỚNG : Vị Tướng đa sát thích chém giết hơ là dùng mưu thuật để thắng.

SẮC TƯỚNG : Tào Tháo được các binh già ghép vào hàng sắc tướng tức là vị tướng kỹ sắc đẹp. trong Tam Quốc chỉ có kè lại hổ lẩn nào Tào Tháo xuất quân mà gần đàn bà đẹp là thua 10, có lẩn suýt bị chết cháy xém cả râu lẩn tóc.

KHỒ TƯỚNG : Là làm Tướng mà chung thân bất mản lúc nào cũng khồ vì bị chèn ép đến nỗi phát phẫn hoa giận cuồng như tướng Dương vân Đức gọi là khồ tướng.

CẢNH TƯỚNG : Đức trọng nhưng không co tài nên vị Tướng này chỉ dùng để làm cảnh, làm gương soi mà thôi. Như Tướng Minh suốt ba triều đại lúc nào ông cũng làm cảnh và ngắm cảnh chẳng thèm ra quản mà vẫn được người đời kính nể nên gọi là cảnh tướng.

XÍ-RÔ
PROMET
H TRANG 1
trị các chứng: MẤT NGỦ HO SUYỄN
PHONG NGỦA - NỐI MẾ DAY

CƯỜNG TƯỚNG: Như Chu Du trong Tam Quốc Chí gọi là Cương tướng. Lập trường của tướng này cương chắc không thay đổi, dù rằng từ đến nỗi thồ huyết cũng vậy thì gọi là cương tướng.

TỲ TƯỚNG: Là Tướng chuyên sách gươm hùa cho Hoàng Đế khi du ngoạn và ngày ngày ở bên cạnh vua đế vua sai vặt thì gọi là Tỳ Tướng.

HOẠN TƯỚNG: Tướng tự như Tỳ tướng, nhưng những vị Tướng này lại chuyên mòn đầm trách hùa cận Hoàng Hậu và các nàng Công chúa, uy quyền của họ có thể rất lừng lẫy. Nhưng có điều ngặt là ngày xưa muốn được Hoàng đế thụ phong đồng hoàng vị, tướng này phải bằng lòng đe cho nhà vua thiến cu trước khi nhậm chức, ngày nay thì khác.

SÂM TƯỚNG: Như Tướng Nguyễn Đôn của Cộng sản Bắc Việt thì gọi là Sâm Tướng. Với đặc linh của vị tướng này là chuyên mòn ngã n sâm, nhai sâm cả ngày như người Mỹ nhai kẹo cao su cho đỡ buồn nhứt là khi ra trận. Vị tướng này lúc cũng có cả một túi sâm mang theo. Vì vậy Nguyễn Đôn được gọi là Sâm Tướng.

THỰC TƯỚNG: Tướng Nguyễn Đức Thắng của quân đội VNCH được đề cao là vị tướng sach nhứt qua câu ca dao: «Nhứt Thắng, nhì Chinh, tam Thanh, tứ Trưởng». Tướng Thắng có biệt tài về khoa ăn khỏe trong hàng Tướng lanh VNCH và Đồng Minh ai cũng phải sợ. Bữa ăn sáng của ông thường thường ông dùng tới ba tò phở đặc biệt tái nạm gầu nước béo và hai trái chuối cùng 1 ly cà phê mới đỡ. Có lẽ vì vậy anh em thương mơi gọi ông là thực tướng.

TRÍ TƯỚNG: Như Khuong Duy, Tư Mã Ý trong chiến sử Trung Hoa được gọi là Trí Tướng. Trí tướng thường dùng mưu đe thimg địch. Mặc dầu được đề cao là Trí Tướng nhưng Tư Mã Ý vẫn thua Không Minh. Không Minh chỉ có 3.000 quân ở trong thành nghe tin Tư Mã Ý kéo đại quân tới nơi bèn ưng dung mở cửa thành, sai quân bày bàn trên mặt thành uống rượu ngồi chờ Tư Mã Ý. Tư Mã Ý kéo quân đến thấy vậy phát khiếp vì

trong trí tiên đoán rằng chắc Không Minh có mưu chi đây bèn rút lui. Thấy Tư Mã Ý quay cờ Không Minh cũng tức tốc đem quân tháo chạy. Trí đấu tri là như vậy. Trí Tướng có cái lợi là dù thắng hay bại cũng ít hao binh lòn tướng.

NHỰT TƯỚNG: Là một người chỉ có số làm Tướng ban ngày, trước ba quan tướng sĩ thì hét ra lửa. Ban đêm về nhà thì rau quắp lại nín khe. Tên võ Từ gọi hạng này là Nhựt Tướng.

VĂN TƯỚNG HAY CHÍNH TƯỚNG: Là vị tướng có tài về khoa dạy lính, nhờ vị tướng này mà quân sỹ biết tôn trọng quân phong quân kỷ, hiếu đầu lăt là chánh. Tướng Trần văn Trung đang đảm nhiệm sứ mạng này. Vì ông chuyên lo về việc văn hóa chính trị của quân đội VNCH.

THÂN TỐC CHIẾN: Đại đế Quang Trung là vị tướng có tài thân tốc chiến vì Quang Trung có tài tốc chiến tốc thắng như vũ bão.

NHIỆT TƯỚNG: Là vị tướng có tánh nóng như lửa lúc nào cũng bùng bùng như Tr.Phi, Lã Bố nhưng lòng dạ rất nhiệt thành với đại cuộc như tướng Nguyễn Cảnh Thái, Nguyễn cao Kỳ của chúng ta, tuy rất nóng nhưng cũng mau nguội.

NGẦU TƯỚNG: Tức là tự nhiên, ngẫu nhiên được vác ra làm tướng tức là ông Tướng bù nhìn vậy. Theo Hán tự Ngầu Đê là ông vua bù nhìn.

LÃO TƯỚNG: Tức là vị tướng được chết già ở giữa trận tiền gọi là Lão Tướng quân công.

Như Mã Viện năm 75 tuổi còn xin vua Quang Vũ bèn Tàu sang đánh 2 bà Trưng. Vua Tàu thấy ông già hỏi sức vóc được là bao. Mã Viện bèn xách đao ra múa vài đường ai trống cũng phải sợ. Và được nhà vua khen là: «Quác thước tại thị ông». Được vua khen vậy Tướng già Mã viện khoái quá bèn khép khái thốt lên 4 chữ: «Mã cách khanda thân». Có lẽ vì vậy Mã viện mới được phái sang chinh phạt hai bà Trưng. Khẩu khí như đã vận vào người quả nhiên sau Tướng Mã Viện thua to da ngựa bọc thây thật.

DATUONG: Là vị Tướng chuyên mòn hành quân ban đêm, (như các tướng lãnh VC chuyên hành quân ban đêm.) Hành quân ban đêm thi đánh trận nào thắng trận ấy còn trước thanh thiếu hụt nhật xuất quân là bị bại, thất bại hồn với Nhựt Tướng tức là các tướng lãnh VNCH chuyên nhau chinh diện đe đánh.

DẠ TƯỚNG: mà không giỏi thi bị lũ con gáy nó tố giác.

CỤ TƯỚNG: tức là vị Tướng bắt khả xếp loại. Hán tự một chữ mà vò số nghĩa không thể giải thích đơn giản, được hiểu sai lạc như:

Chỉ biết rằng vua Tự Đức xua rất tình thông Hán học và rõ khuynh hướng thiên cận bài ngoại nên gọi các linh mục là Cụ Đạo, mà sau này thời vua Bảo Đại có sự luật đồng hoàng cầm hai tiếng Cụ Đạo mà phải là Cố Đạo. Thời Tí Ngộ Đinh Diệm cũng có vần

gõi các giới chức cũn xài tiếng Cụ VÔ VI TƯỚNG QUÂN

Tướng mà khong có quân gọi là vò vi Tướng quân tức là

Tướng hết thời lưu vong không có địa vị gì.

VĂN SƯƠNG ĐẾ QUÂN

Được trong năm Nhâm Tý này chung

là có vị tướng được đề bat là

Văn Sương Tướng Quân tức vua là

Tướng tài lại được lăng vân

bảo tồn trọng như một vị thần

làng văn làng bảo. Cau được

thầy, vì thiết tưởng đó là phái

thưởng quý báu nhứt mà giờ

học danh cho Quận đội Việt Nam

Cộng Hoa nói chung

hàng tướng nói riêng. Quận

Chính là vị tướng duy nhất của

được phong chức trên.

oo

Theo Bình pháp Đông phum chia ra hàng trăm kiều tướng, có dày chỉ là những kiều tướng biếu cho triết lý về quân sự của Đông phương dĩ nhiên Tây phương cũng có nhưng phương mồi. Mười phần mười. Nhưng dù sao quan niệm vai trò tướng lãnh của Đông phum cũng phong phú hơn Tây phum rất nhiều,

(Viết để riêng tặng đại úy T. Trưởng Võ bị Đà Lạt, người quan trắc lúc nào cũng làm Tướng)

CHỢ LÒN CHẤT LÝ
(TIẾP THEO TRANG 10)
Khiêm Tín hằng đều cạnh tranh không ai cao Bee horn, Martine cô lùn, Dubonet con mèo của Âu Mỹ hay Ngũ già bi Đài Loan.

Một dân nhau cho biết: «Giá tiền một chai rượu mạnh với hoa cúng đâu có rẻ hơn rượu ngoại quốc bao nhiêu mà lại nồng và không ngọt bằng. Vì vậy nếu có tiền, dân sành điệu sẽ chẳng ngần ngại chi thêm một tí nữa cho rượu ngọt uống vừa le lói được với lối xóm chung quanh, ngược lại nếu không tiền, thi người ta chẳng dại gì xách tiền mua rượu mạnh tại hòn, dùng một xí ba xi để hay uống cốc rượu dân có mùi vị hơn».

Rồi cuộc lại chỉ có ba rượu bình dân, vừa có dân tộc tính, vừa rẻ là bán chạy hơn cả.

Tết đối với phuơng Đong là cả một vấn đề hệ trọng, đây chính là dịp cho những người giàu có khoe của súng vít, cũng là cơ hội cho dân nghèo được dịp nghỉ ngơi khỏe khoắn. Uống một ngụm tra, ăn miếng bánh hay mút ôi lại chuyện xưa hay hàn huyên tâm sự. Thăm hỏi, viếng xâ giao những người thân mìn ba tràn sáu mươi ngày vừa qua vì sao kẽ không tiện đi đèn. Nhưng tết cũng làm cho bao nhiêu bậc cha mẹ phải điều đứng với bầy con.

Những dân lao động trong Chợ lớn thường làm việc trên ôi tiếng mồi ngày. Hàng năm khi tết đến, để lo việc san sả áo quần cho con cái, người

chỗ ngoài việc làm phụ trợ công việc, còn lanh tham những công việc nhẹ nhàng như xếp hộp giấy, gói kẹo bánh, dập hộp dưa, may áo hàng.. về sau vở kiếm thêm tiền mua sam. Năm nay vì lý do kinh tế nên tiền phụ trợ kiếm thêm thật khó khăn, người lao động chỉ biết chờ đợi.

Dân lao động đã khổ sở thi dân có đồng ra đồng vào cũng không vui gì, do do ngoài banh trai mìu trả è àm, người ta thấy món bài chạy nhất là mìu là hàng vải cũng rơi vào tình trạng không tem, mặc dù giá ca không giá tang. Vải te, oron, một thước ngàn ruồi, hàng rao mỗi cò mìu vẫn không ai mua, người bán hàng biếng lười ngó ngáp. Các tiệm vải lòi như VĨnh Lợi tại đường Đồng Khanh thường giá tang nhau viên mãn dịch như mồi nấm, u tối không cần thiết.

Ngay cả những nhà hàng, phòng trà nổi tiếng như Đồng Khanh, Miền Châu, Phượng Hoàng moi đều có tổ chức những đêm liên hoan tất niên hoặc trại hoa trang... Năm nay đến cận ngày rồi mà vẫn chưa thấy quảng cáo. Theo lời một anh chàng chuyên mồi tổ chức các cuộc vui nhộn nay thi các nhà hàng ngoại lòi lă, vì kinh nghiệm đòn Noet vừa qua, các tiệm tổ chức này đã bị lỗ trên nửa triệu, chỉ tổ chức rinh rang mà kết quả thu lượm lại quá

thứ hai.. Đầu có sự trấn an của các giới chức thầm quyền, mấy ông Chợ lòn nhất gao vẫn phap không lo ngại.

Chợ lòn đã mất đi những nhộn nhịp sầm tắt của năm qua, hình ảnh một cái tết huy hoàng ăn chơi thả dan bâng nhõng tràng pháo dài trên hai mươi thước, hay lễ rước lân với trên chục đúc Thánh Trần treo cao từ lầu ba xuống lầu nhất có lẽ không còn. Tuy thế, nhưng hình ảnh cái không khí tết thi nhứt định không thể thiếu nơi đây, Độc theo đường Khêng Tử, Đồng Khanh, Nguyễn Trãi.. Những tấm liễn đồ với hàng Hán tự tân xuân như ý, tận niên phát tài, xuất nhập bình an... vẫn phát phor theo gió và người mua cung thật tấp nập, các loại đồ dùng âm bồ, giấy vàng mã.. Cũng bắn chạy như tôm tươi. Tại các chùa miêu các tượng thờ được quét vàng kỹ lưỡng, cột kèo được quét sơn sáng sủa hơn.. Có lẽ trước tình trạng kinh tế xuống dốc đời rách nghèo khó này, người ta đã không biết làm gì hơn là cầu mong các đấng vòi hinh, để hy vọng một ngày sang sủa hơn.

Nhà xuất bản ĐỒNG DAO xin hân hạnh giới thiệu,

CHIẾN TRANH VN VÀ TÔI

Tập thơ đầu tay của
NGUYỄN BẮC SƠN

... Có cái ngang tàng đượm màu sắc Lão Trang đánh giặc không cần lý tưởng mà vẫn đánh, coi cuộc chiến như rò chơi, thương xót kẻ thù như ruội thịt..

(Chu Tử)

Phát hành toàn quốc : 25-1-1972.

Tại số 53/18 đường Nguyễn Khắc Nhu
(ngã tư Cô Béc — Nguyễn Khắc Nhu)

Châm cứu toàn khoa

Sáng 9 giờ — 12 giờ

Chiều 3 giờ — 6 giờ

BỆNH CẤP CỨU TIẾP THƯƠNG TRỰC

Nhựt Ngữ Tú Âm

Do 4 nữ giáo sư Việt Nhựt phụ trách,
cô lớp đặc biệt, tuần 10 giờ trong 3 tháng,
cho các sự chuẩn bị du học tại Nhựt

Cung Chúc Tân Xuân

GIAI PHẪU THẨM MỸ VIỆN

NHƯ HÀ

320 Phan thanh Giản - Saigon Đ.T. 92 807.

GIẢI PHẪU ĐỂ TÔ ĐIỂM SẮC ĐẸP.

GIẢI PHẪU ĐỂ CẢI TẠO TẬT BẨM SINH.

— Quý khách muốn Trẻ lại 20 tuổi, xin mời đến căng da mặt.

— Quý khách muốn trở nên kiều diễm với đôi mắt bồ câu, mũi dọc dừa, cằm chè, má núng đồng tiền, xin mời đến giải phẫu thẩm mỹ viện NHƯ HÀ.

— Đặc biệt và độc nhất Việt Nam, Giải phẫu thẩm mỹ viện NHƯ HÀ có sẵn:

— Nhiều khuôn mặt mẫu để lựa chọn.

— Chuyên viên thẩm mỹ phối hợp với Bác sĩ giải phẫu thẩm mỹ lựa chọn một sống mũi và đôi mắt phù hợp với khuôn mặt.

— Bác sĩ nội khoa thẩm mỹ phối hợp với bác sĩ giải phẫu thẩm mỹ giúp quý khách có nét mặt đẹp kèm theo vẻ xinh tươi mơn mởn.

GIAI PHẪU THẨM MỸ THUẦN TÚY

— Mắt 2 mí, mũi dọc dừa, cánh mũi gọn, cầm lẹm má num đồng tiền, cầm chè, môi trái tim, mắt bồ câu, căng da mặt, làm ngực lớn, nhỏ, bụng phệ v.v..

QUÝ VỊ SẼ HOÀN TOÀN HÀI LÒNG VÌ:

— Đây là nơi quy tụ nhiều bác sĩ bậc nhất Việt Nam và ngoại quốc, chuyên môn về thẩm mỹ và giải phẫu thẩm mỹ đủ mọi ngành để phục vụ tối đa cho sắc đẹp và sức khỏe quý vị.

— Với các tiện nghi tối tân đúng theo tiêu chuẩn y khoa.

— Với phòng tiện nghi có máy lạnh để quý vị ở xa nằm lại.

— Với sự niềm nở ưu ái và mọi công việc làm với nhiều công tâm của các chuyên viên và phụ tá.

— Sau khi giải phẫu xong, có xe đưa về tận nhà.

MỞ CỬA SUỐT TUẦN

Từ 8 giờ 30 sáng đến 20 giờ tối.

SỮA BỘT THỤY SĨ

MATERNA

Đầy đủ chất bổ dưỡng
dễ pha - mau tan - thơm
ngon - tinh khiết tốt như